

Anul XV NR. 34 (586) — 20 august 1966

Proletari din toate țările, uniți-vă!

flacăra

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara

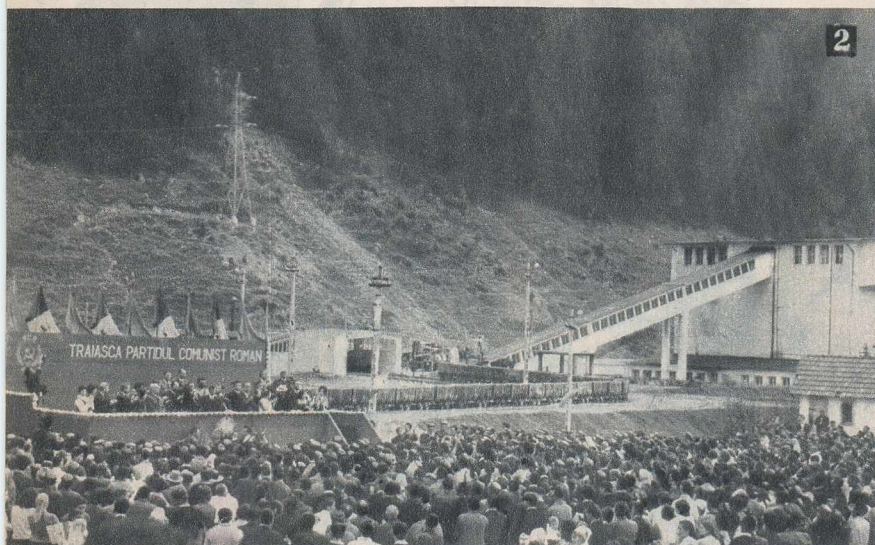
1944

23 AUGUST

1966

VIZITA CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT ÎN REGIUNEA MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

În zilele de 12, 13 și 14 august 1966, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Emil Bodnăraș, Alexandru Drăghici, Janos Fazekas, Mihai Gere și Virgil Trofin au făcut o vizită în regiunea Mureș-Autonomă Maghiară pentru a analiza împreună cu organele și organizațiile locale de partid și de stat modul cum sînt îndeplinite sarcinile trasate de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, pentru a se sfătui cu oamenii muncii din întreprinderile, instituțiile și satele regiunii în vederea găsirii celor mai bune căi de realizare a obiectivelor prevăzute pentru această regiune în planul cincinal.

Vizita s-a desfășurat într-o atmosferă plină de însuflețire, prilejuind o manifestare puternică a atașamentului oamenilor muncii din regiune — români, unguri, germani și de alte naționalități — față de Partidul Comunist Român și Comitetul său Central, față de politica marxist-leninistă a partidului.

- 1** Mii de oameni ai muncii din Tîrgu Mureș au luat parte cu însuflețire la mitingul care a avut loc în piața centrală a orașului.
- 2** Aspect de la mitingul care a avut loc la mina Bălan.
- 3** La termocentrala Luduș-Iernut.
- 4** Printre studenții aflați în tabăra de odihnă de la Izvorul Mureșului.

la marea sărbătoare

ÎN CENTRUL PREOCUPĂRILOR PARTIDULUI: ȘTIINȚA

de acad. Gh. MIHOC
rectorul Universității
din București

Știința cunoaște în Republica Socialistă România un incontestabil avânt. Plecându-se de la principiul că știința contribuie azi în mod nemijlocit la creșterea producției industriale și agricole, la ridicarea nivelului de trai, la progresul vieții sociale în țara noastră, s-au creat pentru oamenii de știință condiții optime de lucru.

Numărul cercetătorilor, actualmente de ordinul zecilor de mii, se află în continuă creștere. Mereu apar noi institute aparținând fie Academiei Republicii Socialiste România, fie Ministerului Învățământului sau celorlalte departamente — caracterizate printr-o specializare din ce în ce mai accentuată și printr-o strânsă colaborare între ele pentru rezolvarea problemelor celor mai actuale și mai importante ce se pun astăzi în știință și tehnică. Sumele alocate de stat pentru înzestrarea și funcționarea acestor institute sînt importante. Să ne gândim astfel la Institutul de fizică atomică de lângă București, la care lucrează sute de specialiști, dispunând de o clădire special construită, dotată cu aparatură modernă. Acest institut a trecut de mult de faza cercetării pur teoretice, furnizînd astăzi industriei din țara noastră izotopii radioactivi de care are nevoie și fiind un factor de bază în construirea uzinelor electrice cu energie nucleară, care peste cîțiva ani vor funcționa pe teritoriul României socialiste.

Legătura științei cu practica nu caracterizează însă numai institutele de fizică, ci toate centrele de creație științifică din țara noastră, indiferent de specialitatea lor. Am putea da ca exemplu înseși institutele de matematică, unde se cultivă cea mai abstractă dintre științe. Totuși și în aceste institute se pune un accent deosebit pe aplicațiile practice. Institutele de calcul din București și Cluj, Institutul de cibernetică economică și Centrul de statistică matematică rezolvă pentru producție numeroase probleme de mecanică, de statistică și de programare, care tind să ocupe o poziție cheie în orice sector de activitate umană.

Dar oricît de bine ar fi înzestrate laboratoarele și bibliotecile, fără omul care să le pună în valoare nu se realizează nici un progres. Ne trebuie oameni de știință cît mai valoroși și cît mai numeroși. Rolul acesta important revine universităților și celorlalte institute de învățămînt superior. De aceea în anii puterii populare universitățile au marcat un progres necontenit, devenind adevărate focare de știință, care fac cunoscute cele mai noi cuceriri ale gândirii științifice din lumea întreagă. La Universitatea din București se predau cursuri de biofizică, lingvistică matematică, teoria informației, cibernetică, programare a calculatoarelor electronice etc., discipline care, după cum se știe, numără doar cîțiva ani de existență. Tot la această universitate peste o mie de absolvenți au fost admiși ca doctoranzi, urmînd ca după cîțiva ani de studiu în biblioteci și laboratoare, sub conducerea experimenților lor profesori, să devină doctori în științe și, la rîndul lor, să contribuie pe cont propriu la creșterea patrimoniului științific și cultural al patriei noastre.

În ultimul an s-a înființat Consiliul Național al Cercetării Științifice, care organizează și coordonează pe un front larg eforturile oamenilor de știință. Este o nouă dovadă a atenției și grijii pe care partidul o acordă dezvoltării științei, factor însemnat în transformarea de către om a naturii și societății.

ÎNTR-UN SECTOR ÎNAINȚAT AL CERCETĂRII MEDICALE

de acad. Gr. BENETATO
directorul Institutului de fiziologie normală și patologică „Prof. dr. Danielopolu” al Academiei

O dată cu dezvoltarea impetuoasă a economiei naționale, și cercetarea științifică își găsește în România socialistă posibilități optime de desfășurare, avînd asigurată o puternică bază materială și un climat propice muncii creatoare.

Aș vrea să mă refer, în acest cadru, la cercetările medicale, în special la cele care țin de specialitatea mea, fiziologia.

După cum se știe, în ultimii ani s-au creat o serie de institute și laboratoare noi la București, Cluj, Iași, Timișoara și Tg. Mureș și s-au ridicat numeroase cadre didactice și științifice valoroase în domeniul fiziologiei, biofizicii și fiziopatologiei. Datorită orientării funcționale a medicinei de astăzi — care tinde să realizeze condițiile cele mai favorabile pentru menținerea sănătății omului prin cunoașterea factorilor care condiționează starea de echilibru funcțional al organismului, caracteristică sănătății — cercetarea științifică fiziologică în țara noastră se practică și în diferite servicii spitalicești mari. Insuși Institutul de fiziologie, a cărui sarcină este de a îmbina organic cercetarea experimentală cu observația clinică, poate fi considerat drept unul dintre primele institute clinico-experimentale din lumea întreagă.

Cercetările în institutul nostru, restructurat și dotat cu aparatură modernă, sînt orientate în trei direcții principale. Este vorba, în primul rînd, de abordarea problemelor fundamentale ale fiziologiei de astăzi, privind studiul proceselor integrative ale coordonării, integrării și adaptării funcțiilor cardinale (menținerea homeostaziei, caracteristică stării de sănătate). Este vorba, de asemenea, de studiul dinamicii fizico-chimice a manifestărilor vitale la nivelul unităților funcționale elementare (subcelulare). Și este vorba, în fine, de lărgirea cercetărilor din domeniul fiziologiei muncii, legate de dinamica proceselor adaptive, în condițiile modernizării și automatizării producției, la muncitorii din industria chimică, din transporturile aeriene și feroviare etc.

La baza activității institutului a stat tendința de pozitivare a cercetării fiziologice prin folosirea tehnicilor celor mai noi și prin aplicarea disciplinelor de graniță, ca biochimia, biofizica, histochimia, citochimia etc., și a unor științe ca chimia fizică, electronica, chimia organică, fizica etc., fără de care însuși studiul fiziologiei nu poate fi conceput.

Cercetarea în domeniul științelor fiziologice din țara noastră se încadrează astfel în ritmul de dezvoltare a fiziologiei pe plan mondial, aducînd contribuții valoroase atît la dezvoltarea fiziologiei de astăzi, cît și la rezolvarea problemelor actuale de protecție a sănătății și de extindere a medicinei preventive în general — element de primă importanță în ridicarea bunăstării oamenilor muncii. Or, ridicarea bunăstării oamenilor muncii reprezintă scopul întregii politici a Partidului Comunist Român, ale cărei roade înfloresc tot mai bogat sub ochii noștri și pe care le trecem în revistă, cu legitimă mîndrie, cu prilejul marii sărbători a poporului român, 23 August.

ARTA — BUN AL MASELOR

de acad. prof. G. OPRESCU

Nu numai istoricul propriu-zis este îndemnat la reflecție și cuprinzătoare bilanțuri cu prilejul zilei de 23 August, ci și istoricul de artă. Pentru că momentul hotărîtor pentru viața poporului nostru, de acum 22 de ani, a fost în egală măsură hotărîtor și pentru evoluția artelor. Nu putem să nu ne reamintim, în preajma acestei aniversări, de substanțialele deosebiri dintre practicile artistice de odinioară și actuala înfățișare a peisajului artistic românesc. E drept că și în trecut artiștii noștri, îmboldiți de harul talentului lor, dar în egală măsură și de conștiința îndatoririlor lor cetățenești, s-au străduit să creeze o artă de valori umanistice, luptînd adesea cu enorme dificultăți. E drept că arta plastică românească a cunoscut momente de mare frumusețe și dăruire, și amintindu-i fie și numai pe Luchian, la începutul secolului, și oprindu-ne la Ressu, Steriade, Petrașcu, Tomița și alții nu putem să nu încercăm un simțămînt de admirație și recunoștință pentru creația lor.

Dar să nu uităm că activitatea acestora reprezenta un element personal, o contribuție individuală, ea nu reușea să se închege într-o mișcare artistică generală dintre cele ce înscrisu momentele hotărîtoare în istoria culturii. Artă rămînea apajul unui mic număr de amatori, ei o degustau, o achiziționau, o frecventau. Era o situație profund nedreaptă atît pentru artă, care trebuia să se mulțumească cu un public restrîns, cît și pentru masele largi, al căror acces spre artă era barat. Cred că cel mai însemnat și concludent fapt pentru politica de culturalizare întreprinsă de partid a fost această largă acțiune de fuzionare a artei cu masele. Imediat după 23 August 1944, chiar din primele luni, s-a început acest uriaș și nobil proces. Din ce în ce mai bine organizat s-a procedat la ce era necesar pentru a se facilita viața și activitatea artiștilor, pentru a le oferi posibilitatea unei serioase pregătiri profesionale prin școli medii și institute superioare; iar pe de altă parte, la punerea în contact a marelui public cu

(Continuare în pag. 4)

la marea sărbătoare

lucrări care să contribuie la cultivarea lui prin expoziții și muzee al căror număr a progresat într-o proporție de neînchipuit în trecut. Așa s-a putut ca, în ceva mai mult de 20 de ani, să avem colecții de artă demne de acest nume și expoziții în care publicul din țară ori din străinătate — unde aceste expoziții au fost deseori trimise — să-și dea seama de seriozitatea cu care problemele depinzând de arta și viața artiștilor noștri, de difuzarea artei în masă sint rezolvate în țara noastră.

GENERAȚIA SOARELUI

---

de Vasile BĂRAN
scriitor

Există la noi o generație care a intrat în viață purtată, printre steaguri, pe umeri, de părinți, la marile lor manifestații. Au purtat-o ca pe un trofeu, ca pe cel mai prețios trofeu, pentru că această generație era prima din istoria țării care n-avea să mai fie înrobite. Aș vrea să-mi închipui cum își strângeau oștenii lui Mircea și Ștefan, după bătălii, la piept, copiii. Din buzdugane, în fața lor, ei făceau, pe nicovale seceri să le transforme apoi în buzdugane... Era o școală a cîmpului de bătălie, a apărării pămîntului străbun.

Generația de care vorbesc a văzut tancurile topite-n tractoare și tot ce a urmat de atunci a fost o școală a construcției, a înfloririi nestăvilite a patriei. Ea a intrat în viață, în mari coloane, în fruntea cărora pășea cel mai viteaz erou colectiv, Partidul Comunist Român, ridicînd țara în toată fala suveranității ei. Generația aceasta avea să fie cea dinții generație liberă din care s-au născut „primii cîntăreți din acest neam, ce nu cunosc războiul și nici o exploatare...”, cum o declară unul dintre poeții tineri, reprezentanți ai ei: „...Eu sînt copilul Păcii. Cînd dinții îmi mijeau, era în anul sfînt numit Eliberare”.

August e luna soarelui. Generația de care vorbesc e o generație a soarelui pentru că ea s-a născut sub un cer limpede

(Continuare în pag. 22)

ÎMPLINIRE

---

de Boris CARAGEA
artist al poporului
membru corespondent
al Academiei

Procesul de formare și de consolidare a culturii socialiste românești cunoaște azi o asemenea efervescentă, fenomenul artistic se înfățișează într-o asemenea bogăție și complexitate încît orice condei se simte intimidat în fața intenției de a-l exprima în câteva gânduri și rînduri sintetice. Bineștiuta înzestrare artistică nativă a poporului nostru, pe care o concretizează atît de elocvent creația folclorică dar și trecutul plin de căutări și roade al artei noastre, a găsit în contextul vieții socialiste condițiile unei împliniri și afirmări fără seamăn. Talente tinere izbucnesc și se afirmă cu impetuoșitate, talentele mature se consacră. Iată, de pildă, pe tărîmul artei plastice. Expozițiile individuale oferă cel mai adesea surprize de calitate, cele colective prilejuiesc bilanțuri ce relevă nu numai diversitatea stilurilor și a personalităților noastre creatoare, ci și faptul că, indiferent de tonalitatea proprie fiecărui creator, de mijloacele personale de exprimare ale gândului și emoției estetice, artiștii noștri acordă un conținut uman creației lor și încearcă nevoia de a aborda problemele majore ale epocii.

(Continuare în pag. 22)

UN BINEMERITAT PRESTIGIU

---

de Liviu CIULEI
artist emerit

Istoria cunoaște momente, întîmplări care — la data calendaristică a înfăptuirii lor — par a avea dimensiuni neobișnuite, dar cărora timpul le demonstrează efemerul: dispar din memoria istoriei o dată cu stingerea clipei lor de

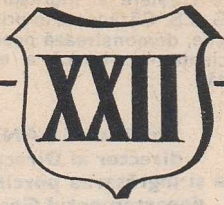
(Continuare în pag. 22)

ANUL XXI

PRIMIM DIN REGIUNIL ȚĂRII

Cîteva din clădirile noului cartier al studenților din Timișoara.

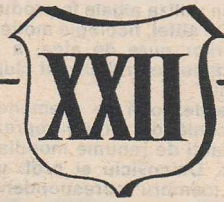
REGIUNEA ARGEȘ: cîteva cuvinte despre horticultori

Dealurile regiunii Argeș au fost totdeauna vestite prin livezile lor de pomi și podgorii. Prin tradiție, locuitorii acestor meleaguri s-au ocupat cu pomicultura, dar aceste indeletniciri au înregistrat în anii noștri schimbări calitative evidente. Trecind cu însuflețire la traducerea în viață a hotărîrilor congreselor al VIII-lea și al IX-lea ale P.C.R. și ale consfătuirilor pe țară ale tîranilor cooperatori, oamenii muncii din aceste ramuri ale agriculturii, îndrumați de organele de partid și de stat, au transformat dealurile regiunii în adevărate grădini înfloritoare.

Din fondul de 80 000 ha livezi, 44 000 ha sînt plantații tinere care n-au împlinit vîrsta de șase ani, iar podgoriile se întind pe 22 000 ha, dintre care 7 500 ha sînt plantații tinere. Numai în primăvara acestui an au fost plantate aproape 400 ha cu pomi și 908 ha cu vii. Noul se remarcă însă prin valorificarea rațională a terenului, prin calitatea plantațiilor. În locuri altădată sterpe, neproductive, erodate, se întind acum imense amfiteatre verzi, impresionante prin masivitatea și frumusețea lor. Ponderea plantațiilor vechi, în care predomina prunul

din specii cu valoare economică scăzută, se reduce an de an în favoarea plantațiilor productive, în care predomină — alături de peri-meri din soiurile cele mai variate — ionatan, bellefleure, parmen auriu, renet etc. Dealul Mușeștilor din raionul Curtea de Argeș era pînă în 1960 un teren neproductiv. Acum, pe acest deal se întinde un bazin pomicol de 600 ha. Numai în anii 1961-1963 în raionul Curtea de Argeș au fost plantați, pe o suprafață de 7 000 ha, peste 1 000 000 pomi fructiferi. Noile bazine pomicole muscelene se întind pe o suprafață de 7 000 ha. Masivul Brătia cuprinde 1 260 ha, Argeșul 1 240 ha. Rîul Tîrgului și Dimbovița peste 1 000 ha. Bazinele Vlăcii și Horezului cuprind și ele peste 15 000 ha de livezi. Specialiștii Consiliului agricol regional Argeș apreciază că în toamna acestui an va fi înregistrată o producție de peste 31 kg mere, 23 kg pere, 20 kg prune de pom. La struguri se prevede o producție de aproximativ 6 000 kg la hectar.

Marin NEACȘU

REGIUNEA BACĂU: un nou centru industrial

Sintem la Mărgineni — zona industriei alimentare a orașului Bacău. Înainte de cîțiva ani aici era încă cîmp deschis. Azi, o mare și modernă fabrică de bere (inaugurată în '66) care începînd din 1967 va furniza anual 400 000 hectolitri de bere. În cinstea zilei de 23 Au-

gust colectivul s-a străduit să dea 3 357 hectolitri bere peste planul pe care-l are acum. Alături de fabrica de bere se află amplasat un uriaș frigider, care ține la gheață mari cantități de produse alimentare, precum și o uriașă car-mangerie. Aceste două unități furni-

zează gheață, înghețată și, respectiv, produsele necesare restaurantelor din orașele Bacău, Piatra Neamț, Roman și orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Pentru a întîmpina cu cinste ziua de 23 August, și colectivul Antrepozit frigorifer Bacău a realizat o economie de 48 000 lei la prețul de cost și 12 000 lei beneficii peste plan.

Tot aici, la Mărgineni, «Vinalcool» îmbuteliază zilnic 25 000 sticle de vin provenit din viile Moldovei și 12 000 sticle de rachiu. În cincișal, cantitățile respective vor fi dublate. În acest scop se va lărgi spațiul de prelucrare și depozitare a vinurilor. În apropiere se află și o mare fabrică de produse

lactate (născută în '64). Prelucurează zilnic 17 000 litri lapte. Ce-i nou? Economii de 90 000 lei în cinstea marii sărbători. Apoi, se tac pregătiri pentru instalarea și aici a unei fabrici de înghețată: zilnic 70 000 de porții.

De la Mărgineni mai pleacă zilnic 5-6 vagoane de carne și preparate de carne. Expeditor: Întreprinderea pentru industrializarea cărnii.

În viitor va fi construită încă o fabrică de gheață și o stație de descărcare a cărnii. Totodată, se vor mai construi două mori: una pentru grîu, cu o capacitate de 22 de vagoane zilnic, și alta pentru porumb.

Constantin VLAD

REGIUNEA BANAT: orașelul studenților timišoreni

Un detaliu al planului de sistematizare al Timișoarei, concretizat într-o suprafață de circa 50 de ha, poartă o denumire pe cît de simbolică, pe atît de semnificativă: «Orașelul studenților». Denumirea însăși ne scutește de prea multe comentarii. Cîteva date însă nu strică.

Situată pe malul stîng al Begheului, între podurile Decebal și Mihai Viteazul, aria de teren amintită, deși aflată în imediata apropiere a centrului orașului, era pînă nu demult pustie. Primii constructori și-au făcut aici apariția prin 1960. Au fost ridicate mai întîi cinci cămine, cu un total de 2 000 de locuri, și o cantină. Date în folosință în anii 1961-1962, acestora li s-au alăturat recent încă trei cămine, fiecare cu cîte 400 de locuri. Alte patru (plus o cantină unde vor lua masa 3 000 de studenți) vor fi gata în cursul semestrului întîi al anului viitor. Așadar, la anul vor locui în «orașelul» lor 4 800 de studenți timișoreni.

Lapidare, cifrele nu pot spune totul în preajma zilei de 23 August am vizita noile cămine. Săliile de primire a oaspeților ne-au găzduit cum se cuvine: elegan-

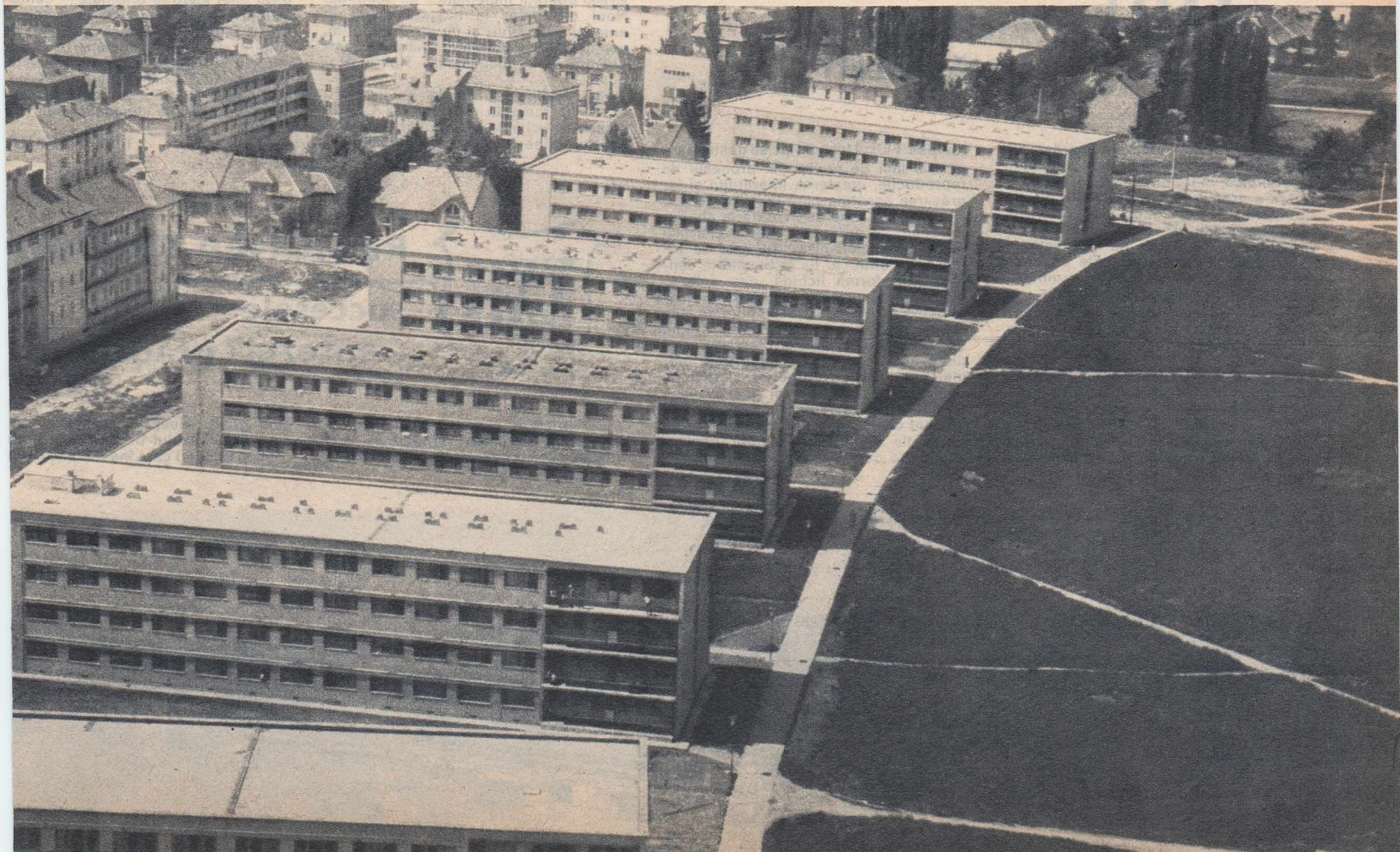
te, spațioase, înzestrate cu fotolii comode și alt mobilier adecvat. Aceeași atmosferă plăcută domnește în dormitoare, săliile de lectură, biblioteci etc.

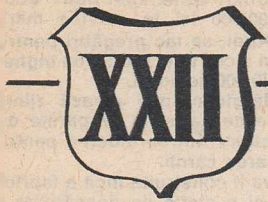
Aceasta este partea socială a «orașelului». În imediata apropiere se află însă tînăra Universitate (creată în anul 1963) a cărei clădire zveltă, construită tot în ultimii trei ani, îi încintă pe trecători; în vecinătatea ei, o sală de sport modernă, mai multe laboratoare ale Institutului politehnic, Facultatea de mecanică și trei cămine studențești.

În viitorii ani «Orașelul studenților» va fi străbătut de unul dintre principalele bulevarde ale Timișoarei.

În anii construcției socialiste Timișoara a devenit un puternic centru universitar, cursurile facultăților de aici fiind urmate în anul 1965/1966 de circa 13 000 de studenți. Numărul absolvenților din promoția 1966 s-a ridicat la 1823, dintre care 869 sînt ingineri. Numărul celor care au obținut diploma de inginer în acest an este cu 150 mai mare decît cel al tuturor cadrelor pregătite de vechea școală politehnică timișoreană. Elocvent, nu?

Viorel BOARIU

REGIUNEA BRAȘOV:

crește tezaurul turistic

Pentru a vă informa despre ce e nou în viața turistică a regiunii Brașov în preajma sărbătorii zilei de 23 August ne-am adresat tovarășului Ioan Mărcuș, președinte al Comitetului executiv al sfatului popular regional.

— Ce considerați că e nou în actualitatea turistică a regiunii?

— Comitetul executiv al Sfatului popular al regiunii Brașov a luat inițiativa editării unei cărți turistice a regiunii. Cartea va apărea în 37 de secțiuni, cu texte explicative și numeroase fotografii. Ilustrații colorate vor indica șantierelor arheologice care au scos la iveală numeroase vestigii dacice, cetățile și castelele în mare parte restaurate în ultimii ani, muzeele și casele memoriale, cabanele și centrele turistice, casele de vinătoare. Harta turistică a regiunii Brașov se editează în cinci limbi, în condiții grafice superioare. Ea va fi destinată turiștilor din țară și străinătate a căror prezență în regiunea Brașov este cu fiecare an tot mai mare.

— Ce obiective turistice noi oferă vizitatorilor regiunea Brașov în acest an?

— Printre obiectivele turistice cu totul noi se află secția muzeală a dezvoltării tehnicii populare de-a lungul vremii pe întreg teritoriul patriei noastre, care s-a organizat în aer liber la Dumbrava Sibului. Până în prezent s-au montat aici 25 de instalații: mori plutitoare străvechi de pe Olt și Someș, mori de vânt din Dobrogea, instalații de extras aurul din Munții Apuseni, stive și joagăre vechi etc. Impreună cu o nouă secție etnografică în aer liber, care a luat

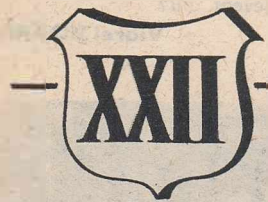
ființă la muzeul istoric de la Castelul Bran, unitatea muzeală din Dumbrava Sibului va fi vizitată de participanții la simpozionul național cu prezentă internațională care-și va desfășura lucrările în luna septembrie. Și fiindcă tot vorbim despre muzee, vă amintesc că în prezent se execută importante lucrări de restaurare la Cetatea Făgărașului.

— Ce ne puteți spune despre centrele și cabanele turistice din munți?

— La poalele Măgurei Codlei s-a amenajat un lac de acumulare cu o capacitate de 500 mii mc. Tot aici, un nou lac de acumulare cu o capacitate mult mai mare va fi amenajat în viitorul apropiat; s-au pus astfel bazele unei stațiuni climatice care va deveni, fără îndoială, un foarte îndrăgit loc de agrement din împrejurimile Brașovului. Un nou complex turistic s-a deschis de curând la Cioplea, iar un altul se află în construcție în munții Predealului. Numeroase cabane din zona montană au fost modernizate. Din planurile noastre de viitor amintim construcția unui baraj pe Valea Rîșnoavei, în zona Cabanei Cheia.

În acest an, în cuprinsul regiunii s-au construit o sută de kilometri de drumuri forestiere noi prin care se deschid iubitorilor de drumetrie noi itinere turistice. Comitetul nostru executiv va face și pe viitor totul pentru ca tezaurul turistic al acestei regiuni să devină accesibil miilor de vizitatori.

Ștefan PIETRARU

REGIUNEA BUCUREȘTI:

industrie la căzânești

În sectorul de creștere și îngrășare a porcilor, pentru o mai mare eficiență economică, în urma indicațiilor partidului, s-a trecut la o producție de tip industrial, în care scop s-au construit complexe de creștere și îngrășare a porcilor. Capacitatea de producție a unui astfel de complex este de circa 10 000 tone carne anual. Transpunând în viață sarcinile trasate de partid, la G.A.S. Căzânești s-a construit un modern complex de creștere și îngrășare a porcilor, care a intrat în producție începând din anul 1964.

Pe măsura terminării construcțiilor și instalațiilor de deservire s-a trecut la popularea acestui complex care s-a făcut cu scrofițe și vieruși selecționați din diferite G.A.S. din rasele Landrace și Marele alb, precum și metiși ai acestor

rase. Fluxul tehnologic se desfășoară pe trei linii de producție: procesul de reproducție, creșterea tineretului și îngrășarea acestuia până la greutatea de circa 120 kg, când se livrează la abator. Procesul de producție este în cea mai mare parte mecanizat (furajele se trimt prin conducte de la bucătăria centrală sub formă lichidă, apa este la discreție asigurată prin adăpătorile automate, iar evacuarea dejecțiilor se face printr-un sistem de canalizare. Gradul de mecanizare a dus la creșterea productivității muncii și la realizarea unor indici de producție superiori sistemului obișnuit de creștere și îngrășare a porcilor. Rezultatele obținute până în prezent cit și atingerea parametrilor de producție stabiliți prin studiul tehnico-economic duc la realizarea kilogramu-

lui de carne în viu cu circa 30% mai ieftin decât în sistemul de creștere obișnuit. În conformitate cu sarcinile trasate de cel de-al IX-lea Congres al partidului, creșterea și îngrășarea porcilor în complexe de tip industrial se prevede a fi extinsă, asigurând în felul acesta o cantitate mai mare de carne de calitate superioară și la un preț de cost redus, atât pe piața internă cât și pentru export. Indicii de producție realizați în

complexul de creștere și îngrășare a porcilor din G.A.S. Căzânești, în primul an de producție, demonstrează necesitatea și eficiența economică a unor astfel de unități.

dr. Ioan GOANȚĂ
director al Direcției
de creșterea și îngrășarea porcilor,
departamentul Gostat

REGIUNEA CLUJ:

portret științific

În acest vechi și în același timp modern oraș care este Clujul, în cei 22 de ani care au trecut de la eliberare a fost creat un vast laborator științific. Aria domeniilor investigate se întinde, între orizonturi vaste, de la pulberile metalice la palatalizarea consoanelor, de la firul regilor daci la principiile rachetei relativiste.

Unitate nouă de cercetare, Institutul de fizică atomică — adevărată pepiniară de savanți ce-și desăvîrșesc pregătirea sub îndrumarea profesorilor I. Ursu și V. Mercea — și-a cîștigat din primii ani un rol de seamă în fizica electronică românească. Aici se pun la punct — proiectare și construcție — complicatele spectrometre de masă, antene evoluate cu care omul identifică infinitesimala prezență a izotopilor grei. Domenii importante ale științei, ca cel al rezonanței electronice de spin sau al semiconductorilor catalizatori, se situează la hotarul dintre cercetarea fundamentală și cea aplicată, realizînd acea îmbinare armonioasă subliniată și în Directivile celui de-al IX-lea Congres al partidului. Aceeași situație caracterizează și preocupările, din domeniul ciberneticii, ale matematicienilor de la Centrul de calcul unde e pe cale de a se forma o «dinastie dacică». După o carieră glorioasă de pionierat, mașina electronică «Dacic I», capabilă să efectueze 2 500 operații pe secundă, va ceda locul lui «Dacic II», care va avea o capacitate de lucru de 25 000 operații matematice pe secundă. Noul calculator ia naștere acum în noianul de cabluri și de inele de ferită, construcția sa fiind îndrumată cu competență de academiicianul Tiberiu Popovici.

Și în domeniul chimiei se lucrează intens. Cercetările efectuate la Cluj în ce privește chimia hormonilor s-au soldat cu obținerea unor principii medica-

mentoase noi ce se produc azi la fabrica «Terapia». Pe bazele stabilite de acad. Grigore Benetato, medicina experimentală a făcut, la Cluj, pași mari sub îndrumarea tînărului profesor universitar I. Baciu. E vorba de studiul unor probleme ca: deficitul de oxigen, permeabilitatea vaselor capilare s.a. Și la centrul de biologie clujean grupurile de cercetători îndrumați de acad. Emil Pop, au abordat în ultima vreme noi teme de cercetare Acad. Eugen Pora a descoperit o nouă relație în metabolismul mineral la ani male, relația echilibrului ionic, «rapia» Într-un laborator modern utilat, acad. St. Peterfi studiază multilateral posibilitățile de a se utiliza algele în producția alimentară. De altfel, ficologia modernă știința culturilor pure de alge, a fost permanentată de ilustrul savant clujean Ion Grințescu.

La Cluj se dezvoltă de asemenea puternică școală de istorie, reprezentată prin savanți de renume mondial ca acad. Const. Daicoviciu și prof. univ. Șt. Pascu, membru corespondent al Academiei. Miezul cercetărilor de istorie a Transilvaniei îl constituie problemele de bază ale istoriei neamului etnogeneza și continuitatea, frământările țărănești din evul mediu, mișcarea națională din Transilvania secolului XIX-lea. Filozofi ca D.D. Roșca și Eug. Speranția și filologi — printre care grup de lingviști ciberneticieni care au stabilit paternitatea «Cintării României» cu ajutorul unei metode originale — continui tradiții valoroase clujene în aceste domenii. Sarcina de a pune la temelie de voltării viitoare a României puternic edificiu al științei, sarcină subliniată de documentele Congresului al IX-lea al partidului, își găsește astfel un loc ecou în rîndurile oamenilor de știință clujeni.

Ioan CHINDR

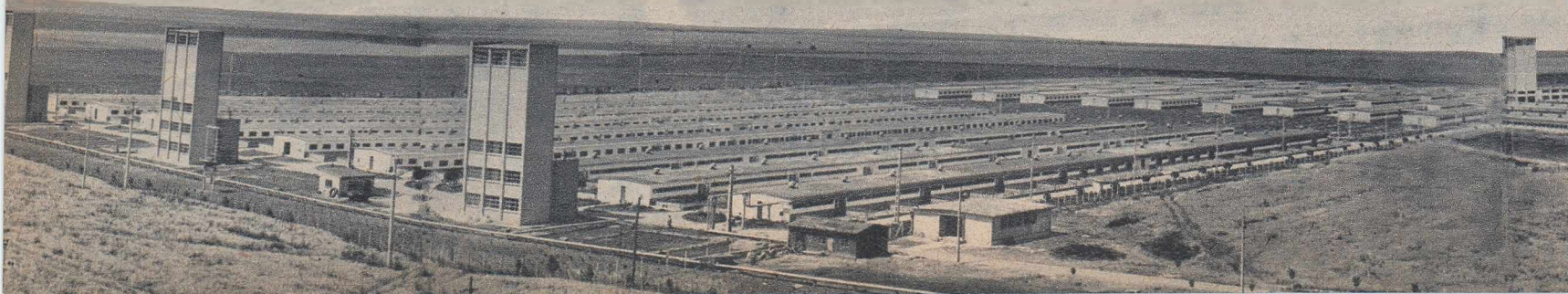

REGIUNEA CRIȘANA

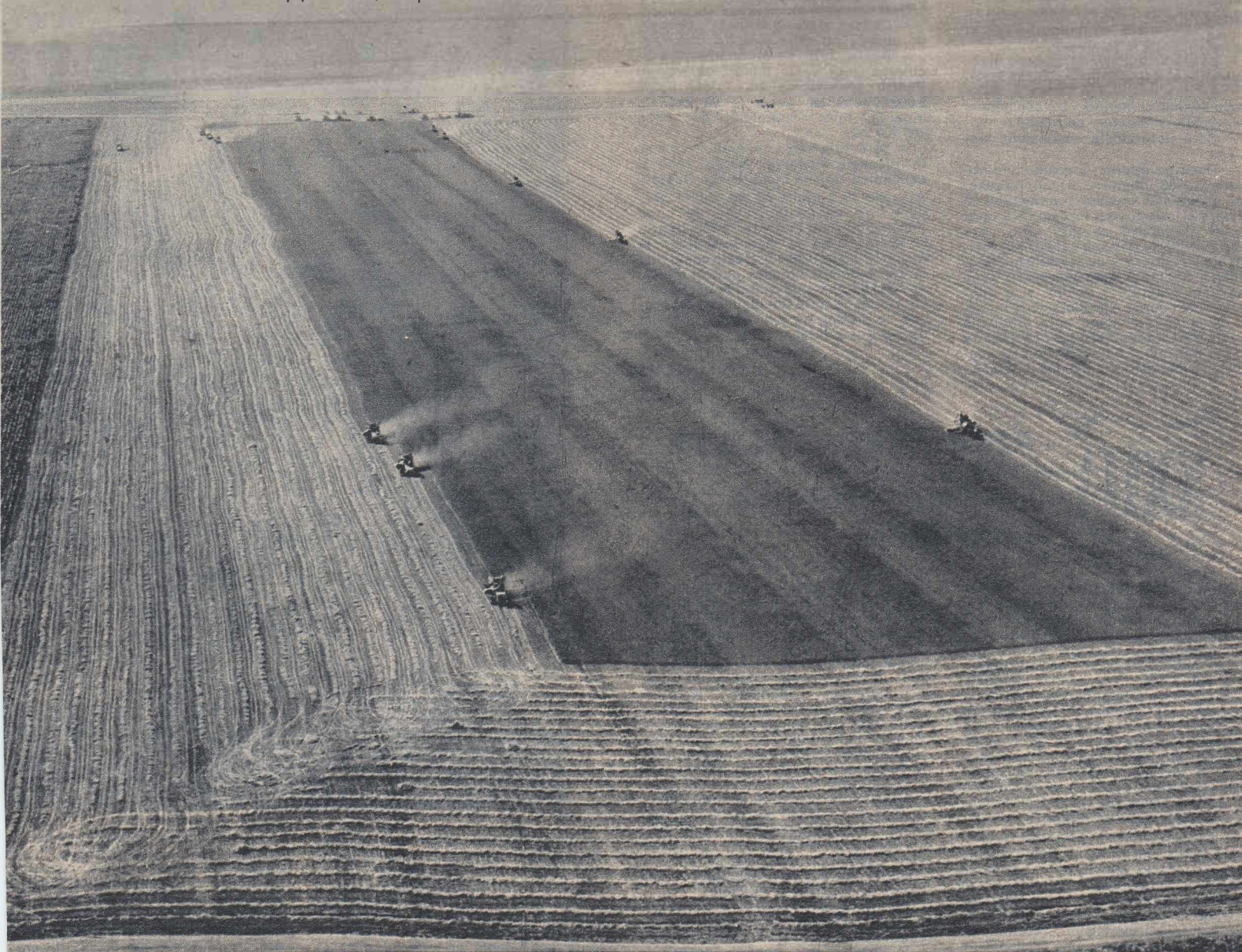
succesele „sintezei” orădene

La fabrica de produse chimice «Sinteză» din Oradea, realizările obținute în cinstea zilei de 23 August vorbesc în

mod grăitor despre hărnicia și prierea colectivului de muncitori, tehnicieni și ingineri care însușesc com-

Pe ogoarele regiunii Dobrogea pregătirea terenului pentru semănturile de toamnă se desfășoară în ritm susținut.

atele instalații și agregate ale acestei unități industriale. «SintetizInd», cifrele dau o imagine cuprinzătoare ale acestor realizări.

Producția globală a fost depășită cu 1 milioane lei, ceea ce reprezintă cu este 100 000 lei mai mult decât prevedeau angajamentele. Producția marfă depășit cu 2 000 000 lei cifrele prestabilite prin angajamente.

Dintre cele 18 sortimente ce se produc aici, unele dintre ele fiind cunoscute și apreciate în peste 24 țări, printre care Elveția, Olanda, India, R.P. China, R.F.G. etc., cinci au intrat în bricișe în acest an. Amintim: Broburul, utilizat pe scară largă în industria chimică; Carbotoxul concentrat, un secticid lichid folosit cu bune rezultate la combaterea dăunătorilor din agricultură; Cinexanul, insecticid pentru utilizări casnice; aspirina, în cristale cuce, semiprodus necesar fabricii de oduse farmaceutice «Tableta» ș.a. «Sinteza», fabrică reînscută în 1948

prin comasarea a două mici ateliere existente pînă la acea dată, își îmbogățeste an de an siluetele zvelte, concepute într-o modernă arhitectonică. În prezent se fac intense pregătiri pentru extinderea secției de acid salicilic, unde nu peste multă vreme va intra în producție o autoclavă de 10 metri cubi.

Această dezvoltare continuă, ce va fi încununată de realizările anului în curs și ale viitorilor ani ai cincinalului, este ilustrată concret și prin faptul că în 1966 producția va crește, valoric, cu peste 7 500 000 lei în comparație cu 1961.

«Sinteza» este azi și o adevărată școală a măiestriei tehnice. Alături de muncitori cu experiență ca Ioan Macrea, Ștefan Petrica, Gheorghe Sim, Ioan Pop și alții, fruntași care de trei ani consecutiv sînt pe primele locuri ale întrecerii socialiste, învață tineri care se pregătesc să preia ștabela de la reprezentanții generației vîrstnice, îmbogățind în continuare seria succeselor lor.

Virgil LAZĂR

REGIUNEA DOBROGEA:

mină de aur

Se știe că dintr-un ținut secetos și «recalcitrant» la recolte valoroase, Dobrogea a devenit în anii de după 23 August 1944 un furnizor de bază în industria alimentară a țării.

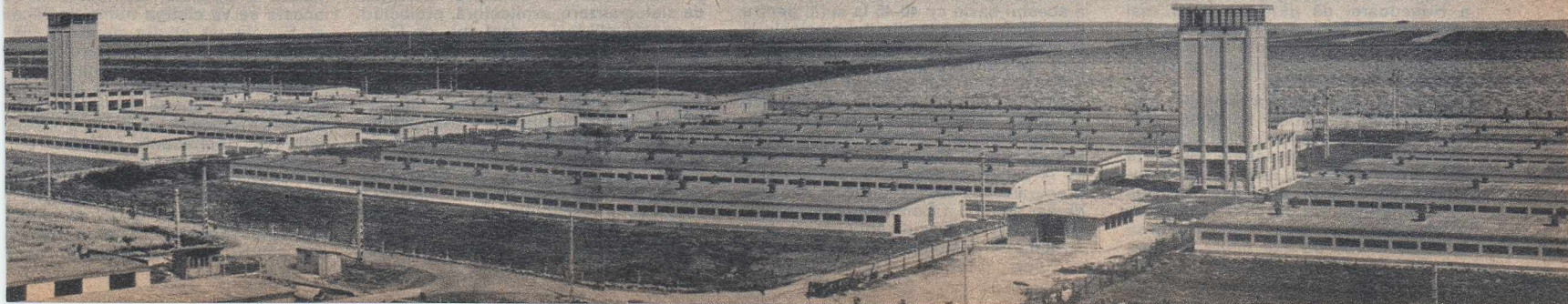
— În ce constă specificul agriculturii dobrogene? — ne-am adresat tovarășului inginer Gheorghe Anghel, vicepreședinte al Consiliului agricol regional Dobrogea.

— Specificul Dobrogei constă, în ce privește culturile vegetale, în preponderența grîului și porumbului. Aceasta nu înseamnă că în regiune nu se acorda

importanță și altor culturi. Astfel, un loc însemnat îl ocupă și floarea-soarelui, iar în ultimii ani și-a făcut loc cultura inului pentru fibre și ulei (inul pentru tulpini se cultivă numai în raionul Negru Vodă). Există zone pedoclimatice în regiune care se pretează foarte bine pentru cultura viței de vie. Asemenea bazine viticole sînt în centrele Murfatlar, Niculițel, Ostrov și Limnița. În ultima perioadă, ca urmare a hotărîrii partidului, s-a extins cultura viței de vie pe dealurile neproductive.

(Continuare în pag. 8)

Vedere panoramică a Combinatului de creștere a porcilor de la Căzănești, regiunea București.

Mai amintim unele culturi tehnice, ca: sfecla de zahăr, plante farmaceutice și medicinale, orez, dar și legume, care se cultivă în unitățile cu terenuri joase și cu apă freatică la suprafață.

În creșterea animalelor, specificul regiunii noastre îl constituie oile; se cresc numai oi cu lână fină și semifină, în deosebi spancă și merinos. De asemenea, menționăm creșterea taurinelor.

— Care sînt roadele șesenalului trecut?

— Dacă ne referim la producțiile obținute în 1965, ultimul an al planului șesenal, acestea au crescut considerabil ca urmare a introducerii în cultură a unor soiuri productive de grâu și a unor hibrizi dubli de porumb ca: HD-405, 311, 208 etc., a unor rase de animale îmbunătățite, a măsurilor luate pentru creșterea fertilității naturale a solului și a unor măsuri de sporire a producției de furaje. În acest fel s-a ajuns la o producție medie la hectar de 2 858 kg grâu, 3 855 kg boabe porumb, 1 637 kg la floarea-soarelui. De asemenea, s-a ajuns la 2,377 kg

lână pe cap de oaie etc. Acestea sînt cele mai mari producții care s-au înregistrat vreodată în regiunea Dobrogea.

— Cum va arăta agricultura Dobrogei în ultimul an al actualului cincinal?

— Pentru 1970 se preconizează executarea unor vaste lucrări de irigații. Pentru aceasta se vor folosi peste 2 000 000 000 lei, ceea ce va permite irigarea unor suprafețe de circa 200 000 ha.

În partea de sud a regiunii, respectiv în raioanele Medgidia, Negru Vodă și Constanța, apa se va aduce din Dunăre. Aceasta va permite să se obțină producții pe suprafața irigată de circa 7 000 kg porumb la hectar, 4 500 kg grâu la hectar, 3 000 kg floarea-soarelui la hectar. Pînă în 1970 vor crește cantitățile de îngrășăminte chimice pînă la nivelul de 106 kg substanță activă la hectar. Se vor obține recolte imbelșugate. Dobrogea va deveni, pe plan agrar, o «mină de aur» a patriei.

P. TUTUNGIU

REGIUNEA GALAȚI:

satele își schimbă înfățișarea

E cunoscut faptul că înainte de 23 August 1944 nu exista o preocupare din partea statului pentru sprijinirea construcțiilor de case în mediul sătesc și că fiecare țaran își construia casa cu mijloace modeste. În zilele noastre situația e cu totul alta. Posibilitățile materiale mult sporite ale țăranilor, sprijinul tehnic, preocupările active de sistematizare a satelor din partea organelor centrale și locale de stat au făcut să crească exigența și gustul artistic să se nască chiar și «o linie a modei», ne spune arhitectul Stere Bădescu de la Direcția de sistematizare, arhitectură și proiectare în construcții din Galați.

În prezent țăranii cooperatori își concep noile case de locuit ținând seamă de posibilitatea folosirii unor materiale clasice de construcții: cărămidă, beton și piatră de fundație — materiale rar folosite la sate în urmă cu ani — și de cea a folosirii modelelor prezentate în schițele și proiectele puse la dispoziție de sfaturile populare, precum și de perspectiva dezvoltării așezării, de sistematizarea satului.

Proiectanții gălățeni au realizat în ultimii ani, pe această linie, o serie de studii și proiecte. Pe baza lor, unele comune, ca: lanca, Traianu și Urleasca din raioanele de cîmpie sau Paltin, Jariștea și altele ce se întind pînă în raza subcarpatică, sînt reînnoite aproape în întregime. Primele proiecte de anul acesta, care privesc sistematizarea comunei Ciineni — cunoscută pentru

frumoasa stațiune regională balneoclimaterică «Lacul Ciineni» — și Sutești, comună cu peste 5 000 de locuitori, prevăd transformarea din temelii a acestora. Peste harta vechii așezări au fost trasate contururi care marchează străzi noi, drepte, școli spațioase, cămine culturale, dispensare, rețele de apă, canalizare și energie electrică. Fiind sate de luncă, «moda» în privința construcțiilor de locuințe pastrează elementele tradiționale ale arhitecturii populare, cu prispa ce înconjură una sau două laturi ale locuinței, realizată însă într-o manieră cu totul diferită de cea veche, stilpii de fațadă din cărămidă tencuită sugerînd nelipsiții stilpi cu florărie de lemn, o tencuială cu desene geometrice, regulate, ce imită vechia împletitură de nuiele folosită odinioară la construcția fațadelor.

Introducerea cu atenție a arhitecturii și artei decorative populare specifice diferitelor zone în compoziția din care este alcătuită noua casă țărănească de locuit este o cerință a stilului modern ce va fi caracteristic, în condițiile sistematizării, tuturor satelor regiunii.

În ultimii zece ani, în satele regiunii Galați au fost construite peste 58 000 case noi, în majoritate înscrise în planul de gospodărire științifică a vetrei satului, iar alte aproape 30 000 au fost renovate și redistribuite în scopul asigurării unui maximum de confort.

Ion MECA

REGIUNEA HUNEDOARA:

obiective noi

Străvechile plaiuri hunedorene, din Apuseni și pînă în Carpații Meridionali, din Poiana Ruscă și pînă în inima cîmpiei Ardealului, oferă imaginea unei economii în plin avînt și a unui nivel de trai în continuă creștere. La poalele Parîngului și Retezatului, în depresiunea Văii Jiului, se găsesc cele mai însemnate rezerve de cărbune ale țării. Masivul care străjuiește cetatea de foc a Hunedoarei dă găzduire celor mai vechi și mai bogate zăcăminte de fier din patria noastră. Munții care înconjură ținuturile Zarandului sînt bogăți în mineruri nemetalifere.

Ritmul de dezvoltare a ramurilor menite să pună în valoare bogățiile naturale din această parte a țării continuă cu tot mai multă intensitate. Pe harta industrială a regiunii apar și se conturează puncte noi — obiectivele mărețe ale cincinalului. Se deschid noi «izvoare» de cărbune și metal. În acest scop se lucrează intens pe mai multe fronturi,

la suprafață și în subteran, la diferite înălțimi, ca și la sute de metri în adîncuri. În Valea Jiului, constructorii și-au concentrat activitatea la deschiderea a 4 mine noi la Dîlja, Paroșeni, Bărbăteni și Livezeni, continuînd în același timp modernizarea și sistematizarea exploațărilor miniere vechi Lonea, Aninoasa și Uricani. Scopul final al acestor lucrări: sporirea producției de cărbune a acestui bazin cu 40-45 la sută, pentru a se ajunge pînă la sfîrșitul cincinalului la o producție anuală de 8-8,5 milioane tone de cărbune brut.

Se deschid noi cîmpuri miniere la Teliuc și Ghelar, menite să dubleze producția de minereu de fier extras din bazinul Poiana Ruscă pentru furnalele Hunedoarei și Călanului. Numai uzina de la Teliuc își mărește capacitatea de preparare la 1 000 000 de tone minereu de fier anual. La Combinatul siderurgic Hunedoara se execută anul acesta construcții noi și modernizări totalizînd un

volum de investiții de peste 420 000 000 lei. Aici își înalță silueta al doilea furnal de 1 000 mc, care urmează să intre în producție în a doua jumătate a anului acesta. Executat la cel mai înalt nivel tehnic de mecanizare și automatizare, noul furnal va da zilnic o cantitate de fontă echivalentă cu metalul necesar pentru fabricarea a 250 de tractoare sau 400 combine de recoltat cereale. Laminarele vechi de la Hunedoara îmbracă și ele haina noului, devenind mai moderne decît celelalte agregate similare din țară.

Noi obiective îmbogățesc peisajul industrial al Călanului. La Alba Iulia a intrat parțial în producție și continuă să se dezvolte cea mai mare și mai modernă fabrică de produse refractare, care în final va da anual centrelor siderurgice peste 260 000 tone de șamotă și cărămizi silico-aluminoase. Se înalță instalații industriale noi la Tebea, Cugir,

Orăștie și în alte localități hunedorene

Pentru a da viață mărețelor planuri inițiate de partid pentru dezvoltare continuă a industriei și economiei regiunii, constructorii, fie ei în adîncuri o pe schelele de la suprafață, folosesc metode și soluții de lucru avansate ca asigură ritmuri înalte de productivitate și calitate.

Hărnicia constructorilor, munca în entuziasm, întrecerea socialistă în ci stea zilei de 23 August se concretizează în reducerea termenelor de execuție a lucrărilor. În centrul siderurgic Hunedoara planul lucrărilor de construcții montaj s-a realizat în perioada care trecut de la începutul anului în proporție de 113 la sută. La cele mai multe din obiective și instalații lucrările de construcție se găsesc cu 10-20 de zile avînt înaintea graficului stabilit la începutul lucrărilor.

Avram ZAHAR

REGIUNEA IAȘI:

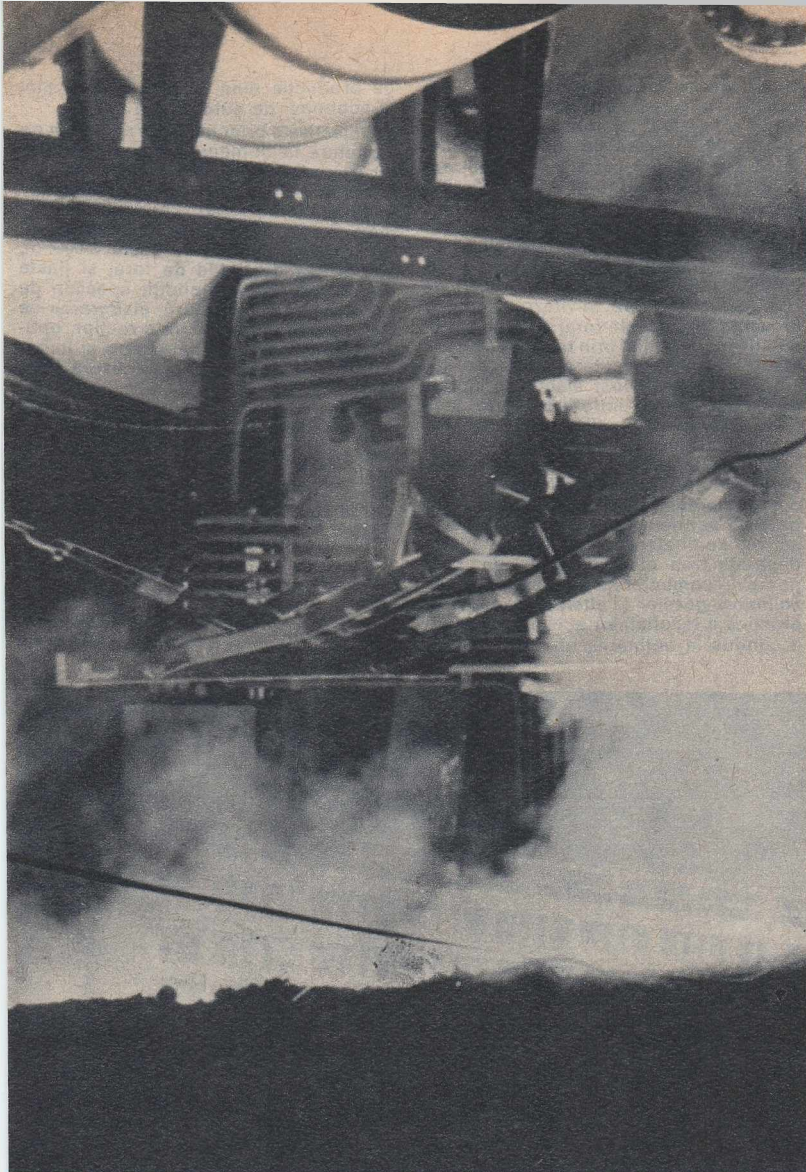
în zodia construcțiilor

La Iași, în momentul de față, din fiecare trei tîmbari una locuiește în casă nouă. Cum s-a ajuns la aceasta? S-au construit peste 11 000 de apartamente. În cit timp? În șesenal și în primele luni ale lui '66. Amănunte în această privință ne-a dat directorul Direcției de sistematizare, arhitectură, proiectări și construcții Iași — conf. ing. dr. Constantin Mihăilescu. Iată-le: În afară de reconstruirea centrului (e vorba de Piața Unirii) alte două mari cartiere ale orașului — cartiere muncitorești, năpăstuite în vremea burgheziei — și-au schimbat azi înfățișarea. E vorba de Socola și Nicolina. Parte din ele sînt azi de nerecunoscut. De curînd s-a născut și alt cartier: Tătărașii Noi. La sfîrșitul cincinalului cartierul acesta va avea numai el 10 000 de apartamente. Pînă în prezent s-au și dat în folosință 1 300.

Începînd chiar din anul acesta, se va redeschide șantiere pentru alte construcții de locuințe în Nicolina Socola. De data aceasta se va avînt în vedere noul principiu în proiectarea și construcții: creșterea densității pe hectar a spațiului de locuit. În februarie se va cîștiga numai la Nicolina și Socola un spațiu pentru 2 000 apartamente și se va realiza o economie de 15-20 la sută la investiții.

Ce se va mai construi la Iași în afară de imobile destinate spațiilor de locuit? Despre asemenea lucrări ne-a dat cîte informații interesante inginerul șef Truștelui de construcții Iași — Constantin Alexandrescu. Lista de lucrări lungă. Amintim cîteva — cele mai importante: un spital clinic de pediatrie de dimensiuni impunătoare (10 etaje, 400 paturi, pereții exteriori și interioari

La școala tradiției hunedorene ce formează noile cadre de siderurgiști care vor lucra în noua cetate a oțelului de la Galați.

Blocuri noi pe malul Bahluiului.

din sticlă); complexe comerciale noi la Socola, Nicolina, Tătărași, Copou; un mare complex pentru învățământul politehnic (15 cămine, o cantină pentru 6 000 studenți); un hotel cu 16 nivele (lucrările au și început); un motel turistic la Bucium (e gata în august) etc., etc.

Și acum o ultimă informație: harnicii constructori ieșeni întimpină 23 August predind «la cheie» 870 de noi apartamente. Toate în Tătărași Noi. Acolo, unde la sfârșitul cincinalului va locui aproape o cincime din populația Iașului.

F. SURU

REGIUNEA MARAMURES:

„phoenix“ a renăscut

Înainte de 23 August 1944 uzina se numea «Phoenix». Numele purtat însă n-a avut nimic comun cu legenda pasăre ce renăște din frumoasă din propria ei cenușă. Clădirile și instalațiile preluate la naționalizare au fost, cu foarte mici excepții, niște maghernițe, azi dărlmate. În locul lor s-au înălțat în anii noștri hale noi, luminoase, dotate cu instalații de mare productivitate.

Dar cursul înnoirilor a continuat. Și dacă până în anul 1962 s-au construit instalații și hale mai modeste, în acest an combinatul chimico-metalurgic «Gheorghe Gheorghiu-Dej» din Baia Mare s-a transformat într-un vast șantier, care s-a extins mult dincolo de perimetrul vechii uzine. În mai puțin de 18 luni constructorii băimăreni au dat în folosință două hale impozante: una adăpostește cuptoarele de prerafinarea cuprului și caruselul de turnare a anozilor, iar alta (cea mai mare hală din combinat), electroliza cuprului.

De asemenea, a început înălțarea hănelor unor noi fabrici: cea de oxizi de plumb, secția de laminate de plumb, halele noilor ateliere etc. În același timp alte secții ale marelui combinat (pământ decolorant, fozocrezol, centrala termică și altele) s-au amplificat și modernizat. Și la executarea acestor obiective constructorii au dat dovadă de calități excepționale, reușind să termine instalația de oxizi de plumb în mai puțin de un an, iar restul obiectivelor au fost predate înainte de termen.

Primul an al cincinalului înseamnă pentru colectivul combinatului băimărean anul marilor înnoiri, etapa finală a intrării în producție a unor noi obiective. Nu demult au intrat în funcțiune un mare depozit de concentrate, stația de amestec și dozare a concentratelor,

cele două cuptoare rotative de cîte 25 m lungime pentru uscarea concentratelor (treapta I și II), precum și o serie de obiective auxiliare — căi ferate, șosele interioare etc. De la 1 august a început rodajul tehnologic pentru intrarea în funcțiune a celor mai importante obiective din etapa a doua de modernizare. E vorba în primul rînd de cuptorul de topire și de zgură. Acest cuptor, în care procesul de topire va fi în întregime dirijat de elementele de automatizare, e primul de acest tip în țara noastră. Procedeu, așa-zis «în suspensie» oferă ultima noutate pe plan mondial. Tot în cadrul noii topitorii sint gata pentru intrarea în funcțiune și convertizoarele de cupru, cele mai mari din țară.

În aceste zile ale lunii august au început și probele tehnologice generale ale noii fabrici de acid sulfuric, care va face în scurt timp să sporească de 5 ori producția de acid sulfuric a combinatului...

...Frumusețea liniei noilor hale și instalații, policromia culorilor ce le-a îmbrăcat, măiestria de urias artist cu care au fost dăltuite în beton, oțel și sticlă noile hale ale combinatului de către constructorii și metalurgiștii băimăreni, impresionează în special pe cei care au cunoscut în trecut fosta uzină «Phoenix» cu maghernițele ei. Și fără să apellăm la mitologica pasăre se poate spune totuși că marea combinat băimărean a «renăscut» mai frumos decît în visul miilor lui de muncitori, nu din propria-i cenușă, ci prin hărnicia și dăruirea oamenilor care, trecînd peste legendă, și-au asumat rolul de mare meșter faur.

T. TOHĂȚAN

REGIUNEA MUREȘ - AUTONOMĂ MAGHIARĂ:

aurul verde

Pinii zvelfți din emblema patriei noastre constituie simbolul uneia dintre comorile cele mai prețioase ale avutului nostru național: pădurile imense, care, acoperă mii și mii de hectare ale țării. Pentru valorificarea pe o treaptă superioară a «aurului verde» în regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, unde industria forestieră este socotită drept industrie de bază, muncesc aproape 15 000 de oameni, funiculariști, gate-riști, muncitori din pădure, circulariști, tehnicieni și ingineri.

Ne-am adresat tovarășului ing. Filip Tomulescu, directorul D.R.E.F.-Tg. Mureș, pentru a ne informa asupra succese-lor industriei forestiere din regiune obținute în cinstea celei de-a XXII-a aniversări a eliberării patriei.

Iată câteva date statistice grăitoare: — Întreprinderile noastre au realizat în primul semestru al anului 1966 o producție globală de 103,5 la sută, ceea ce înseamnă produse peste plan în valoare de 15 168 000 lei, iar la producția marfă s-a realizat un procent de 101,6 la sută, însemnînd un plus de lei 7 516 000.

— Vă rugăm să ne dați câteva exemple pe sortimente.

— Numai din realizările peste plan s-au obținut 14 000 mc bușteni-rășinoase, 2 000 mc lemn de mină, 5 000 mc lemn celuloză-rășinoasă, 15 000 mc bile și manele, 10 400 mc cherestea-rășinoasă și pentru mobile, în valoare de

2 184 000 lei. Cele mai bune rezultate au fost obținute, afit valoric cît și pe sortimente, de către I.F.-Toplița, I.F.-Gheorghieni și de fabricile de mobilă din Odorhei și Gheorghieni.

— Ne-ar interesa cîteva indici economici mai grăitori.

— Iată: indicele de utilizare a masei lemnoase — o problemă tot mai arzătoare a industriei noastre forestiere — s-a realizat în proporție de 101,2 la sută, obținîndu-se peste plan în plus 1 500 mc lemn de lucru. Indicele de mecanizare s-a realizat și a fost depășit la funicular tip Mineciu, precum și la instalațiile de încărcat mecanic. De altfel, și coeficientul de utilizare a capacității de transport a fost realizat în proporție de 103 la sută.

— Ultima întrebare. Ce întreprindeți pentru însușirea celor mai înaintate metode de exploatare forestieră?

— Afară de schimburile de experiență pe plan republican și interregional, la care participăm în mod regulat, organizăm și noi periodic asemenea întîlniri în cadrul întreprinderilor noastre și întretinem un contact strîns cu Institutul de cercetări forestiere, care a repartizat inginerilor și tehnicienilor noștri o serie de teme. De asemenea, am cerut sprijinul institutului în mai multe probleme, de exemplu la rezolvarea cu succes a procesului de aburire a fagului.

Bela BENCZEL

REGIUNEA OLTENIA:

ritmuri la porțile de fier

Pe vastul șantier al Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier se înscriu noi pagini de victorii. Ele se realizează cu pikhamerul, cu vibronetele, cu exploziile dinamitei, se imortalizează în fier, în beton și rămân vii în amintirile constructorilor.

Mulți dintre temerarii de la Porțile de Fier își amintesc de succesul din noaptea de 7 spre 8 mai, cind digul din amonte făcea joncțiunea cu batardoul celular.

La câteva săptămâni a urmat închiderea digului din aval și astfel Dunărea a fost încercuită într-un inel de metal și stîncă pe 200 000 mp. Lucrarea a fost terminată cu 3 luni mai devreme. După ce motopompele au evacuat apa din această incintă, pe «fundul» fluviului

de beton. Aceste remarcabile realizări — după cum ne explică tovarășul Nicolae Mănescu, directorul general al Sistemului hidroenergetic și de navigație — reprezintă și efortul aplicării unor procedee avansate de lucru stabilite pe baza cercetărilor științifice făcute de specialiștii noștri, ținînd seama de condițiile specifice ale zonei Porțile de Fier.

La racordarea celor două diguri pentru închiderea batardoului, de exemplu, într-un loc unde Dunărea curge cu viteză unui riu de munte și cu un debit mediu de peste 5 000 mc apă pe secundă, în urma cercetărilor făcute de specialiștii români s-a stabilit o metodă îndrăzneată și originală, iar lucrarea a fost terminată cu o lună înainte de termen și în

de cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. implică ridicarea continuă a nivelului tehnic al industriei noastre extractive prin aportul muncii de cercetare științifică depuse de personalul Institutului de cercetări pentru foraj și extracție din Cîmpina.

De-a lungul șesenalului, în Institutul nostru s-au rezolvat, printre altele, problemele forajului de mare adîncime în condiții satisfăcătoare, s-au realizat viteze de lucru la foraj și viteze mecanice crescute, fluidele de foraj au fost îmbunătățite substanțial prin tratarea cu substanțe macromoleculare elaborate de către institut, au fost elaborate lucrări de detaliu pentru introducerea în șantier a forajului cu diametru mic și a forajului cu electroburul.

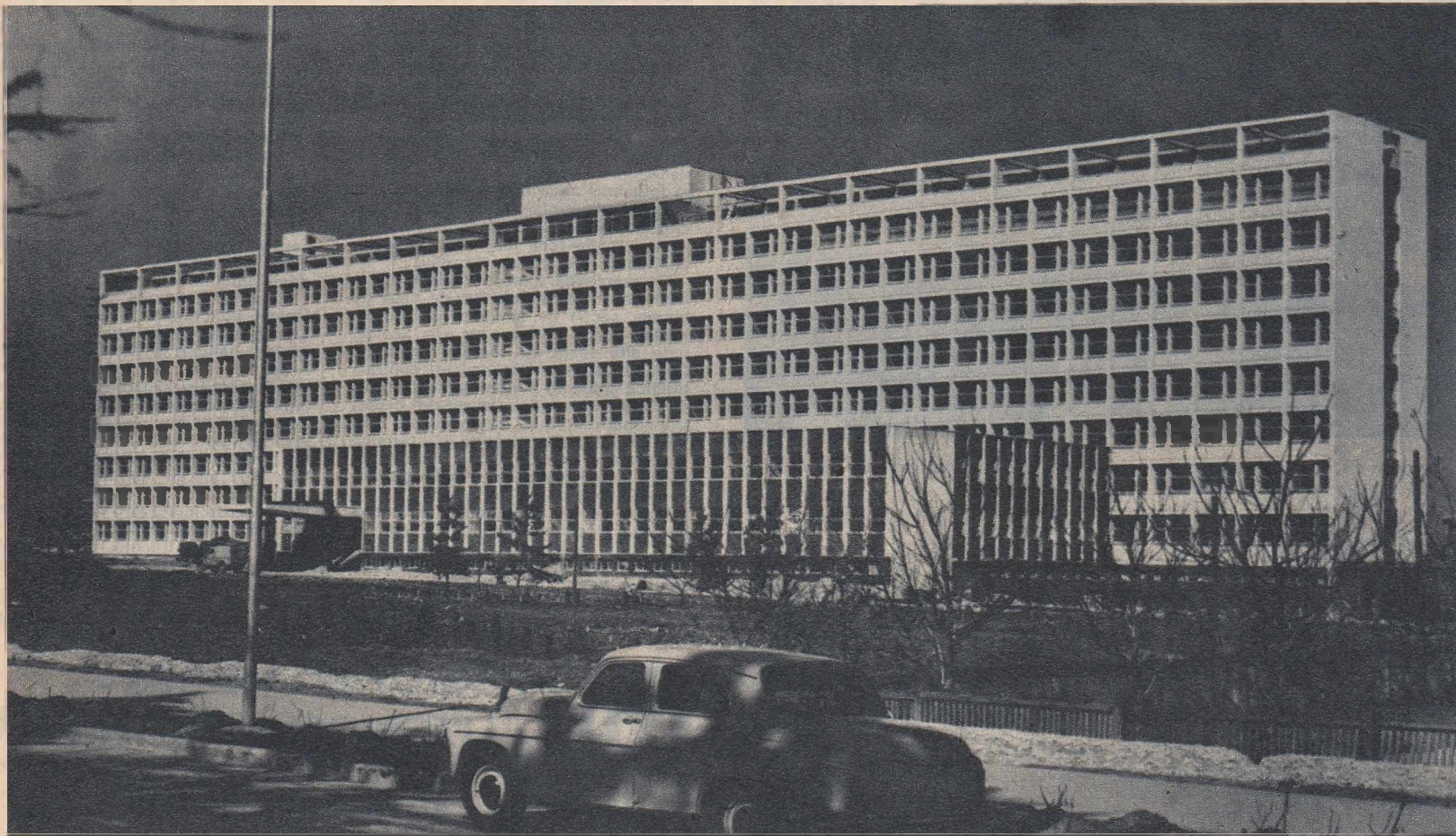
De asemenea, cercetările institutului s-au axat pe perfecționarea și extinderea metodei de fisurare hidrolică, tratarea sondelor cu substanțe tensioactive, combaterea viiturilor de nisip, deparafinarea electrică a sondelor în pompaj, combaterea coroziunii, degazolizarea gazelor și altele. Aplicarea în practică a rezultatelor acestor cercetări a condus la obținerea unui plus anual

de producție pînă la 300 000 tone țitei și economii de sute de mii lei.

Obiectivele principale ale activității de cercetare în domeniul forajului sondelor în perioada 1966-1970 urmăresc îmbunătățirea în continuare a tehnologiilor de foraj, pentru săparea sondelor și deschiderea orizonturilor productive situate la adîncimi pînă la și peste 3 000 m, elaborarea de fluide de foraj și paste de ciment pentru condiții speciale de presiune și temperatură, elaborarea de noi metode de dislocare a rocilor, optimizarea proceselor de săpare și îmbunătățirea pieselor de mare uzură folosite în foraj.

Grija manifestată de conducerea de partid și de stat pentru activitatea de cercetare științifică a condus la crearea unor condiții de dezvoltare a activității științifice necunoscute în trecut, ceea ce garantează, în continuare, noi succese.

Ing. Gh. ALDEA
directorul Institutului
de cercetări pentru foraj
și extracție - Cîmpina

(Noul spital din Suceava. (Fotografie de D. VINȚILĂ))

— acolo unde altădată nu se putea ajunge decît în costum de scafandru — au început să circule autobasculante și excavatoare. Pentru a se face loc fundațiilor ecluzei, se extrag zilnic cîte 4 000 mc de rocă. În ziua de 23 iulie s-a turnat betonul la prima lamelă a radierului ecluzei din amonte de batardou. La 25 iulie s-au turnat de asemenea primele cantități de beton la temelia avanportului Porțile de Fier.

În toul întrecerii socialiste desfășurate, și mai ales în preajma zilei de 23 August, s-a lucrat cu pasiune pentru asamblarea unui gigantic funicular ce va traversa Dunărea pe o distanță de 460 metri pînă în insula Golu, de unde se va extrage balastul pentru fabricile

condiții de calitate excepționale.

Specialiști din străinătate s-au deplasat la Gura Văii și au socotit procedeul prin care s-a făcut joncțiunea digurilor unic și de mare eficacitate.

Ritmurile lucrărilor sporesc de la o zi la alta pe acest mare șantier al luminii. Construcțiile sînt cu mult avansate față de grafice. Încep să capete contururi tot mai precise noile obiective, ca o materializare a geniului creator, a energiilor de care este capabil harnicul nostru popor hotărît să îndeplinească exemplar sarcinile puse în față de partid pentru înflorirea României Socialiste.

Lucian ZATTI

REGIUNEA PLOIEȘTI:

orizonturi
și realizări

În condițiile unei gospodării judicioase a rezervelor și a unei exploatare raționale a zăcămintelor, nivelul extracției de țitei va trebui să atingă în anul

1970 valoarea de 13,1-13,3 milioane tone, iar nivelul extracției de gaze naturale va trebui să crească la circa 18,5 miliarde mc. Realizarea acestor sarcini trasate

REGIUNEA SUCEAVA

cu utilajul
cel mai modern

La 23 August 1966, peisajul din partea de apus a orașului Suceava s-a îmbogățit cu un nou și important obiectiv sanitar: spitalul cu 740 de paturi. Clădirea este alcătuită din 9 nivele și va fi deservită de un personal calificat, superior și mediu, reprezentat de 79 medici, 490 surori și de alte cadre medicale. Spitalul din Suceava este de ordin regional și primul de acest fel care se dă în folosință în țara noastră.

Noul spital este dotat cu utilajul cel mai modern. Pe lângă dotările înfîluite și în spitalele de construcție mai vechi, acesta este înzestrat cu instalații de oxigen centralizat, de vid, aer comprimat, dezinfectie, radioficare, ceasofi-

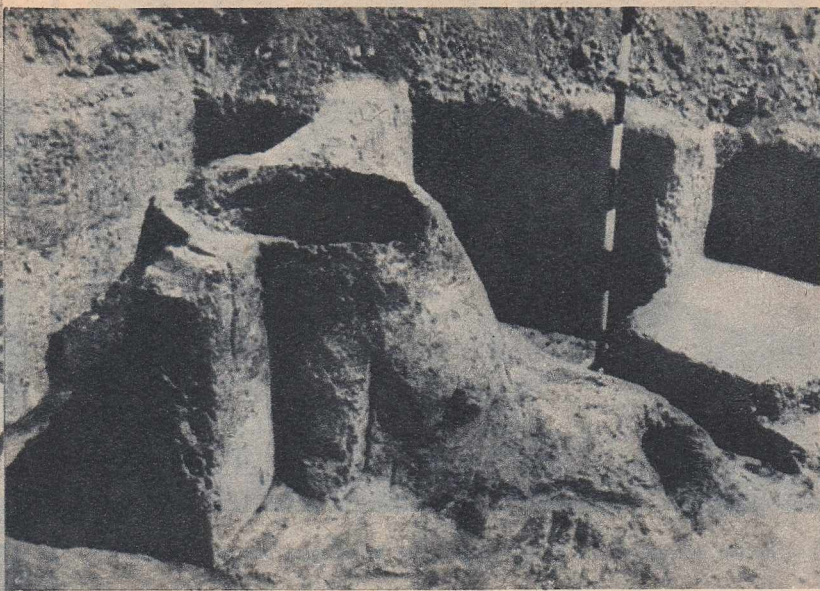
care, dedurizare etc. Se va înființa, de asemenea, o secție de oftalmologie, un laborator de izotopi radioactivi, un de explorări funcționale și un serviciu hidrofizioterapeutic. Fiecare nivel al clădirii spitalului are săli de operație și de mese proprii. 7 lifțuri de mare capacitate fac legătura între etaje.

O dată cu spitalul se va da în folosință și o stație de salvare de sine stătătoare. În prezent, pe lângă lucrările de finisaj se execută și amenajări de spațiu verzi care vor încadra plăcut frumoasa clădire a spitalului. În jur se vor planta arbori.

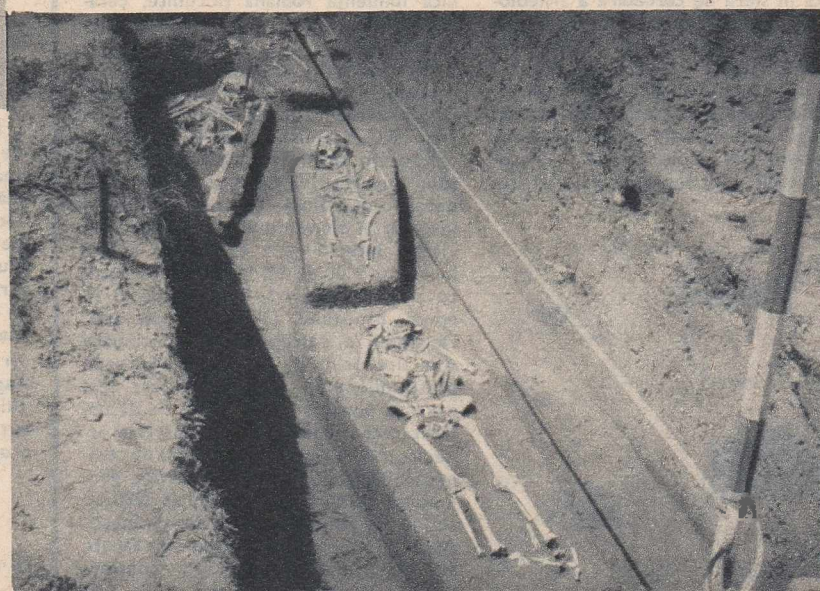
Constantin ȘTEFURIU

Arheologii au cercetat recent in piata 1848 urmele unei biserici și ale unui cimitir din timpul lui Vlad Țepeș.

Cuptor de ars vase din timpul dacilor liberi (sec. IV e.n.), descoperit în cartierul Fundeniei Doamnei.

Morminte dintr-o mare necropolă din secolul al XV-lea, scoasă acum la lumină la Ținganu, lângă Cernica.

aici, unde-î azi bucureștiul

- Recentele săpături arheologice din piața 1848.
- Urme din epoca fierului, la Otopeni.
- Mărturiile foarte vechi de viață în toate colțurile Capitalei.
- Ce ne spun doi arheologi de la Muzeul de istorie a orașului București.

Biserica Sf. Gheorghe distrusă de flăcări în marele incendiu de la 23 martie 1847 (gravură din epoca respectivă).

1847, luna martie, ziua 23. La această dată, așa cum consemnează cronică, orașul București a căzut pradă unui mare incendiu. Au ars atunci 1 850 de case (cam o cincime din oraș) și mai multe biserici. Printre acestea, și biserica Sf. Gheorghe, ctitorie brîncovenească, unul dintre cele mai frumoase monumente ale Bucureștiului de altădată, înălțată în secolul al XVII-lea pe temelia unei biserici mai vechi. După incendiul din 1847 biserica Sf. Gheorghe a fost refăcută, noua ei înfățișare fiind cea pe care o vedem astăzi.

Recent, biserica Sf. Gheorghe, de care pomenim mai sus, și locul din jurul ei au fost supuse unor asidue cercetări arheologice. Faptul a atras atenția miilor de trecători și fiecare din ei se interesa de mersul lucrărilor.

Ce se întâmpla aici?

Cercetările de care vorbim au pornit de la o serie de sondaje efectuate în vederea unor lucrări de restaurare a bisericii în scopul readucerii ei la o formă cât mai apropiată de cea inițială — așa cum a fost înainte de incendiul din 1847. Sondajele și lucrările de cercetare au fost executate de un colectiv alcătuit din arheologii Dinu V. Rosetti, reprezentînd Institutul de arheologie al Academiei, și Panait Panait de la Muzeul de istorie a orașului București. Iată însă că săpăturile au depășit aștep-

tările: în jurul bisericii, cercetătorii au descoperit un mare cimitir din a doua jumătate a secolului al XV-lea. Săpăturile efectuate aici au dus la scoaterea la lumină a zeci de morminte conținînd un bogat material arheologic (monede, obiecte de cult, ceramică, podoabe etc.) cu ajutorul cărui s-a putut cunoaște mai îndeaproape epoca în care Bucureștiul s-a închegat ca oraș.

Din inventarul mormintelor mai reiese că majoritatea celor înhumați cu aproape jumătate de mileniu în urmă în cimitirul de la Sf. Gheorghe erau oameni de diferite categorii sociale, printre ei găsindu-se mulți țirgoveți. În plus, unele morminte atrag atenția în mod special: printre «defuncții» sînt și cîțiva înmormîntați fără cap sau cu cite o mină tăiată.

Să nu uităm că cimitirul datează din vremea lui Vlad Țepeș și că, pe timpul lui, boierilor trădători, negustorilor prea lacomi de bani sau hoților le mai cădea capul sau cite un braț...

Tot recent, altă descoperire arheologică făcută, de data aceasta, nu în centrul orașului, ci la una din extremitățile sale: la Otopeni. Cîțiva aviatori sesizaseră de curînd Muzeul de istorie a orașului București că în apropiere de aeroport au apărut fragmente de cera-

(Continuare în pag. 12)

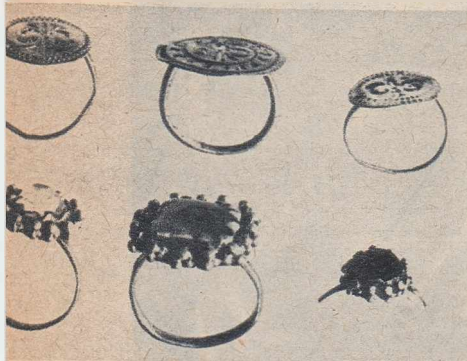

Ceramică dacică descoperită cu prilejul săpăturilor arheologice din cartierul Cățelu.

mică veche și diferite obiecte care ar putea indica prezența, undeva prin aceste locuri, a unei așezări preistorice. Intrată în sfera de cercetare a arheologului Margareta Constantiniu, zona respectivă s-a dovedit a constitui, într-adevăr, un loc unde, încă în prima epocă a fierului (circa 3000-3500 de ani în urmă), se afla o importantă așezare omenească. Investigând terenul din punct de vedere arheologic, tov. Constantiniu a descoperit într-un strat suprapus și o altă așe-

peră, pentru prima dată pe teritoriul de azi al Bucureștiului, importante urme de cultură materială dacică cu o puternică influență romană (locuințe, ceramică, unelte etc.) — toate din secolul III e.n.

Consemnăm și o serie de descoperiri recente. În momentul de față, arheologul Gh. Cantacuzino de la Institutul de arheologie al Academiei scoate la lumină, în colaborare cu Muzeul de istorie a orașului București, la Cernica, o necropolă deosebit de întinsă, din neolitic. Bogatul inventar al mormintelor dovedește activitatea intensă ce a existat pe aceste locuri cu 5000 de ani în urmă, activitate ce a continuat fără întrerupere și în epoca bronzului (3000-3500 de ani). De altfel, o descoperim în continuare și în alte locuri ale Capitalei — aproape pretutindeni. În cartierul Cățelu, mai exact la punctul Cățelu Nou, s-a descoperit recent (descoperirea aparține arheologului Valeriu Leahu) o piesă de ceramică neagră decorată cu motivele geometrice pe care și acum, după 3000 de ani, le regăsim brodate pe iile țărănești. Apoi, la Băneasa (săpăturile sînt făcute aici de arheologii Margareta Constantiniu și V. Leahu), printre altele, s-au descoperit vestigiile din epoca de bronz, locuințe mari și un bogat inventar. S-a mai găsit tot aici ceva deosebit de interesant: un depozit de arme — pumnale, măciuci, topoare de luptă etc. Nimeni n-a umblat la depozitul respectiv timp de aproape trei milenii de cînd au fost părăsite de cei care le-au confecționat.

La Străulești, în mormintele dintr-un cimitir din secolele XIV-XV, s-a găsit și această colecție de inele.

zare — de data aceasta mai nouă: din secolul al X-lea e.n.

Ce se întîmpla de fapt, cu mult timp în urmă, pe locurile unde se găsește acum Bucureștiul?

Întrebarea de mai sus, prilejuită de ultimele descoperiri, am adresat-o arheologilor Margareta Constantiniu și Panait Panait.

Precum se știe, în 1959 s-au împlinit 500 de ani de cînd Bucureștiul apare pentru prima dată în documente sub numele lui de azi. Dar — după cum ne-au arătat interlocutorii noștri — urmele de viață umană pe aceste locuri sînt cu mult mai vechi. Ele sînt dovedite prin descoperirea unor unelte pe care le-au folosit strămoșii noștri încă în paleoliticul mijlociu — deci cam cu 150000 de ani în urmă. E vorba — ne informează arheologii — de unelte de cremene scoase la lumină în diverse puncte ale Bucureștiului: pe malul râului Colentina, la Herăstrău, la Pantelimon și chiar mai aproape de centrul de azi, lângă podul Mihai Vodă. Viața a continuat aici și în neolitic, și după aceea. Au dovedit-o cercetările lui Tocilescu, săpăturile mai vechi ale profesorului Ion Nestor, azi membru corespondent al Academiei, ale lui Dinu V. Rosetti și ale altor arheologi care le-au depistat în cartierul Tei, la Jilava și în alte locuri. Sau săpăturile de la Militari, unde în 1958 se desco-

Pe arheologii care cercetează trecutul Capitalei îi interesează în mod deosebit secolul X. De ce? De la această perioadă — ne informează mai departe cei doi arheologi — începe geneza orașului București. Așezarea feudală de atunci se conturează — și aceasta e important — o dată cu epoca în care se desfășoară și procesul de definitivare a limbii și poporului român (secolul IX-XI).

— Ce date noi ați surprins din ultimele săpături legate de nașterea orașului București?

— Sub caldarîmul din Piața de Flori și sub unele clădiri din același loc au fost descoperite recent urmele unei așezări foarte întinse care a existat între secolul al IX-lea și al XI-lea, perioadă în care exista o succesiune de viață perfectă. Interesant este faptul că această activitate apare și dincolo de centrul de azi al Bucureștiului. Am găsit-o la Băneasa, la București Noi, la Grozăvești sau la Cotroceni. O regăsim cercetînd și urmele unora din cele 41 de sate (cîte au existat în secolul al XV-lea) pe a căror vatră s-a instalat, încet-încet, orașul.

Printre aceste 41 de sate era și unul al cărui nume se păstrează și azi: București.

F. URSEANU

în țara lui andersen

- note de călătorie din Danemarca -

«AMERIZARE» LA KASTRUP

Ni s-a părut că vom ameriza — atît de aproape de țărîm mării e situat aeroportul danez Kastrup. În sfîrșit — luăm contact cu pămîntul. O zveltă și blondă daneză, în uniformă bleumarin, ne conduce spre clădirea, din sticlă și aluminiu, a aeroportului. Proiectant: Arne Jacobsen, de care vom mai auzi în cursul călătoriei noastre prin Danemarca — ca arhitect al modernei primării din Rodovre, o suburbie a Copenhagăi, renumită pentru «Orașul tinerețului» ce se construiește acolo (vezi articolul publicat în «Flacăra» nr. 15 din 9 aprilie a.c., pag. 22), al unor uriașe imo-

bile pentru birouri din Copenhaga, al unor fabrici din Aalborg și Aarhus.

CÎND AI UN «RENDEZ-VOUS»

Pe străzile Copenhagăi vehiculele circulă cu viteze mari. Se remarcă însă disciplina pietonilor; nu se trece nici chiar «pe galben». Securitatea circulației este asigurată de un sistem larg și bine organizat de marcaje și stopuri electrice centralizate. Agenții de circulație sînt puțini — doar la orele de vîrf apar, ici-colo, în locurile cele mai aglomerate, ajutînd la descurcarea traficului rutier. Parcarea automobilelor pune însă pro-

La Aarhus, în plină lume a basmelor lui Andersen.

bleme grele. La Copenhaga, cind ai vreo treabă, o întrevedere sau o simplă întâlnire, ca să nu întîrzii trebuie neapărat să calculezi un timp «tampon». Mașinilor daneze li se adaugă cele ale turiștilor, foarte mulți la număr, îndeosebi americani, suedezi, germani, în majoritate oameni în vîrstă, mai cu seamă femei. Ai impresia că toate buncile americane au plecat în vilegiatură la Copenhaga...

«TIVOLI» — DISTRACTII, DAR SI ARTĂ (INCLUSIV CULINARĂ)

Copenhaga oferă aspectul unui oraș vesel, al unei metropole internaționale și totuși intime. Contribuie la această varietate stilurilor arhitectonice, ce se îmbină într-un ansamblu fericit, în care contrastele se completează armonios. Linia modernă a construcțiilor noi scoate

rile naționale ale respectivelor «bucătării»: francez, italian, chinez etc.

CU FERIBOTUL SPRE FIONIA

După cîteva zile petrecute la Copenhaga ne-am îndreptat cu mașina spre Odense, orașul cel mai important al Fioniei, insulă denumită pentru fertilitatea ei «grădina Danemarcei». În drum, trecem pe lîngă vechea catedrală de la Roskilde (construită în 1170), care adăpostește 40 de morminte de regi și prinți ai Danemarcei. La Halsskov ne imbarcăm, oameni și mașini, într-un feribot care înghite în uriașul său pîntec «supraetajat» peste 200 de autovehicule: la «parter» camioanele, la «etajul I» autocurismele, dispuse pe cîte trei rînduri, pe cele două laturi ale vasului. Imbarcarea se desfășoară în perfectă ordine. Pornim. Priveliștea este de o

care redau momente din viața și opera lui Andersen. Printre edițiile operelor sale, publicate în aproape toate limbile pămîntului, descoperim și cîteva volume în românește.

Există și alte monumente istorice în acest oraș, odinioară reședință a nobilimii fioniene: biserica Sf. Knud — dedicată regelui cu acest nume, ucis la Odense în 1086 — construită în anul 1200 în stil gotic, vechiul episcopat, transformat în 1736 în fundație pentru tinerele din aristocrație.

Un canal lung de 7 km a făcut din acest oraș, situat de fapt în interiorul țării, al patrulea port al Danemarcei; pe malurile canalului se află șantierele navale. Nu departe s-a amenajat un «Muzeu al satului», cuprinzînd vechi case și ferme din Fionia, aduse aici, împreună cu mobilierul și acareturile lor, inclusiv o moară de vînt.

tema: cum nu trebuie servii clienții.

Am adus în dar conducerii expoziției cîteva discuri de muzică populară românească; după cîteva minute miile de vizitatori ascultau, retransmise la postul de amplificare al expoziției, doine și hore de pe la noi.

LA MUZEUL VECHIULUI ORAȘ ȘI PE MALUL SKAGERRAKULUI

Aarhus, mare port, al doilea oraș al țării, întreține legături de prietenie cu Galații noștri. O delegație a sfatului popular al portului dunărean a fost acum cîva timp oaspete al orașului. Timpul nu ne-a permis să vizităm pe îndelete nici vechea catedrală, nici modernă universitate, nici clădirea teatrului și nici întreprinderile industriale ale orașului. În schimb, am parcurs muzeul în aer liber «Dem gamle By» (Vechiul oraș). Pentru jumătate de oră ne-am simțit proiectați cu cîteva secole în urmă printre case de acum cîteva sute de ani, mobilate ca pe vremuri, prăvălioare, ateliere meșteșugărești, fiecare cu simbolul breslei respective.

Continuîndu-ne drumul spre nord-vest, am ajuns pe malul mării în dreptul localității Blockhus. Aici natura e mai aspră, mai rapidă. Vîntul macină coastele, nisipurile trebuie fixate prin plantații. Pîlcuri de pini, mai puțin sensibili la rigorile climei, iau locul altor arbori. Zărim adesea din mașină copaci înclinați pînă la 45 de grade de puterea vîntului. De la Blockhus pînă spre nord, către Skagen, nisipul este pe alocuri atît de întărit încît formează o pistă naturală, care permite automobilelor să gonească chiar pe plajă, la cîteva metri de valurile Skagerrakului.

MIRAJUL LUI HAMLET

Nu ne puteam încheia călătoria în Danemarca fără a vizita legendarul castel de la Helsingor (Elsinor). Călătorim de la Copenhaga la Helsingor pe o autostradă construită pe malul mării. Pe partea stîngă se țîn lanț vilele, pe partea dreaptă — plajele.

Iată că apar turnurile castelului. În apa care-l înconjură plutesc cîteva lebede negre. În castel și în împrejurimile sale, foarte mulți vizitatori, turiști străini și danezi.

Legenda spune că, scriînd «Hamlet», Shakespeare a fost inspirat de întîmplări petrecute în castelul de la Helsingor. Dacă așa a fost sau nu, nu se știe. În orice caz însă, marea Will a adus Danemarcei un imens serviciu, care se traduce, în cele din urmă, în... valută. Deși danezii nu insistă, arătînd dimpotrivă că totul e doar o legendă, vizitatorilor le place să creadă că, străbătînd imensele săli ale palatului, pășesc pe locurile unde a trăit odinioară nefericitul erou shakespeareian.

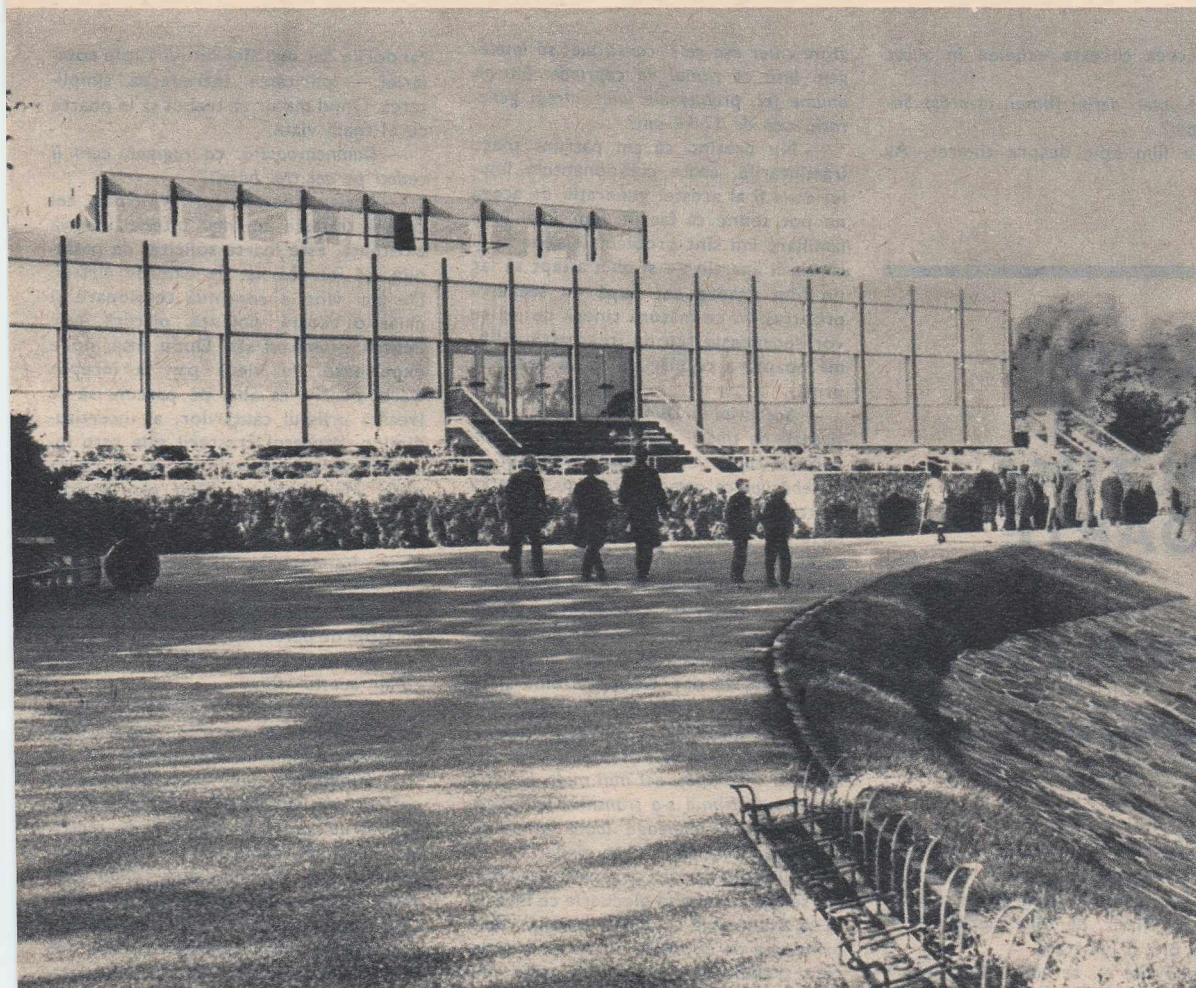
Castelul, așa cum îl vedem astăzi, a trecut prin diferite prefaceri, începînd din anul 1425, cînd regele Erik de Pomerania a construit în acest punct strategic fortăreața Krogen, ale cărei ziduri mai pot fi încă văzute și în zilele noastre.

La Helsingor coasta suedeză este atît de aproape, încît orașul suedez Helsingfors, situat la 3 kilometri distanță, se vede clar. De altfel, în acest punct s-a proiectat construirea unui pod între cele două țări.

*

În tot timpul vizitei noastre în Danemarca am fost primiți cu ospitalitate și prietenie. Oamenii cu care am stat de vorbă manifestau un viu interes față de țara noastră. Dincolo de politețea oficială, danezul te invită în casa lui, îți prezintă familia, se mîndrește cu copiii săi, cu grădina sa. Te întîmpină așezînd pe masă flori în culorile drapelului patriei tale și cu steagul danez arborat în grădina, semn că are oaspeți dragi.

Virgil PETRESCU

Lîngă portul Copenhagăi, modernul restaurant Langeline.

mai bine în evidență clădirile datînd încă de pe timpul Renașterii — și invers. Zonele de verdeață ocupă suprafețe întinse, gazonul de un verde viu, mereu proaspăt, este întrerupt de grupuri de flori, mai ales lalele daneze, elegante, suple, cu florile cît pumnul, roșii, galbene sau negre — aproape tot atît de vestite ca și cele olandeze.

Între primăria orașului și gara centrală se întinde marele parc «Tivoli», unul dintre locurile preferate de destindere ale locuitorilor Copenhagăi. «Tivoli», creat în 1843, este un fel de Luna Park sau Prater vienez, cu tot felul de jocuri și distracții, dar totodată și cu o variată activitate artistică. În perimetrul său există săli de concert, un teatru de pantomimă, unul de estradă. Seara, parcul este feric iluminat, combinațiile pline de fantezie dintre flori, apă, lumini dau minunate efecte.

Amatorilor de gastronomie, «Tivoli» le pune la dispoziție cîteva dintre cele mai bune restaurante ale capitalei daneze, situate în pavilioane construite în stilu-

calmă frumusețe. O escortă albă de pescăruși însoțește fără întrerupere vasul, pînă la Nyborg.

ÎN CASA LUI ANDERSEN

În 1836 Hans Christian Andersen scria unor prieteni că poate, mai tîrziu, manualele de geografie vor menționa că la Odense s-a născut poetul Andersen. Cuvintele sale s-au adevărit.

Primul nostru drum a fost la locurile ce păstrează amintirea scriitorului. Casele de pe Hans Jensensstraede au rămas la fel ca pe timpul copilăriei acestui rege al poveștilor. Clădirea din colțul lui Hans Jensensstraede cu Bangs Boder, în care s-a născut Andersen, este astăzi muzeu. Privim mobilele, scrisorile, imaginile și manuscrisele care vorbesc despre viața lui. Căsuța formează acum «simburele» unei clădiri construite pentru a adăposti colecțiile muzeului. Cupola clădirii este acoperită cu fresce

DOINE ȘI HORE LA... HERNING

Trecînd podul ce leagă Fionia de lutlanda, ajungem la Velje, port la capătul unui fiord. Înconjurat de coline împădurite, orașul este renumit, printre altele, și prin modernul și impozantul hotel Varna.

Străbăteam apoi centrul lutlandei, îndreptîndu-ne spre Herning. Regiunea posedă o puternică industrie textilă și de confecții, dezvoltată din vechi tradiții de industrie casnică. Herning este totodată un oraș al expozițiilor, care se succed aici aproape în tot cursul anului. În timpul vizitei noastre o interesantă expoziție internațională intitulată «Boutiques» prezenta noutăți din domeniul comerțului — expunerea mărfurilor, aranjarea vitrinelor, mobilierul comercial și de birou, reclama comercială și ambalajul. În incinta expoziției erau amenajate cîteva «super-market»-uri moderne. Într-una din hale, pe o scară, se prezentau de cîteva ori pe zi scheciuri pe

film

Lucian, într-un moment în care o briză cam puternică l-a făcut pe interpretul său, Liviu Tudan, să semene cu unul din formația «beatles».

șantier cinematografic

Dinspre Bufta și dinspre alte locuri din țară, devenite ad-hoc platouri de filmare, vin vești bune: filmul de actualitate (formula este deja consacrată), răsărit pînă acum pe ici, pe colo, ca o floare singuratică, pare că începe să-și găsească locul său de cinste. În această vară se filmează mult «actualitate»: prin București, camera de luat vederi se învîrte în jurul unei «fete fermecătoare», la Turnu-Măgurele se urmăresc «Diminețile unui băiat cuminte». Tot în București, regizorul Savel Stiopul și echipa surprind (e un fel de a spune) «Ultima noapte a copilăriei», cea ultimă noapte pe care fiecare dintre noi am lăsat-o sau o vom lăsa în urmă. Aș fi vrut ca la filmările unei astfel de lucrări, ce se vrea o investigație psihologică, să nimeresc într-unul din momentele-cheie, să văd cu ochii mei ce fac aparatul de filmat și oamenii de lîngă el atunci cînd traduc vizual o replică dintre acelea care în scenariu sună frumos și spune mult: «Pentru noi, una din nopțile anului ăstuia este ultima noapte a copilăriei... și ar fi foarte trist dacă tocmai în noaptea asta vom dormi». Nu se ivește însă mereu norocul de a fi prezent la scenele dorite. Se mai întîmplă ca în locul secvenței încărcate de semnificații psihologice să te mulțumești cu asistarea la un meci de box ai cărui eroi luptă cu atîta zel, încît se trimit unul pe altul (la propriu) direct în obiectivul operatorului. Nu e rău să participi și la un astfel de episod, mai ales cînd își are și el tîlcul lui și mai ales cînd regizorul se arată dispus să-ți vorbească el însuși

despre ceea ce este «cheie» în acest film.

— Vă puteți defini filmul, tovarășe Savel Stiopul?

— Un film epic despre tineret. Aș

atare chiar așa se și constituie; să înțelegem însă că filmul va cuprinde, într-un anume fel, problemele unei întregi generații, cea de 17-18 ani?

— Nu pretind că am pătruns toate frământările, toate componentele felului de a fi al acestei generații, de aceea nu pot spune că fac un film al ei (mai familiare îmi sînt problemele generației căreia îi aparțin — și abia aștept să fac un film despre ea, după un scenariu propriu). În ce măsură tinerii de azi se vor recunoaște sau nu în această «Ultimă noapte a copilăriei» se va vedea la urmă.

— Scenariul lui Dumitru Carabăț îi înfățișează pe tinerii eroi în pragul desprinderii de copilărie, al marilor revelații, al întrebărilor ce așteaptă răspuns. (Pentru cititorii «Flacării» îmi îngădui să transcriu o replică întreagă ce mi se pare că explică oarecum filmul: «Pînă nu demult nimeni nu ne băga în seamă. De la o vreme, ai observat, sîntem ascultați cu seriozitate. Te joci, faci fel de fel de aiureli și deodată vezi că ai o groază de răspunsuri de dat. Dacă stai bine și te gîndești, e firesc...») Toate acestea fac parte din atmosferă și din acțiunea propriu-zisă. Aș vrea să întreb însă care este ideea la care ții cel mai mult, pe care ați dori ca filmul s-o transmită întreagă, pe care să o înțeleagă toată lumea și, eventual, să ne pună și pe gînduri?

— Dincolo de ceea ce povestește ecranul se află o anumită pledoarie ce încearcă să amintească un lucru esențial: desprinderea de copilărie, intrarea în tinerete trebuie să păstreze o parte din

candorile dar mai ales din virtuțile copilăriei — puritatea, încrederea, simplitatea. Omul matur ar trebui să le poarte cu el toată viața.

— Dumneavoastră, ca regizor, cum îi vedeți pe cei trei băieți?

— Lucian, personajul principal, cel care-și trăiește cel mai intens propria existență, este foarte solicitat de pasiunile, de întrebările, de uimirile vârstei. De aici vine o continuă tensionare și chiar o ușoară violență, plăcută însă. Pentru prietenul său Dudu însă, noile experiențe ale vieții par la început clare, pentru ca abia pe parcurs să se ivească prilejul căutărilor, al incertitudinilor. Procesul creșterii sale este invers decît la Lucian. În sfîrșit, al treilea erou, Max, este un băiat mai liniștit, el face totul cu convingere. Echilibrul său nu este lipsit de un anumit umor. Toate frământările lui Lucian îl fac să zîmbească. Cine știe însă ce evoluție ar putea avea în viața de toate zilele un astfel de personaj!... Filmul n-o spune.

— Ce vă preocupă mai mult în realizarea acestui film?

— Dinamica lui. O dinamică ce aș vrea să rezulte de peste tot: din acțiune, din plastica filmului, din muzică.

— Fiindcă ați adus vorba. Bănuiesc că acordați un rol destul de mare muzicii. Se vede nu numai din scenariul dv. regizoral, ci și din faptul că H. Maiorovici, compozitorul filmului, este, după cum observ, mai tot timpul prezent pe platou. Ce cereți muzicii, în mod cu totul special?

— Foarte mult: să participe la acțiune, să fie în acord cu cadrul, cu atmosfera,

SĂ NU UITĂM „ULTIMA NOAPTE A COPIILĂRIEI“

dori foarte mult să realizez o poveste despre trei băieți interesanți care merită să fie observați cum gîndesc, cum trăiesc, în sfîrșit, de care merită să te ocupi o oră și jumătate.

— După cite mi se pare, scenariul ca

secvență cu lisa gastoni

Dacă la primele scene ale ultimului tîm realizat de Carlo Lizzani, «Scoală-te și ucide» (autorul «Cronicii amanșilor săraci», care a rulat cu un binemeritat succes și pe ecranele noastre acum cîțiva ani), faci cunoștință cu o actriță de o autentică frumusețe, la sfîrșit pleci cu descoperirea unui pregnant temperament artistic feminin. Pentru că dacă filmul lui Lizzani relevă un interpret deosebit de dotat — Robert Hoffman — în egală măsură el impune (și critica italiană a consensnat-o imediat după apariția sa pe ecrane acum trei luni) o interpretă: pe Lisa Gastoni, ale cărei declarații le-am transcris pentru revista «Flacăra».

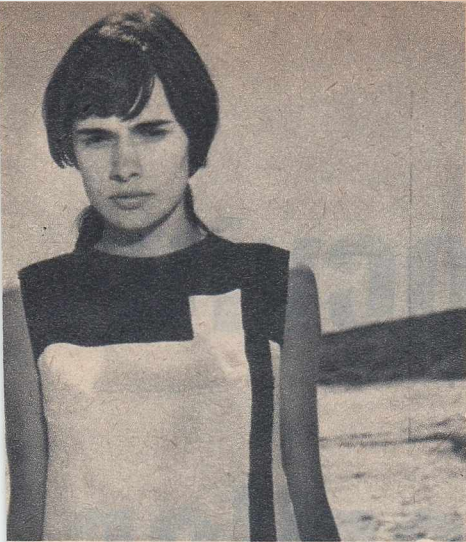
— Părinții mei aparțin Italiei (tatăl) și Irlandei (mama), iar eu mi-am împărțit viața și activitatea între cele două patrii. După studiile la un colegiu englezesc am început să frecventez facultatea londoneză de arhitectură. Participînd la manifestări artistice studențești, am fost remarcată și, fără să știu nici eu prea bine cum, am ajuns pe platourile de filmare. Au urmat zeci de roluri mici, apariții care se cronometrează cu minutul, zeci de emoții, dar nici un rol mare. A urmat înțîlnirea cu Charles Laughton care mi-a propus să intru în compania sa de teatru. Am făcut-o fără șovăire.

Am rugat-o pe Lisa Gastoni

să-și amintească amănunte din vremea colaborării cu marele artist.

— Era un adevărat maestru. A-l urmări la repetiții era un spectacol ce depășea orice spectacol și totodată o învățătură pe care n-o poți deprinde în nici o facultate. Din păcate n-am jucat alături decît într-o singură piesă: «Uciaga fără crimă», dar i-am cerut de multe ori sfatul. Era de o rară exigență și severitate cu tinerii. În compania Charles Laughton am dobîndit o experiență esențială pentru un actor. Patru ani în care am jucat zeci de roluri din dramaturgia clasică și modernă, totdeauna respectîndu-se principiul părintelui trupei: cine joa-

Și iată cum moda domnului Courrèges completează o viziune plastică făcută din contraste de alb-negru. (În fotografie, interpreta Fanei, Silvia Bădescu.)

cu psihologia eroilor și mai ales cu a lui Lucian, presupusul autor al melodiei ce se aude în film. Trebuie să vă spun că colaboratorul meu este un talentat compozitor de muzică de spectacol.

— Dar imaginii?

— Să aibă puternice efecte de contrast alb-negru.

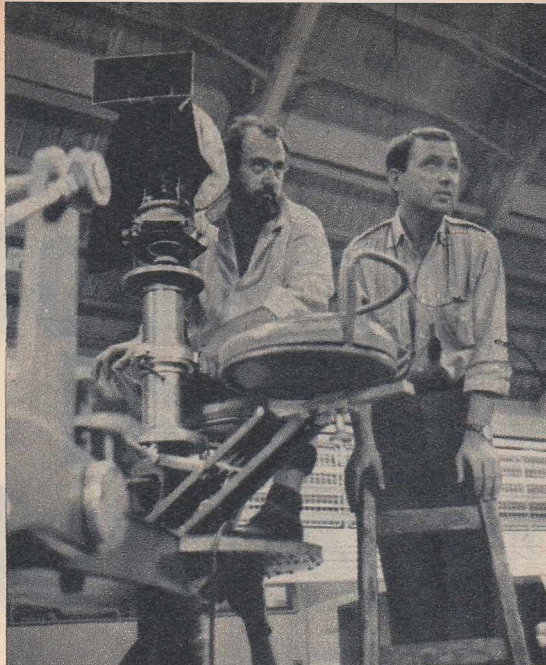
— Acum înțeleg de ce operatorul Ion Anton aștepta să se bandajeze cu pânză albă sforile ringului de box, de ce costumele băieților sau rochia fetei au niște jocuri geometrice de dungi, de suprafețe albe și negre stil Courrèges. Dar în altă ordine de idei: sinteți ispitit să improvizați în timpul filmărilor?

— La acest film am adoptat metoda strictă a respectării scenariului.

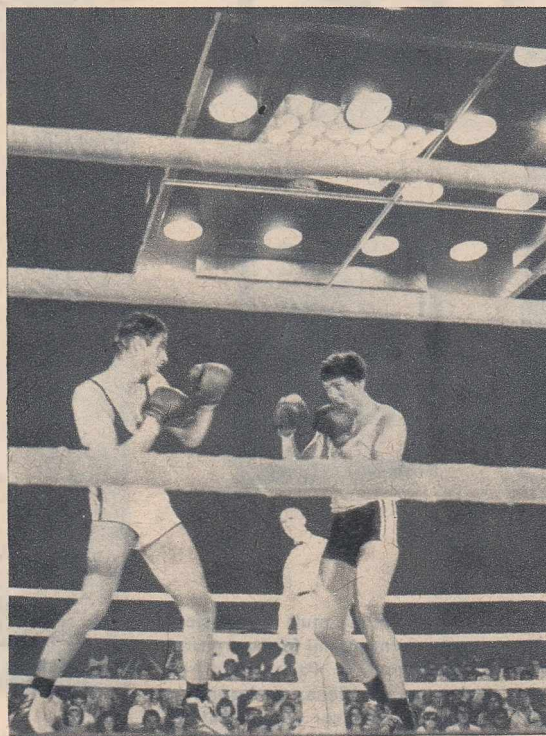
*

Interpreții băieților (și ai fetelor, despre care nu am vorbit dar se înțelege că există în film) sînt: un proaspăt absolvent de liceu, Liviu Tudan, care, ca și eroul său, Lucian, se va prezenta la examenul de admitere de la conservator; doi studenți: Cornel Guriță (I.S.E.), teribil de potrivit pentru rolul lui Max, spune regizorul, și Anton Tauf (I.A.T.C.), pe care tot regizorul îl recomandă și altor confrăți de meserie. Înseamnă că știe ce știe. Rolurile celor două fete, Mina și Fana, sînt jucate de Irina Gărdescu — căreia de acum îi putem spune profesionistă — și Silvia Bădescu — absolventă de liceu, aleasă prin concurs.

Magda MIHĂILESCU
Fotografii de **S. STEINER**

De fapt, pe scară, acolo unde stă operatorul Ion Anton, ar trebui să stea altcineva, scenograful, să spunem, iar lângă aparat, acolo unde stă regizorul Savel Stoișul, ar trebui să se afle operatorul. Dar filmările sînt pline de tot felul de surprize.

O fotografie care, credem noi, nu trădează felul cum a fost gândită plastica filmului. Cei doi care se luptă sînt: Anton Tauf și Cornel Guriță.

că într-o săptămînă un rol principal, trebuie să dovedească aceleași calități în săptămîna următoare într-unul din monoloagele modeste. Și tot companiei Charles Laughton îi datorez marea satisfacție de a fi dat replica unor actori străluciți ai teatrului englez, cum sînt John Mills, Richard Todd, Richard Basehart. Cel mai frumos succes în acea perioadă l-am avut în comedia «Afaceri de stat». După elogiile criticii față de această reușită, am început o lungă serie de filme pentru televiziunea britanică. Aici am învățat tot ce e bun și ce e rău în munca actorului la televiziune. Deși apreciez marea valoare a televiziunii, unde am avut numeroase roluri bune, din proprie experiență pot spune că TV dezvoltă toate laturile vicioase ale muncii actorului de teatru și ale celui de film, fără a aduce însă posibilită-

țile de împlinire artistică ale scenei sau ale cinematografului. Iată de ce nici nu cred că TV va desființa teatrul sau cinematograful. Nevoia omului pentru profunzime și reflecții îl va duce mereu, ca actor, regizor sau spectator, în sală.

— Din perioada engleză, ce roluri v-au rămas apropiate?

— Venus Brown (unde Lisa Gastoni a fost preferată în rolul principal în locul unei apreciate actrițe, Ivonne Furneaux); dublarea vocii lui Anouk Aimée pentru ediția în limba engleză a filmului «Dolce Vita» și... întîlnirea cu De Sica.

— V-ați cunoscut la Londra?

— Da, jucam într-o serie de filme realizate de Vittorio de Sica pentru BBC și mi-a propus să vin în Italia. Am făcut-o și nu o regret.

— După o asemenea împletire

întru activitatea pe scenă și cea în film, mai aveți vreo preferință?

— Desigur, teatrul. Pentru că este mai greu dar și mai profund. Cred că acest adevăr se vede și din faptul că într-un an poți face cinci filme, însă în teatru, doar un singur rol bun. Dar dacă rolul este cu adevărat bun i te poți consacra fie în film, fie pe scenă.

— Aveți vreun regizor italian cu care ați dori să lucrați?

— Da. Îmi doresc enorm să pot filma sub conducerea lui Pietro Germi. Spunînd aceasta, nu vreau să nemulțumesc pe cei cu care am făcut filmele anterioare și cu care am colaborat excelent.

Urîndu-i succes, ne-am despărțit de Lisa Gastoni convingîți că, dacă Karlovy Vary a fost primul ei festival internațional, el nu va fi și ultimul.

Cristian POPIȘTEANU

privind micul ecran

Cît de obositoare este televiziunea pentru ochi? Se fac cercetări, se caută unghiuri cît mai benigne de vizionare, modalități perfecționate de iluminare, se încearcă a se stabili distanța optimă între telespectator și ecran. Dincolo de aceste paleative rămîne însă fenomenul real, și deocamdată inevitabil, al efortului special la care este supus ochiul nostru timp de cîteva ore pe zi (presupunînd că am urmări toate emisiunile). De ce să i se adauge suprasolicități inutile? Tîndările luminoase care se împrăștie și se adună, și iar se împrăștie, și iar se adună, de nenumărate ori în șir, pentru a ne anunța că începe palpitanta rubrică de «Publicitate», sînt un mic atentat la vederea noastră. Ar trebui evitat, pe cît se poate, toate efectele gen «pop art». Istovitoare pentru retină prin însăși menirea lor, ele devin insuportabile în condițiile mișcării rapide a imaginii televizate. E bine că s-a renunțat la tabla de șah jucăușă care reprezintă, cu cîteva vreme în urmă, genericul unei emisiuni. Au rămas însă destule alte prilejuri, periodice sau sub formă de unicat (de pildă în genericul unora dintre emisiunile de teatru), pentru inutile clipiri și alunecări de forme strălucitoare. În doze mici, ar mai merge. Tuburile de neon ale cinematografului «Patria», deschizînd «Actualitatea cinematografică», sau jocurile de lumini care precedau apariția anonimă a Stelei Popescu în «Preludiile la Mamaia» ar fi tolerabile dacă nu s-ar însuma și dacă n-ar reveni obsesiv în variante destul de asemănătoare între ele.

De multe ori, căzîndu-ne să descifrăm titlurile românești ale unor filme străine, ne simțim tentați să-i învidiem pe cei mici. În emisiunile consacrate lor, cineva citește replicile cu voce tare și chiar dacă sincronizarea sau intonația sînt deficitare, se înțelege cel puțin despre ce este vorba, ceea ce nu înseamnă că am dori extinderea sistemului la toate filmele. Încercările televiziunii de a dubla pe viu filmele în studio au dat greș. Și, în cu totul altă ordine de idei, sîntem oricum destul de umiliți atunci cînd crainica ne citește, ca și cînd am fi analfabeți, un afiș publicitar pe care-l avem în față. S-a vorbit și scris mult despre nivelul intolerabil al reclamelor de televiziune. Pînă cînd nu vor apărea și la noi specialiști în materie de publicitate, nu există decît o singură soluție și anume cea practică de revistele ilustrate: televiziunea să-și asume dreptul și îndatorirea de a găsi soluția grafică sau filmică adecvată pentru prezentarea reclamelor care-i sînt oferite.

Dar să ne reîntoarcem la filme: este necesară o literare îngrijită, vizibilă. S-a imputat uneori deosebiri existente între cinematografie și televiziune faptul că titluri care la cinema sînt citește, pe micul ecran se estompează pînă aproape de dispariție. Dar recordul în ceea ce privește proasta calitate a titrării îl deține serialul «Sfîntul», unde replicile apar și dispar într-un mod mai imprezibil și în momente mai neașteptate decît Simon Templar însuși (despre el știm că va fi întotdeauna atunci cînd trebuie acolo unde e nevoie de el. Titlurile însă...). Or, «Sfîntul» aparține, cu toate virtuțile și scăderile lui, televiziunii și numai televiziunii...

Tot televiziunea este pe de-a-ntregul răspunzătoare de modul cum sînt compuse genericile. Alături de titluri, unele excelente (sugestive, sintetice, originale) cum e cel al televizorului, coexistă altele descriptive, lungite peste măsură și în ultimă instanță plictisitoare. Toată lumea consideră emisiunea «Trei tablouri pe săptămînă» drept una dintre realizările de tînută, ce ridică prestigiul televiziunii noastre. Ceea ce nu mă împiedică să cred că telespectatoarea care se plînge de faptul că în deschiderea emisiunii apar mereu aceleași trei tablouri — avea puțină dreptate în felul ei. Genericul cu cele trei tablouri a creat de mult o senzație de saturație, de oboseală, cu totul în de acord cu conținutul mereu proaspăt și interesant al emisiunii.

Evident, genericul are rostul de a ne pune în temă, de a ne ajuta să nu pierdem începutul emisiunii favorite. Evident, el are rostul, și mai important din punct de vedere practic, de a permite tehnicienilor televiziunii să treacă de la o emisiune la alta. Dar orice abuz transformă un lucru bun în contrariul său. Atunci cînd «Pe cărările vacanței» începe printr-un generic lung cit un film întreg, copiiile pleacă din fața telespectatorului.

La televiziune totul, dar absolut totul, ar trebui gîndit funcțional. Și deci și genericile, titlurile, jocurile de lumini.

Felicia ANTIP

Un colocviu al culorilor..

Un colț cu pinze de Tonitza și Ciucurencu.

O străduță care duce spre secularul parc al Clujului... La primul și unicul etaj al unei clădiri bătrâne, cu ziduri trainice și ferestre mari prin care lumina se strecoară generoasă, în câteva încăperi tăcute și-au dat întâlnire unii dintre cei mai de seamă pictori români. O întâlnire simbolică... O prezență prin ceea ce are mai esențial un artist: opera sa. Căci ce altceva este o colecție decât un colocviu care se desfășoară în fața ochilor noștri? Un colocviu al culorilor, al armoniilor și sensibilităților... După cea a lui Virgil Cioflec (aflată acum la Muzeul de artă din Cluj), colecția de tablouri a tamiței profesorului universitar dr. Octavian Fodor mi se pare a fi cea mai importantă din oraș, prin operele care le însumează. Lucrări ale clasicilor picturii românești ca Grigorescu, Tonitza, Luchian stau alături de opere ale unor artiști ca Pallady, Petrașcu, Șirato, Ciucurencu, Sima, Ghiță, Harșia etc.

— Când ați început să colecționați tablouri?

— Cu foarte mulți ani în urmă... Soția mea, care este o mare iubitoare de artă, a fost, ca să zic așa, stimulul. Datorită împrejurărilor trăim într-o atmosferă artistică: pictorul Sima ne era foarte apropiat și câteva dintre tablourile lui de un pro-

fund lirism și colorit subtil erau prezente în casa noastră... Am început cu dorința de a ne crea un interior agreabil. Mi se pare că multe colecții își au începutul în această intenție. Apoi tablourile adunându-se unul câte unul și născându-se pasiunea — căci incontestabil există o pasiune de colecționar — am hotărât să dăm acestei colecții care se naștea o linie: să o axăm pe pictura românească. Și numai pe pictură. Pentru că trebuie să știți, în multe noastre căutări ne-au ieșit în cale și ne-au fost oferite destule sculpturi, obiecte prețioase de artă aplicată și pinze de artiști străini.

— Care au fost primele tablouri achiziționate?

— «Dunărea» lui Petrașcu. Și nu numai primul, dar și cel mai scump tablou plătit de mine. Văzându-l, mi-a plăcut atât de mult încât aș fi fost dispus să dau oricât. Apoi «Ali Memet» de Tonitza și «Interior de atelier la Tirgoviște» de Petrașcu. Soția mea le văzuse reproduse și iată că într-o bună zi am plecat la București în căutarea lor... Se lichida — întâmplător — o colecție și le-am cumpărat. Din ce în ce mai mult plecările mele la București, pe lângă alte treburi, legate de profesie, aveau drept scop vizitarea expozițiilor, a colecțiilor, legarea unor prietenii.

Întinam tot mai mult în atmosferă, mă informam, îmi formam gustul. Călătorind la Paris, München, Leningrad, Viena, totdeauna am fost un stăruitor vizitator al muzeelor și galeriilor de artă.

— Care este cel mai vechi tablou pe care îl aveți în colecție?

— Un Grigorescu, «Peisaj la Doftana», datînd din jurul anului 1871.

— Cum alegeți pinzele?

— După două criterii: să se încadreze în linia stabilită inițial și să-mi placă. O legătură afectivă... Am căutat totdeauna lucrările caracteristice ale pictorului. La Petrașcu, de exemplu, pe lângă multe alte opere magistrale, după părerea mea, artistul își demonstrează marele său talent în interioare și în naturi moarte. În colecția noastră se află câteva dintre acestea: «Interior de atelier la Tirgoviște», «Interior cu femeie în galben», «Atelierul artistului la București» etc.; «Cina copiilor», «Clovnul tânăr» sau «Ali Memet», dintre pinzele lui Tonitza, cred că nu greșesc dacă le socotesc printre cele mai caracteristice lucrări ale acestui maestru.

— Ați dorit vreodată să aveți un tablou anume?

— Un Pallady... pe care îl regret și acum. Și «Autoportretul», care stă acum alături de o natură moartă și de «Femeia la oglindă».

Pallady: «Autoportret».

Petrașcu: «Interior cu femeie în galben».

a reprezentat într-o vreme o asemenea dorință. Aveam senzația că această colecție n-ar fi încheiată fără un autoportret care să-l reprezinte pe artist în totalitatea lui. Da, au existat și alte dorințe, pînze pe care le-am pierdut ezitînd sau din lipsă de posibilități... Mi-am dorit în anii din urmă un Țuculescu din perioada folclorico-simbolică. Am reușit să adaug colecției o «Floarea soarelui».

— De obicei pînzele care intră într-o colecție apar extrem de rar în expozițiile publice...

— O, nu, în ceea ce ne privește, împrumutăm cu multă plăcere lucrările pe care le avem. La retrospectivile care au avut loc în acești ani au figurat lucrări de Tonitza, Petrașcu, Luchian, Șirato, Sima; toate aceste pînze au putut fi văzute de către amatorii de pictură. Am împrumutat și Institutului de artă plastică din Cluj pentru mai multe luni șase tablouri de Petrașcu, ca tinerii să le poată studia.

— Tovarășe profesor, cum apreciați noile tendințe în pictură, curentele moderne?

— Toate evoluează prin firea lucrurilor... Trebuie să fim sensibili chiar și la experimente. Cel mai bun răspuns însă la întrebare sînt pînzele lui Țuculescu, Mirea, Istrati, Natalia Dumitrescu — pe care le am de curînd — și ale altora mai tineri.

— Se afirmă uneori că medicii, datorită profesiei lor, caută în artă o degajare, un refugiu din acel univers bolnav al omului pe care îl cercetează.

— Nu este adevărat. V-o spune un medic cu oarecare experiență clinică. La fel ca orice contemporan, medicul trebuie să fie un om de gust și cultură. Să intre în diapazon cu marile sensibilități umane. De aceea mi se pare că arta nu este un derivativ ci o necesitate.

Cornel BOZBICI

Primele urme de așezări omenești pe locul unde se află azi Brăila datează din neoliticul mijlociu (3500-2800 î.e.n.).

În antichitate, coloniile grecești de pe coasta dobrogeană a Pontului Euxin — Tomis (Constanța), Callatis (Mangalia), Histria — întreprindeau legături comerciale apropiate cu așezările dacice de la Dunăre. Unele lucrări referitoare la istoria Brăilei menționează descoperirea, aici, în prima jumătate a secolului trecut, a urmelor unui pod roman de zid care lega Brăila de azi de vechea Dobrogea.

Documentele din veacul al IX-lea atestă că ducatul Papistrionului se întindea și pe malul stîng al Dunării, în regiunile Brăilei.

În secolul al XII-lea, sub împărații bizantini din dinastia Comnenilor, se consențează o activitate comercială vie a porțiunii cuprinse între gurile Dunării și Brăila.

Prima mențiune scrisă care atestă existența orașului Brăila o găsim într-o descriere geografică spaniolă «Libro del conocimiento», datînd aproximativ de la mijlocul secolului al XIV-lea. Mai tîrziu, numele orașului îl întâlnim într-un document semnat de domnitorul Țării Românești, Vlaicu Vodă, prin care li se dădea negustorilor brașoveni un privilegiu de negociu cu Brăila.

În secolul al XV-lea în mai multe tratate comerciale încheiate între Moldova și Polonia se vorbește despre orașul Brăila. Un asemenea act, emis la 8 octombrie 1407, în timpul domniei lui Alexandru cel Bun, reglementează plata vămii de către negustorii din Lemberg care mergeau după pește la Brăila.

Capăt al drumului comercial care lega Brașovul prin Bran, Cimpulung-Muscel, Tîrgoviște de Dunăre, Brăila a fost principala poartă de comerț a Țării Românești și Transilvaniei. În secolele XIV-XVII în «scotele» orașelor Brașov și Sibiu se vorbește trecent de negustorii și cărașii brăileni care vindeau, cumpărau și transportau diverse mărfuri. O deosebită înflorire cunoaște drumul Brăilei sub domnia lui Mircea cel Bătrîn.

După vechi documente, Brăila s-a numit «Praillevo» sau «Proilabum». Turcii l-au menționat sub numele de Ibrail sau Ibraila, iar polonezii au consențat orașul sub numele de Brailova. În secolul al XV-lea, istoricii bizantini numeau Brăila «cea mai celebră

- Centru de raion.
- Coordonate geografice: 45°6' latitudine nordică și 27°58' longitudine estică.
- Numărul locuitorilor (fără suburbane): 121 628 (la 1 iulie 1964).

BRĂILA*)

niată din toate țările române» (Proilabum urbium Dacorum quae fuit Daciae tarum erat celeberrimum).

În 1544, în timpul domniei lui Radu Paisie, Brăila este transformată în raia, însă populația românească de aci a rămas pe toată durata stăpînirii otomane majoritară și a manifestat o puternică conștiință de neam.

După pacea de la Kuciuk Kainargi (1774), în regimul de raia al Brăilei intervin unele schimbări în favoarea libertății comerțului. Un nou impuls este dat vieții economice a Brăilei după tratatul de la Adrianopol (1829) cînd se desființează efectiv raiaua turcească și Principatele dobîndesc libertate deplină a comerțului și a navigației pe Dunăre și pe Marea Neagră.

După această dată, Brăila este vizitată de numeroși negustori occidentali, economiști, diplomați etc. Marile puteri capitaliste își instalează la Brăila consuli, înființează societăți de navigație și case de comerț. În anul 1836 în Brăila se introduce regimul de portofranc. Populația Brăilei se cifrează în această perioadă la peste 60 000 locuitori.

În anotimpurile cu trafic intens, la Brăila soseau cîte 70-80 vase: rusești, turcești, austriece, ionice, napolitane, din Trepizona, Cața, Sinab etc., încărcate cu mașini, citrice, pînzeturi, mătăsuri, stofe, produse finite și semifinite din fier etc., și plecau încărcate cu cereale, lemne, produse animale etc. Ed. Thouvenel, ambasadorul lui Napoleon al III-lea, care vizitează Brăila, arată că în 1831 se exporta grîu doar pentru 2 case iar în 1837 pentru 300. «Brăila — scria el — exportă grîu și orz pentru Trieste, fasole pentru Constantinopol, Livorno, Genova, grăunțe de in, din care în 1838 s-au exportat 2 000 000 kg, miere 400 000 kg și mai ales înăță și țurcană». Concomitent cu intensificarea activității comerciale, în Brăila iau ființă primele fabrici încă la începutul secolului trecut. În 1859 funcționau în Brăila 5 mîri și o fabrică de pesmeți, iar în 1864 se înființează Șantierul naval Brăila.

În primele decenii ale secolului al XX-lea, în Brăila funcționau 33 întreprinderi, dispunînd de o forță instalată de 4 212 CP, orașul deve-

nind al treilea centru industrial al României.

Muncitorii din port ca și din industrie erau supuși unei exploatare rapace. Prima grevă izbucnește în portul Brăila în anul 1868, declanșată de muncitorii ciurari. În 1874 se declară o nouă grevă, la care participă peste 4 000 de muncitori din port. La 23 iulie 1902 a izbucnit o grevă generală care a paralizat întreaga viață economică a orașului. La greva generală din anul 1910, care a durat 17 zile, au luat parte peste 10 000 de muncitori.

În anii socialismului orașul Brăila a cunoscut o dezvoltare impresionantă în toate domeniile. Astăzi în Brăila funcționează peste 20 de întreprinderi mari, dintre care 13 sînt întreprinderi republicane: uzinele «Progresul», Combinatul chimic de la Chiscani, Șantierul naval, Combinatul de industrializare a lemnului, fabrica de ciment «Stîncă» etc. Pe o suprafață apreciabilă, atît în centrul orașului și în cartierele marginase, s-au înălțat zeci de blocuri impozante, cu magazine elegante la parter, s-a amenajat un mare număr de parcuri și scuaruri.

Orașul este și purtătorul unor puternice tradiții culturale. În Brăila au trăit și creat Panait Cerna, Panait Istrati, Mihail Sebastian, N.D. Cocea, Anton Bacalbașa, Mihai Dragomir și alții. Prima școală se înființează la Brăila încă din 1832. Semnificativ este faptul că în 1840 aici exista un teatru românesc.

Dimensiunile vieții culturale a Brăilei sînt însă incomparabil superioare în anii regimului socialist. În Brăila funcționează azi 7 licee, 26 școli generale, 32 unități preșcolare, 8 școli profesionale și tehnice, un teatru de stat, un teatru de păpuși, 10 biblioteci, 2 muzee, 4 cinematografe, cluburi, 110 formațiuni artistice de amatori, un palat al culturii, o casă a pionierilor, un ceneclu literar, Universitatea populară, o școală populară de artă etc.

Conf. univ. C. MARINESCU

*) Istoricul orașului Brăila ne-a fost cerut de cîntorii Anișoara Radovici din Galați și de Vasile Angheliescu din Medgidia.

HOREZU ACUM 100 DE ANI

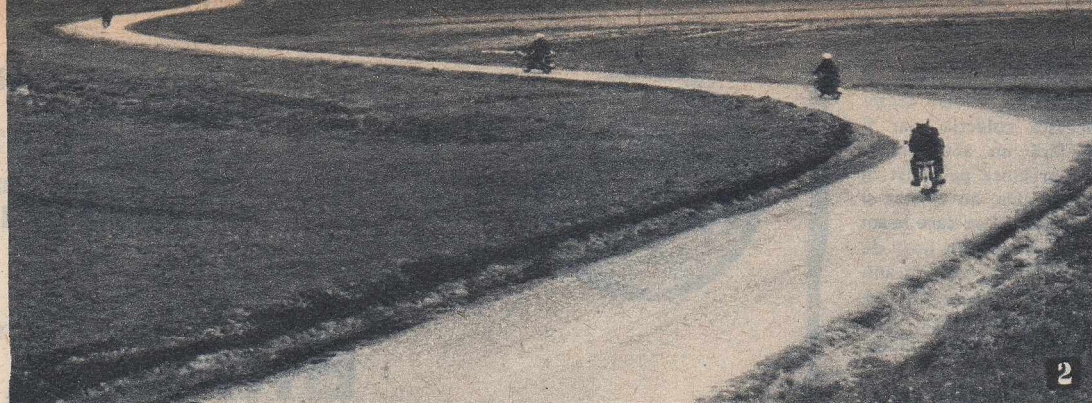
Activitatea de fotograf amator — de acum o sută de ani — a pictorului și graficianului Carol Popp de Szathmari ne-a îmbogățit patrimoniul documentar referitor la secolul trecut cu numeroase fotografii din domeniul peisagistic, al portului național din satele țării și al vieții cotidiene orășenești. Majoritatea

acestor fotografii s-au păstrat, 120 dintre ele aflîndu-se astăzi în fondul Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România. Reproducem două dintre cele mai reprezentative — primele aspecte arhitectonice «prinse» cu aparatul fotografic în țara noastră. Ele au fost făcute în vara anului 1866, cînd Szathmari cu-

treiera Oltenia, cu voluminoasa-i cutie «dagherotipică», în căutarea de imagini interesante pentru albumele sale. Prima fotografie reprezintă scara și foisorul lui Dionisie din complexul mănăstiresc de la Horezu, iar a doua este intrarea în biserică. Cu toate că acum o sută de ani fotografia era la începutu-

rile sale și nu dispunea de aparatul evoluat din zilele noastre, aceste două imagini sînt uimitor de bine realizate, încît nimeni nu le-ar da respectabila vîrstă pe care o au.

Ion MUNTEANU

cititorii fotografiază

Inginerul C. Ionescu-Sisești a învățat singur și fotografiatul, și lucrul în laborator; el este unul dintre cei mai tineri membri ai Asociației artiștilor fotografi din Republica Socialistă România, iar fotografiile sale au fost expuse în multe saloane de artă fotografică de peste hotare. Publicăm trei dintre lucrările inginerului C. Ionescu-Sisești: «Casa pescarului», fotografie realizată printr-o tehnică specială de laborator, numită *izohelie* (din clișeu original se fac trei clișee separate pentru alb, pentru cenușuri și pentru tonurile negre; acestea se copiază apoi succesiv pe aceeași hîrtie); cea de-a doua imagine se intitulează «Turism», iar cea de-a treia, «Dilemă».

„tu ai timp“ -ecouri

În urma publicării în nr. 28 al revistei noastre a foiletonului «Tu ai timp», Notariatul de stat al Capitalei și regiunii București a trimis redacției un amplu răspuns, ca rezultat al unei ședințe la care au participat toți notarii șefi din București și în care s-au discutat observațiile noastre precum și măsurile necesare.

Considerînd juste criticile formulate de noi, răspunsul se referă mai întîi la o serie de greutăți obiective care izvorăsc din creșterea considerabilă a volumului de lucrări la notariate. Iată cîteva cifre: peste 525 000 lucrări rezolvate numai în 1965, peste 1 200 000 de cetățeni perindăți în același an prin fața ghișeelor. Iar la notariatul de serviciu al Capitalei, care funcționează zilnic — după-amiezile — volumul de lucrări a crescut de la 5 999 în 1960, la 36 000 în 1965.

Considerînd foiletonul publicat de noi «un sprijin acordat lucrătorilor notariatelor», conducerea notariatului Capitalei a luat următoarele măsuri: prezența cîte unui notar, în orele de vîrf, în holurile unităților, pentru a da informațiile solicitate de cetățeni; asigurarea înregistrării și colanționării copiilor și de către un notar anume desemnat, nu numai de către secretar; efectuarea unui control periodic în orele de vîrf, de către conducerea notariatului Capitalei și regiunii București, pentru a se asigura operativitatea

în rezolvarea lucrărilor și un comportament corespunzător al lucrătorilor.

În încheierea răspunsului, pornind de la alăturarea în foileton a notariilor de unii lucrători din comerț (e vorba de alte exemple de pierdere a timpului, pe care noi le-am dat), conducerea notariatului Capitalei roagă redacția să aprecieze măsura în care această alăturare e justă. Desigur că sintem de acord că munca de notar presupune o pregătire corespunzătoare — pregătire de jurist. Noi nu am subapreciat această calificare vorbind în același foileton și despre lucrătorii din alte sectoare de activitate. A fost vorba doar de citarea unor exemple — fără legătură între ele — de irsire a timpului cetățeanului.

Răspunsul primit, datorită seriozității lui, cit și măsurilor la care se referă, e de natură să ne îndreptățească a crede că scîderile semnalate vor fi grabnic înlăturate.

ce produce un laminor?

Inginerul Adrian Popovici din Hunedoara ne sesizează cu privire la o greșală apărută în reportajul «După un an» («Flacăra» nr. 29 din 16 iulie). În capitolul hunedorean al reportajului se scrie: «...laminorul de 800 mm a fost modernizat... El va produce

oțeluri aliate și oțeluri speciale...» etc. Or, precum se știe, oțelurile sînt produse în cuptoare; laminorul produce nu oțeluri, ci laminate; el poate cel mult să lamineze «oțeluri aliate și oțeluri speciale». Sesizarea e justă și-i mulțumim cititorului nostru pentru că ne ajută să rectificăm o formulare greșită.

În a doua parte a scrisorii sale, corespondentul nostru ne sesizează asupra unei alte exprimări din reportaj pe care o considerăm inexactă. Vorbind despre cîțiva ingineri și muncitori ai combinatului hunedorean, despre care noi am scris și în urmă cu un an, reportajul nostru arăta: «I-am găsit după un an la posturile lor, și tot în frunte». Or, după cum ne arată tov. ing. Popovici, unii dintre muncitorii de care vorbim sînt membri ai unor echipe de oțelari — și nu șefi ai acestor echipe. Ca atare, considerăm d-sa, noi am greșit arătînd că sînt «în frunte». Ne pare foarte rău că nu putem fi de acord cu această observație: prin expresia folosită în reportaj se înțelege clar că e vorba de faptul că acești oameni s-au distins prin munca lor, prin rezultatele obținute, și nu, ad litteram, că ar fi în fruntea unor echipe.

după consfătuirea de la suceava

Un vechi cititor și corespondent al nostru din Cîmpulung-Moldovenesc — tov. F. Michilovici — neputînd participa la consfătuirea redacției «Flacăra» cu cititorii din Suceava, unde fusese invitat, ne trimite în scris părerea sa asupra revistei. «Apreciez în mod deosebit — scrie corespondentul nostru — pagina «Cititorii întreabă», care constituie o adevărată enciclopedie. De asemenea, consider interesante materialele despre spionaj». Cititorul apreciază apoi ca binevenită permanentizarea rubricii «Cititorii fotografiază»; cere însă ca rubrica să fie completată cu sfaturi și indicații pentru cei care sînt încă începători în arta fotografică, așa cum, în altă rubrică, se dau sfaturi pentru automobilisti.

Considerăm apoi că unele anchete (pe care, de altfel, le apreciază) publicate în revista noastră ocupă un loc prea mare.

Autorul scrisorii, fiind el însuși un fotograf amator cu experiență, apreciază ca reușită coperta I din nr. 28 (un aspect din Cișmigiului) și ca nereușite copertele I din nr. 26 (Anda Călugăreanu) și IV din nr. 29 (În excursie pe Muntele Roșu). Propune să publicăm și coperte care să redea

monumente interesante ale naturii, istorice etc., și în mod special unele monumente ale trecutului din regiunea sa, cum sînt Voronețul și Sucevița.

bilciul tradițional și liniștea tradițională

Orașul Cîmpulung Muscel este cunoscut prin pitorescul așezării sale naturale, prin vestigiile istorice care vorbesc de trecutul popoului și patriei noastre, dar și prin liniștea sa patriarhală care asigură celor veniți aici un concediu într-adevăr odihnitor. De această odihnă însă — ne scrie cititoarea noastră *Stefi Poenaru* din Cîmpulung — nu se pot bucura cei ce au ghinionul să vină la Cîmpulung în perioada maiiului — și mai ales dacă-și găsesc găzduirea în cea mai frumoasă parte a orașului: calea de acces spre dealul cu mănăstirea Flămînda. Aceasta, deoarece aici se instalează tradiționalul bilci anual cu tot cortegiul său de zgomote ce (în de dimineață pînă tîrziu în noapte. Tobelor, trompetelor și flășnetelor tradiționale li se adaugă acum o puternică stație de amplificare, care ridică la cub vacarmul, stînjînd astfel odihna vilegiaturistilor cit și a elevilor și studenților liceului și Institutului pedagogic, tocmai în perioada de examene.

Cititoarea noastră conchide cu o întrebare: Oare nu s-ar putea, cel puțin de la anul să se găsească un alt amplasament pentru tradiționalul bilci (împotriva căruia, în principiu, nimeni nu are nimic)?

Noi credem că s-ar putea. Rămîne ca acest lucru să-l creadă și Sfatul popular orășenesc din Cîmpulung.

... și noi, cei de la fălticeni

Cititorul nostru *Vasile Domnica* din Fălticeni, încurajat de publicarea în nr. 29/1966 a anchetei intitulate «În lașul nou, despre lașul vechi», își manifestă dorința de a vedea cit mai curînd puse în valoare și o serie de monumente istorice și cu caracter cultural din orașul său.

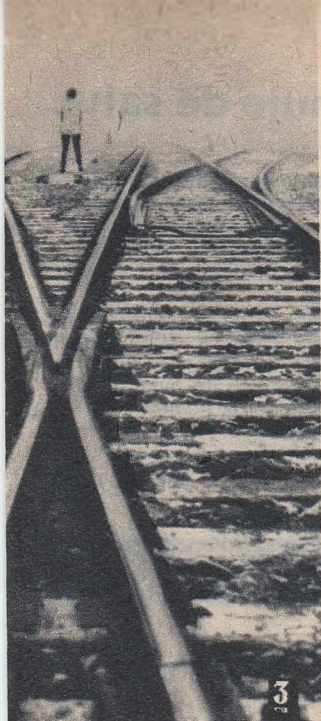
«...Lipsește orice indicator care să-i îndrepte spre acestea — ne scrie corespondentul nostru. Am

văzut personal grupuri de turiști rătăcind prin Fălticeni în căutarea unuia sau altuia dintre aceste obiective turistice».

N.R. Despre această problemă am mai scris și anul trecut. Considerăm că ar fi timpul ca organele locale — și în primul rînd Comitetul regional pentru cultură și artă din Suceava — să ia măsurile necesare.

cititorii cătrec cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Pavel Ioniță, mecanic, orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, alea Viorelelor, Blocul tineretului, ap. 50; teme diverse; Petre Popia, mecanic, Călărași, str. Păcii 78; cinema, ilustrate; Ștefan Oțelșu, fotograf, Brăila, cartier 1 Mai, str. Cărbușului 9; teme diverse, ilustrate; Doina Dragomir, elevă, București, rn. 23 August, Alea I.O.R., bl. G3, sc. A, et. II, ap. 11; ilustrate; Vasile Andreev, marinar, Mangalia, str. Aurora 2; ilustrate; Ileana Luca, elevă, 18 ani, com. Nădrag, str. Izvoada 60, rn. Lugoj; cinema, ilustrate; Nicolae Dușă, contabil, 28 ani, Băile Olănești, str. 23 August 2; ilustrate; Radu Ghiță, laborant, com. Malu Roșu, rn. Urziceni; sport, ilustrate; Rodica Gurgu, elevă, Reșița, str. Libertății 25; literatură, cinema, ilustrate; Nicolina Roșca, elevă, Suceava, str. Independenței, bl. 3, sc. B, et. 4, ap. 20; teme diverse, ilustrate; Mariana Molnar, elevă, Satu Mare, str. Ștefan cel Mare 13; teme diverse, ilustrate; Lili Sabău, elevă, Satu Mare, str. Ștefan cel Mare 13; teme diverse, ilustrate; Viorelă Georgescu, elevă, Brăila, cart. 1 Mai, str. Ion Vodă 6; cinema, ilustrate; Lili Vasilescu, elevă, Focșani, str. Dogăriei 11; teme diverse, ilustrate; Octav Vitcu, tehnician veterinar, C.A.P. comuna Ivănești, rn. Dorohoi; medicină veterinară, ilustrate; Mary Comanop, muncitoare, Bacău, Calea Mărășești 48, Bloc muncitori, sc. A, et. 1, ap. 3; teme diverse, muzică, ilustrate; Magdalena Ionescu, elevă, Craiova, str. Severinului 142; pictură, literatură, cinema; Maria Albu, elevă, Cîmpina, str. Lenin 80, bl. B1, sc. C, ap. 4; istorie, geografie; Emilia Costache, elevă, Mizil, str. Mihai Bravu 110; ilustrate; Elena Iscrate, învățătoare, com. Jina, rn. Sebeș; ilustrate; Raluca Pirvulescu, elevă, 16 ani, Tecuci, str. Dobrogeanu Gherea, bl. C, sc. A, ap. 9; filatelie, ilustrate; Constanța Popescu, elevă, Drăgășani, reg. Argeș, str. Rahova 17; cinema, ilustrate; Tudor Mogos, electrician, Reșița, str. Oituz, bl. 1, et. 1, ap. 23; teme diverse, ilustrate; Teodora Marin, bibliotecară, com. Seimenii Mari, rn. Medgidia; teme diverse, cinema, ilustrate; Constantin Grecu, funcționar, 20 ani, Oțelul Roșu, str. Odobescu 1

ipoteze vechi și noi despre „geneză”

«Care sînt ipotezele științifice cele mai plauzibile cu privire la apariția vieții pe pămînt?»

Maria DIȚĂ, Focșani

Răspunde conf. univ. doctor-docent în științe VICTOR SĂHLEANU.

Apariția prin mecanisme naturale a vieții pe pămînt poate fi concepută fie ca o însămițare de pe alt corp ceresc (teoria panspermiei), fie ca un rezultat al evoluției materiei fără viață de pe pămînt, în condiții favorabile. Ideea după care această evoluție s-ar face și în zilele noastre, ducînd dintr-o dată la ființe microscopice bine organizate, cum sînt bacteriile sau protozoarele, a fost exclusă din știință prin experiențele riguroase ale lui Pasteur efectuate acum 100 de ani. Astăzi se admite că evoluția materiei spre formele primitive de viață s-a produs acum cîteva miliarde de ani și a durat ea însăși sute de milioane sau miliarde de ani.

După teoria lui Oparin și a lui J.B.S. Haldane, elaborată acum trei decenii, o primă etapă a acestei evoluții a constituit-o formarea compuşilor organici relativ simpli, cum sînt zaharurile și aminoacizii, în mediul oceanic primar. Din polimerizarea aminoacizilor au rezultat proteinele, baza vieții. Organizarea primelor structuri vii s-ar fi datorat unor fenomene fizico-chimice coloidale, conștient în formarea picăturilor de coaceruat — studiate și la noi în țară de acad. E. Macovschi. Ūrey a presupus că sinteza pietrelor de construcție a macromoleculor a avut loc în atmosfera primitivă, sub acțiunea factorilor fizici ca: descărcări electrice, raze ultraviolete, radiații

radioactive. Experimental, în condiții de laborator, asemenea sinteze s-au putut realiza imitînd aceste condiții, mai întii de către Miller și apoi de mulți alții (la noi în țară, de către prof. Gh. Ștefănescu).

Această teorie este însă numai una dintre teoriile compatibile cu datele științifice actuale. În ultimii ani unii cercetători au arătat că sinteza proteinelor din aminoacizi poate avea loc, la temperaturi relativ ridicate (ca cele prezente pe vulcani), în mediul uscat (și nu apos), născîndu-se astfel granule care, dizolvate în apă, seamănă cu unele structuri celulare primitive. Pe de altă parte, viața — așa cum se prezintă — implică prezența și intervenția acizilor nucleici, substratul specificității ereditare. Acizii nucleici prezidează la sinteza proteinelor și unii autori susțin că nașterea vieții a început cu sinteza moleculelor de acizi nucleici.

Există și opinii eclecticice, cum ar fi ideea după care viața bazată pe acizi nucleici a apărut ca o perfecționare a vieții bazate, inițial, numai pe proteine (perfecționare cu un mare avantaj selectiv, care a dus la dispariția formelor mai simple).

În orice caz, condițiile astrofizice și astrochimice necesare apariției vieții sînt foarte rare. Acum 10 ani, Fesenkov calculă că viața ar putea să apară pe un singur corp ceresc din o sută de mii; astăzi însă, mulți oameni de știință susțin că viața este mult mai frecventă. Pe de altă parte, uniformitatea mecanismelor biochimice fundamentale la toate ființele actuale sugerează că materia vie n-a apărut simultan pe o mare întindere a pămîntului, ci într-un singur punct, de unde s-a propagat.

(adresă nouă): teme diverse, ilustrate; Vasile Domnica, absolvent liceu, Fălticeni, str. M. Sadoveanu 18 C: teme diverse, ilustrate; Dumitru Saulescu, mecanic, 19 ani, București, rn. Tudor Vladimirescu, bd. Muncii 2, bl. 5, ap. 1: ilustrate; Georgeta Cioconea, dactilografă, 21 ani, Babadag, of. P.T.T.R.: teme diverse; Mircea Sîpos, funcționar, Turda, str. Gh. Barițiu 145; muzică, ilustrate; Mirella Băncescu, studentă, Cluj, str. Horia 35, et. I, ap. 11: literatură, muzică, cinema, ilustrate; Dan Z. Georgescu, elev, Constanța, sos. Filimon Sirbu 96: teme diverse; Victor Dogaru, elev, Giurgiu, str. Cuza Vodă 14: teme diverse, ilustrate; Titu Ionescu, laminator, orașul Otelul Roșu, str. Ștefan cel Mare, rn. Lugoj; teme diverse.

în cîteva rînduri

Daniel Moiculescu, Craiova. Adresați-vă întreprinderii de stat pentru comerțul exterior «Auto-tractorul», București, str. Lipscani nr. 19, rn. V.I. Lenin.

Dumitru Beiteghi, Orașul Victoria. «Flacăra» n-a publicat niciodată vreo informație din care să reiasă că în Marea Neagră există balene. Singurul mamifer care trăiește în această mare este delphinul. Exemplarul la care vă referiți ar putea să fi fost, așa cum aflăm de la Institutul de piscicultură, un delphin mai în vîrstă (de 200-300 de ani), a cărui mărime se apropie de cea a unui pit de balenă.

R.S., Galați. Sugestiile dv. în legătură cu programele de televiziune adresate-le direct Comitetului de Radioteleviziune a cărui adresă este: București, str. Nufferilor nr. 62. În ce privește părerea dv. cu privire la conținutul altei publicații decît «Flacăra», de asemenea ar fi bine să le comunicați direct celor în cauză.

Mariuca Lupșu, Lugoj. În legătură cu felul defectuos de funcționare a centrului de radioficare, adresați-vă Direcției regionale P.T.T.R. din Timisoara. O corespondență cu Alain Delon va apărea probabil într-unul din numerele viitoare ale revistei. Rubrica de modă n-a dispărut din «Flacăra»; ea apare din cînd în cînd. Mai des va apărea începînd din toamnă.

Puiu Melnic, Reșița. Mulțumim pentru aprecieri. Articolul despre unele tendințe și curente în muzica ușoară, pe care-l solicitați cu atîta insistență, va apărea, probabil, în numărul 35 (săptămîna viitoare). De asemenea, am luat notă de sugestiile dv. cu privire la publicarea unor noi reportaje și anchete legate de activitatea și preocupările tineretului și vom ține cont de ele.

doi harnici cercetători ai folclorului nostru

«Prin ce s-au făcut cunoscuți folcloriștii Jarnik și Birseanu?»

Vasile CĂNILĂ, Iași

Răspunde OVIDIU BIRLEA, șef de sector la Institutul de etnografie și folclor.

Jan Urban Jarnik (1848-1923) a fost profesor de filologie romanică la Universitatea din Praga și membru de onoare al Academiei Române. A fost un mare prieten al românilor și a purtat corespondență intensă cu unii dintre cărturarii noștri fruntași (T. Maiorescu, P. Ispirescu, A. Gorovei etc.). Ne-a vizitat țara în repetate rînduri. A scris numeroase articole în cehă, germană și română despre cultura românească, între care și cel dintîi studiu despre stilul oral al basmelor populare (*Sprachliches aus rumänischen Volksmärchen*, în 1877, publicat și în românește în revista *I. Creangă* din 1913: *Însemnări cu privire la limba basmelor românești*). Dar el a rămas cunoscut mai cu seamă prin publicarea volumului *Doine și strigături din Ardeal* (1885; ediția a II-a,

1895), în colaborare cu A. Birseanu. Această e prima colecție de lirică populară din Transilvania și în același timp cea dintîi colecție de folclor editată de Academia Română, la insistențele lui V. Alecsandri. De fapt, această colecție a fost alcătuită de elevii liceului din Blaj prin 1862-1865 sub îndrumarea lui Ioan Micu Moldovan (1833-1918), membru al Academiei Române, dar Jarnik i-a întocmit un glosar amănunțit cu explicarea cuvintelor în limba franceză.

Andrei Birseanu (1858-1922) a fost profesor la școlile românești din Brașov, președinte al Astei și membru al Academiei Române. A scris poezii, studii de istorie și literatură, între care mai importantă e *Istoria școalelor din Brașov* (1902) și a publicat două colecții de folclor: *Cincizeci de colinde* (1890) și *Din traista lui moș Stoica* (snoave populare), iar în colaborare cu Jarnik: *Doine și strigături din Ardeal*. Jarnik și Birseanu nu au publicat toată colecția blăjeană, ci doar o mică parte, 1 021 piese din cele aproape 4 000. În prezent cercetătorul A. Fochi pregătește o ediție integrală a acestor colecții.

din scurta istorie a spărgătoarelor de gheață

«Care au fost primele spărgătoare de gheață și cum au evoluat ele?»

Oprea MIHNEA, București

Răspunde ing. VALENTIN SEBASTIAN Ieva de la Direcția navigației civile.

Primele ambarcații care au servit spargerii gheții au fost navele «Pailot» și «Boi» ale armatorului rus din Kronstadt, M.O. Britnev, în anul 1864.

Cîteva ani mai tîrziu, în vederea asigurării legăturii dintre Petersburg, Oranienbaum și Kronstadt în perioadele navigației de iarnă, compania din Oranienbaum a construit spărgătoarele de gheață «Luna» și «Zarea», cu o putere instalată de circa 250 C P.

În anul 1871, armatorii germani au cumpărat proiectul navei «Pailot» și au construit cîteva nave similare ca principiu, destinate fluviilor Elba, Oder, Trava, Weser. Cam în aceeași perioadă și-au făcut apariția spărgătoare de gheață pe marile

lacuri din America de Nord și apoi în Finlanda, Suedia, Danemarca și Norvegia. Ele acționau însă în mări interioare, pe fluvi și lacuri.

Spărgătorul de gheață de linie — în stare să-și taie singur canal printre gheturile Arcticii și să deschidă în acest fel drumul caravelor de nave comerciale — a fost lansat însă de-abia la 21 februarie 1899, în Rusia. «Ermac» avea patru mașini cu abur cu o putere instalată de 10 000 CP și patru elice, una în prova și trei în pupa. Drumul cuceririi Oceanului Înghețat de Nord era deschis...

Creșterea treptată a puterii instalate și a robusteții corpului navei au condus la spărgătoare de gheață puternice cu propulsie diesel-electrică.

Ultima realizare în construcția spărgătoarelor de gheață aparține inginerilor navali sovietici. Spărgătorul de gheață atomic «V.I. Lenin» (lansat la apă la 5 decembrie 1957), cu un consum de numai 70 kg uraniu pe an, poate naviga doi-trei ani fără a-și împropăța rezervele, pe cînd un spărgător de gheață cu motoare diesel are o autonomie de maximum 40 zile.

Nava atomică posedă în plus hidro-monitoare — jaturi puternice de apă caldă — care îndreptate asupra cîmpului de gheață îl despică, urmînd ca însăși greutatea corpului navei să desăvîrșească procesul de dislocare a blocurilor.

Spărgătoarele de gheață își justifică costul de construcție, destul de ridicat în comparație cu al navelor de transport de dimensiuni similare, prin aportul ce-l au în mărirea perioadei de navigație a navelor maritime comerciale în mările și oceanele supuse înghețului.

Industria noastră constructoare de nave a început și ea să construiască spărgătoare de gheață. Nu demult revista «Flacăra» a publicat un reportaj la Șantierul naval Oltenița, în care se vorbea despre primul spărgător de gheață de construcție românească, «Voinicul», lansat recent, ca și despre cel de-al doilea, «Vi-teazul», în curs de construcție («Flacăra nr. 24 din 11 iunie 1966).

pe scurt

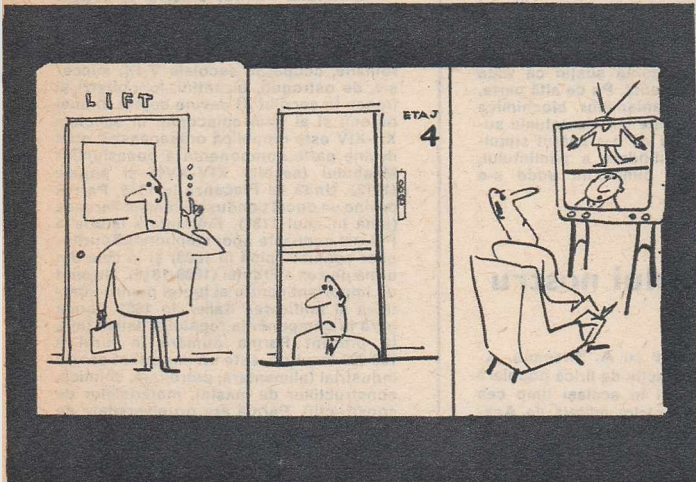
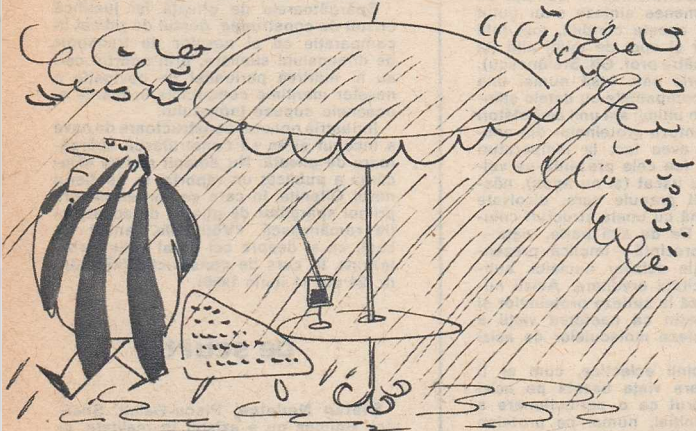
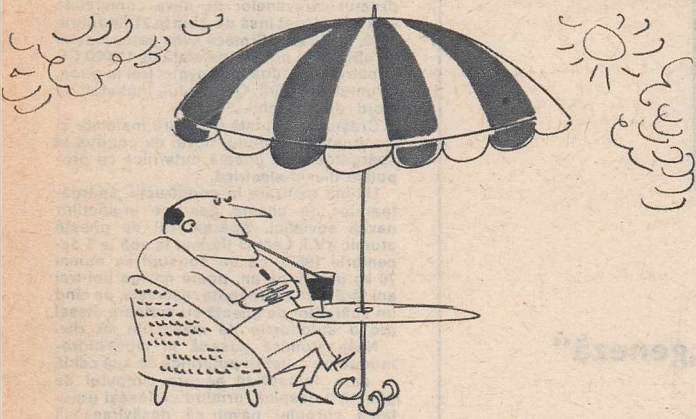
Ștefan Nedelcu, Pîscu-Galați. Sherlock Holmes nu a existat în realitate, ci este o ficțiune literară, creația romancierului englez Arthur Conan Doyle (1859-1930).

Alexandru Vasile, Craiova. 1) Orașul Parma, în nordul Italiei, este situat pe locul unei vechi așezări etrusce sau ligurice, mai apoi celtice, iar din anul 183 i.e.n. romane, ocupat în secolele V-IX, succesiv, de ostrogoți, bizantini, longobarzi și franci. În secolul XI devine centru al unei baronii și al unui episcopat, în secolele XII-XIV este republică orășenească, apoi devine parte componentă a posesiunilor Milanului (secolul XIV-XVI) și papale (1512). Unită cu Piacenza în 1545, Parma devine un ducat condus de familia Farnese (pînă în anul 1731). Frîmțata istorie a Parmei cunoaște apoi stăpînirea Bourbonilor spanioli (pînă în 1808) și în cele din urmă pe cea a Franței (1808-1815). Devenit un important centru al luptei pentru libertatea și unificarea Italiei, în 1861 Parma intră în componența regatului italian unit. În prezent Parma numără în jurul a 150 000 locuitori, este un important centru industrial (alimentară, petrolieră, chimică, construcții de mașini, materialelor de construcții). Parma are o universitate de vechi renume (fondată 1502), numeroase muzee celebre, vestite monumente de arhitectură. 2) Triest, centrul provinciei Venetia Juliana, este un important port la Adriatică încă de pe timpul romanilor. A fost district în timpul năvăliii hunilor sub conducerea lui Attila, dar a reîncut sub stăpînirea venețiană. A intrat apoi în componența Imperiului austriac (Începînd din 1382). Pînă în 1918 a continuat să fie cel mai important port al imperiului habsburgic. După 1919 Triestul este alipit Italiei. Ocupat de hitleristi în 1943, este eliberat de forțele patriotice iugoslave la 30 aprilie 1945. În conformitate cu tratatul de pace încheiat cu Italia în 1947, se creează «Teritoriul liber Triest», dar printr-un acord intervenit în 1954 între Iugoslavia și Italia acest teritoriu este împărțit între cele două țări, orașul Triest intrînd în componența Italiei, portul său căpătînd un statut special de port liber. Orașul, în prezent un centru comercial deosebit de activ, are 400 000 de locuitori.

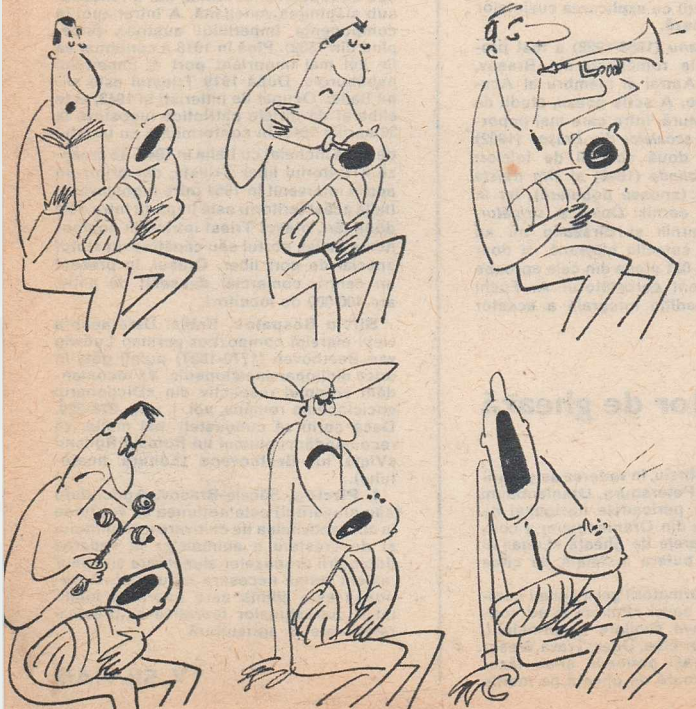
Silvia Bepalov, Brăila. Date asupra vieții marelui compozitor german Ludwig van Beethoven (1770-1827) puteți găsi în orice dicționar enciclopedic. Vă recomandăm articolul respectiv din «Dicționarul enciclopedic român», vol. I, pag. 328-329. Dacă doriți să cunoașteți mai multe, vă recomandăm volumul lui Romain Rolland «Viața lui Beethoven» (Editura tinerețului).

I. Pirciog, Săcele-Brașov. Agricultură (sau plugăritul) este noțiunea ce cuprinde în sine activitatea de cultivare a pămîntului și de creștere a animalelor în vederea dobîndirii produselor alimentare și a unor materii prime necesare industriei. Agronomia este știința care cuprinde totalitatea cunoștințelor teoretice și practice referitoare la agricultură.

V. SILVIAN

La lift... ca și la televizor.

Traducerea latină a formulelor noastre «bună ziua» și «la revedere» ar fi **salve!** Cuvîntul e din familia lui **salus** (= sănătate), **salutare** (= a ura sănătate, a saluta), deci cînd se întîlneau cu prietenii sau cunoscuții, și cînd își luau rămas bun de la ei, romanii le urau să fie sănătoși. La noi, **salve!** se aude destul de rar, fiind considerat o formulă pretențioasă și învechită. Totuși cuvîntul latin e încă viu în limbile neolatine, inclusiv în românește, dar cînd îl folosim în cu totul altă accepțiune: e vorba de **salve...** de artilerie! De fapt lucrul acesta n-are de ce să sur-

prindă, căci salvele se trag în onoarea cuiva sau pentru a cinsti un eveniment important, deci cuvîntul **salvă** nu e străin de ideea de «salut». (Astăzi, artileristii dau termenului înțelesul general de «lovituri trase simultan»).

Ceea ce poate părea într-adevăr bizar e însă informația filologică asupra originii **toasturilor**: cuvîntul **toast** a însemnat mai întîi (în engleză) «felie de pîine prăjită!» Explicația e că englezii, înainte de a bea în sănătatea cuiva, obișnuiau să moaie în pahar o felie de pîine prăjită.

Sorin STATI

carnet automobilistic

dispozitiv automat de închidere a portierelor

Inginerul francez M. Lemoine a brevetat un dispozitiv simplu care permite închiderea și deschiderea automată a ușilor automobilului, printr-o singură învîrtitură de cheie practică la ușa de ieșire a șoferului. Sistemul este foarte simplu, deoarece nu este nici electric, nici electronic, nici hidraulic și nici mecanic, deci nu se poate defecta prea lesne. El funcționează cu aer. Minerale, butoanele și manetele de deschidere sau închidere a ușilor rămîn aceleași, dar se suprimă tot sistemul interior instalat în fiecare portieră. În locul pîrghii și opritorilor, asupra broaștelor acționează un cilindru în care culisează un piston a cărui mișcare este comandată de cheia din broasca portierei șoferului. Aerul trimis în tuburile subțiri care leagă această portieră cu celelalte trei por-

tiere acționează o supapă care blochează toate închieturile deodată; în cealaltă poziție supapa revine la poziția inițială și permite deschiderea ușilor.

Sistemul are avantajul de a nu mai necesita controlul fiecărei uși, la fiecare coborîre, permite închiderea mașinii și pe dinăuntru, cînd cineva doarme în ea, și evită urmările neglijențelor care fac ca adeseori cite o ușă să rămînă deschisă. În caz de accident sau de incendiu toate ușile se deschid automat.

Dispozitivul este remarcabil de simplu și are reale perspective de a fi utilizat pe scară largă.

Ing. V. IOANID

cuvinte încrucișate

fructe

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												

Autorul poeziei «O vișină» — Usturoi — Din familia oii și a caprei. 3) A fost întrecută la fugă de către Hipomene care i-a aruncat în drum mere de aur — Plantă erbacee originară din Africa — Gaura butoiului. 4) Prăjituri cu nucă — Pom fructifer — Operațiune viticolă — Ape! 5) Priveștel — Arbust cu fructe mici, acrișoare — Plantă erbacee aromatică ale cărei fructe sînt întrebuințate în industria alimentară. 6) Print indian — Fin — Provenită din albinărit. 7) De la (od.) — Sătean — Fiu al lui Petru Rareș — Momeală. 8) Arbust cu fructe negre numit și mur — I se potrivește zicala «Pică pară mălăiață...» — «Suc» de struguri — Scop — Nicolae Chirescu. 9) Clădire la vie, unde se tescuiesc strugurii — Urbe (pl.) — Copac din Gabon din ale cărui fructe indigenii prepară pîinea — Dînsa. 10) Pămînt argilos colorat — A lua ceva asupra sau pe seama sa — A da apă la vite — Unul dintre cele mai răspîndite fructe din țara noastră. 11) Afirmăție — A nu face nimic — Plantă numită și «poama-vulpiei» — Fructele unor palmieri. 12) Argument (fig.) — Fruct care se coace timpuriu (fem.) — Par scurt. 13) Parte a plantelor superioare (închisă în fruct) care conține embrionul — Scriitor sud-american, autorul romanului «Pămîntul fructelor de aur» — Fructe tropicale foarte aromate.

Florin EREMIA

Cuvinte mai puțin cunoscute. EZI, TAPU, MAN, OBA.

dezlegarea jocului «PĂSARI» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) COCOR — ARIPATE. 2) OVIPARE — RELON. 3) CANARI — CALICE. 4) OL — RÎNDUNICI. 5) S — SITARI — CELA. 6) CATA — OGA — AL. 7) PIR — TUPA — NORI. 8) ERETE — ICI — MIO. 9) NITA — CIOARA — R. 10) APARTE — STIRCI. 11) JI — CUCI — AM — L. 12) TRUC — AS — ERIC. 13) POSTAT — IN — APA. 14) AR — ENOT — NATAL. 15) PIG — IR — C — RA — A. 16) A — OV — BARZA — PT. 17) GALINACEE — BIO. 18) ARARA — AMARITA. 19) LISITE — EMISAR. 20) INITIAL — AMARE.

ORIZONTAL: 1) Pictor român, autorul tabloului «Pepene roșu» — Varietate de prun cu fructe mici galbene, vinete sau roșii. 2) Pom roditor cu fructe mari galbene — Joc de copii. 3) Vijelie — Strigătul corbului — Înainte de amiază 4) Expus — A fi plin de sevă. 5) Însoteste portocala în jocul copiilor (2 cuv.) — Bocnă (fig.). 6) Magazii portuare — Posedă — Abis! 7) Articol... scurt — Arbore exotic — Auxiliar al viitorului. 8) Culoar — Poet chilian, autorul poemului «Strugurii și vîntul». 9) Exclamație — Zmeura e pasiu-nea lui — Tip de fruct uscat prevăzută cu o aripă subțire (la ulm, paltin etc.). 10) A zdrobi strugurii de exemplu — Mezel. 11) Localitate în U.R.S.S. — Formulă de salut — O găsiți la fasole. 12) Ion Creangă pe timpul cînd a furat ciresele mătușii Mărioara — Pline

de struguri — Are gust acru. 13) Curelușă de meșină — Electro pozitiv — Cobalt. 14) Fruct aromat din țările calde — Denumirea științifică a oricărui fruct cărnos, cu pielea subțire și cu miezul zemos. 15) 3,14 — Frunte — Comună în raionul Mediaș. 16) Cireșă acre! — Măiestrie. 17) Specie de citrice — Orașel în India. 18) I-ar fi oferit lui Adam legendarul măr — «Mărul lui Adam» — Ca cireșa... neagră. 19) Nume feminin — Holdă — Arbust ale cărui fructe fac deliciul veveritelor. 20) Incapabilă — Unul dintre primele fructe ale anotimpului cald (pl.). VERTICAL: 1) Strugure ne-copt — Una dintre cele trei zeite care s-au certat pentru un măr de aur (mit.) — Cucurbitacee dulci și răcoritoare. 2) Fructe cu care se compară ochii negri —

me-
men-
to

carte

■ Familiar cititorilor prin câteva izbutite cărți de a evocare impresionantă a unor momente din ultimul război mondial, scriitorul Aurel Mihale, fidel aceleiași tematici, e prezent de astă dată în librării cu un masiv roman în trei volume: **Cronica de război**. Romanul conține multe pagini de calitate artistică în care întâlnim — vibrat — momente și scene din luptele duse de armata noastră pentru zdrobirea mașinii de război hitleriste (Ed. Militară).

■ Pe scara vagonului — recenta carte a lui Nicolae Ţic, ne dezvăluie pregnant, prin cele opt povestiri din sumarul volumului, ascendența carieră scriitoricească a prozatorului. Cu excepția povestirii **Golgota** — evocare sugestivă, prin sobrietatea ei, a unor momente imediat următoare grevei de la Lupeni din 1929 — toate povestirile au în centrul acțiunii destine contemporane. Talentul narativ al scriitorului, precum și subtilitatea sondării în sufletul eroilor recomandă această carte ca pe o certă împlinire a autorului.

■ Ritmul rapid al dispariției din rafturile librărilor a cărții de aventuri **Omul de la ora 13** de Dragoș Vicol glăsuiește din plin despre antrenul lecturii ei (Ed. tineretului).

■ Cunoscutul scriitor francez Pierre Daix e prezent în librăriile noastre cu **Șapte secole de roman** (E.L.U.).

■ Literatura în publicațiile socialiste și muncitorești 1880-1900. Reviste literare. Formarea conceptului de literatură socialistă și titlul care vorbește cuprinzător despre conținutul recente cărți a criticului literar Ion Vitner. Remarcabilă prin multitudinea documentelor cercetate, această lucrare e folositoare deopotrivă și specialiștilor, și cititorilor care se interesează de problemele istoriei noastre literare.

■ De formatul unei cărți de buzunar, studiul exegetului V. Buranelli aruncă lumini inedite asupra creației marelui Edgar Allan Poe. Traducerea — Livia Deac (E.L.U.).

■ În interesanta carte a lui E. Iarovici: **Fotocompoziția** (Ed. Meridiane) sînt conținute prețioase indicații de ordin tehnic și estetic în sensul plasării fotografiei în sfera artei, depășindu-se astfel o fază meșteșugărească. Accentul atractive al cărții e mărit de spiritualele ilustrații ale lui Ion Popescu-Gopo, ca și de cele 27 reproduceri după lucrările unor frunzași români și străini ai artei fotografice.

■ În Editura Academiei Republicii Socialiste România a apărut **Atlasul lingvistic român**, vol. V. Respectivul volum, care continuă seria nouă a atlaselor lingvistice publicate sub egida Institutului de lingvistică și istorie literară a F.H.I. Cluj a Academiei Republicii Socialiste România, cuprinde o parte din materialul anchetelor dialectale întreprinse între anii 1929 și 1938 în întreaga țară și la populațiile românești din Balcani de către acad. Emil Petrovici, Șt.

Pașca, Th. Capidan. Materialul este redactat de un colectiv de cercetători sub conducerea acad. Em. Petrovici și I. Pătruț.

cinema

■ Documentarul de lung-metraj **Mondo cane** al cineastului italian Gualtiero Jacopetti (realizat cu concursul unor operatori de pe toate continentele) investighează — uneori cu duritate excesivă — straturi sociale și umane ce dovedesc contradicții ale civilizației contemporane.

Rex Harrison

■ Se întimplă numai duminică — comedie ce nu saltă cu nimic dincolo de hazul potolit al unor situații (cu intenții uneori satirice) și ai cărei eroi sînt sportivi, ceea ce poate mări interesul. Regia: Ryszard Bar (R. P. Polonă). Interpreți: Jerzy Turek, Kalina Jechusik, Josef Halberczak, Iolanta Bóbdal.

■ Două reluări binevenite: **Darclee** (pentru rolul creat de Silvia Popovici) și **Cine ești d-ia, domnule Sorge?** (pentru seriozitatea cu care Yves Ciampi dezvoltă cinematografic fapte autentice).

■ Vezi, rîndunele se duc — documentar de inspirație gingaș-poetică (regia — Constantin Budișteanu) răsplătit însă, după părerea noastră, cam exagerat cu „Premiul pentru cel mai bun film documentar” anul acesta la Mamaia.

■ Mari actori pe ecranele noastre: Rex Harrison (Cleopatra), Richard Burton (Noaptea Iguanei, Cleopatra), John Wayne (În nord, spre Alaska), Jean Marais (Fantomas), Jean Gabin (Domnul).

disc

■ Liszt: „Simfonia Faust”, „Procesiunea nocturnă”, Valsul Mefisto”. Orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „George Enescu”, Corul de bărbati al Radioteleviziunii — solist: Ludovic Spiess, maestru de cor: Carol Litvin, dirijor: Roberto Benzi. Acesta-i genericul albumului editat de „Electrecord” în plină stagiune estivală. Înregistrare memorabilă, lucrări memorabile, deci... căutați albumul ECE-0212-0213 citiți mai găsiți!

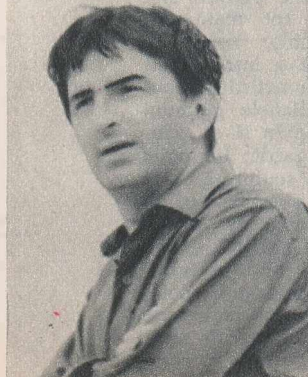

■ Poezie gravă, amplă: „Simfonia nr. 3 în fa major, op. 90” de Johannes Brahms; atmosferă tragică, un dramatic sentiment de sfîșiere lirică: „Uvertura tragică, op. 81” a aceluiași mare compozitor. Dirijorul Wolfgang Sawallisch, una din personalitățile muzicale ale Europei contemporane, asistent al lui Igor Markévitch, este un brahmsian versat, în fruntea celebrității „Wiener Symphoniker”. Înregistrarea a fost realizată la casa de discuri din R.D.G. „VEB Deutsche Schallplatten” (ECE-0226).

■ Un compozitor celebru: Berlioz; o lucrare celebră: „Simfonia fantastică”; un dirijor tot atât de celebru: Igor Markévitch conduce o orchestră la fel de cunoscută: orchestra concertelor „Lamoureux” din Paris. Rezultatul? Un minunat disc Electrecord (ECE-0225), imprimat pe baza unei benzi primite de la „VEB Deutsche Schallplatten”-Berlin. Interpretind Simfonia fantastică, Igor Markévitch accentuează romanticismul dezbordant al lucrării, cu mijloace dirijorale pline de gravitate și sobrietate. O noutate a prezentații mapei discului, ideea și expresivitatea creației lui Vincențiu Grigorescu, un excelent muzician, judecînd după ingenioasa sa compoziție grafică.

muzică

■ Prezintă — într-o formă, să-i spunem, sintetică — cele mai semnificative lucrări de muzică românească aparținînd genului denumit „ușoară” și pe cei mai reputați interpreți ai ei, cel de-al IV-lea festival și concurs pe această temă de la Mamaia s-a încheiat cu obșnuitele premieri. În fotografiile noastre, doi dintre laureați: Doina Badea și Constantin Drăghici.

plastică

■ Desenatorul octogenar Grula Păunescu invită — în sălile de pe bd. Magheru nr. 20 — la o reîntîlnire cu „Siluetele și caricaturile” sale ce au populat, în primele decenii ale secolului, presa de artă. O linie sintetică, spirituală, creionează încercări de portrete psihologice, cărora tenta ironică le adaugă un plus de farmec (dar poate și o ușoară notă de desuetudine, raportată mai ales la sensibilitatea privitorului de azi). Toți marii artiști ai acestei prime jumătăți de veac — de la Nottara și Iancu Brezeanu la Maria Filotti și Birlic, de la Enescu și George Georgescu la Ion Jalea și Corneliu Baba — sînt evocați de desenator în anii tinereții lor. Ceea ce dă acestei expoziții „vesele” și o undă de nostalgie.

■ În sălile Dalles, prima expoziție personală a unui tânăr sculptor, Gh. Blescu Călinești: puternică înclinație spre monumental, tendință de simplificare a formelor mergînd pînă la simboluri, un rapel la modalitățile folclorice de stilizare. Piatră ori lemn, bucăți masive, elemente primare, se lasă docil modelate de mina sculptorului, care le acordă uneori precizie și realiste trăsături omenești, alteori identitatea personajelor mitologiei populare sau simple forme sugestive, invitînd la meditație. Limbajul artistic al sculptorului are însă câteodată momente de ermitism care îl fac mai dificil, mai puțin comunicabil cu publicul. Cele câteva zeci de desene ce însoțesc sculpturile ne îngăduie să pătrundem mai intim în laboratorul de creație al artistului.

teatru

■ Dramaturgia românească e prezentă în cadrul stagiunii estivale cu spectacole de succes: **Insula de M. Sebastian**, Șeful sectorului suflute de Al. Mirodan, **Fil cuminte, Cristofor I și Sfîntu Mitică Blajului** de A. Baranga, **Tezaurul lui Iustinian** de Al. Voitin.

■ Revista în viteză, spectacolul Teatrului de stat din Pitești, oferă prea puține lucruri demne de a fi menționate ca realizări artistice. Textele sînt anoste, montarea cam stîngace. De asemenea, biletetele sînt simplist concepute (de Adriana Dumitrescu), iar scenografia — săracă.

■ Critic la timpul său pentru slabă ținută artistică, spectacolul **Cu muzica e de glumit** este re-luat la grădina Boema. Ceea ce confirmă titlul reprezentației!

■ Pentru că ne mai despart nu multe zile de bătaia primului gong al noii stagiuni, vă informăm ce piese din repertoriul clasic universal veți vedea în stagiunea 1966-1967: Shakespeare: **Henric al IV-lea** (Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra”), **Richard al II-lea** (Teatrul Mic), **Neguștorul din Venetia** (Teatrul de stat din Sibiu), **Macbeth** (Teatrul de stat din Oradea); Ben Johnson: **Volpone** (Teatrul Național Craiova); O. Goldsmith: **Noaptea încurcăturilor** (Teatrul de stat din Baia-Mare); Aristofan: **Pacea** (Teatrul „Ion Creangă”), **Păsările** (Teatrul de stat din Bacău); Euripide: **Troiane** (Teatrul Național Iași); Molière: **Don Juan** (Teatrul de stat din Pitești), **Amorul doctor** (Teatrul Național Cluj); Racine: **Fedra** (Teatrul de stat din Băila); Beaumarchais: **Nunta lui Figaro** (Teatrul muncitoresc C.F.R.-Giulești); Diderot: **Nepotul lui Rameau** (Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra”); Lesage: **Turcaret** (Teatrul „Barbu Delavrancea”); E. Rostand: **Romanșoșii** (Teatrul de stat din Petroșani); Goethe: **Egmont** (Teatrul de stat din Botoșani); Schiller: **Conjurația lui Filso** (Teatrul de stat din Sibiu); Goldoni: **O întîmplare cu haz** (Teatrul de stat din Tg. Mureș); Carlo Gozzi: **Regela cerb** (Teatrul „Ion Creangă”); H. Ibsen: **Strigoli** (Teatrul de stat din Bacău); Aug. Strindberg: **Dansul morții** (Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra”); Lope de Vega: **Pentru aiții proastă**, des- teapță pentru ea (Teatrul de stat din Arad) s.a.

televiziune

Duminică 21 august. TV consemnează două evenimente sportive: începerea turului Campionatului republican de fotbal (vom viziona cuplajul de la București) și Campionatul mondial de caiac-canoe de la Grînuu (15.15) ■ Versuri închinare patriei: „Cintare României Socialiste” (19.10) ■ Popularea emisiune „TV-111” întocmită pe gustul telespectatorilor (19.30) ■ Un program de cîntece și dansuri populare (20.00) ■ Film românesc „Răscoala” (21.00).

Marți 23 August. Program închinat de TV marii noastre sărbători începe cu transmiterea PARADEI MILITARE ȘI A DEMONSTRĂȚIEI OAMENILOR MUNCII CU PRIELEJUL ZILEI DE 23 AUGUST (8.00) ■ Un recital literar-muzical, bucurîndu-se de concursul corului Filarmonicii de stat „George Enescu” (19.00) ■ Film românesc „La patru pași de infinit” (19.45) ■ „Cîntec în August” — un program muzical coregrafic cu prilejul căruia ne vom reîntîlni cu binecunoscuți interpreți precum: Doina Badea, Gigi Marga, Ilina Cerbacev, Aurelian Andreescu, Constantin Drăghici, Ludovic Spiess, Maria Lătărețu, Maria Pietraru ș.a. (21.30).

Maria Pietraru

Miercuri 24 august. Spectacolul oferit de o formație artistică de prestigiu: Ansamblul de cîntece și dansuri al Ministerului Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România (19.15) ■ În continuare, un program de zile de sărbătoare din care spicăm „Varietați pe peliculă” (20.15) ■ Cu „Sincron” pe malul lacului... (20.35) ■ Montaj muzical-coregrafic „La drum cu opera”. Vom vedea pe Vally Niculescu, Valeria Rădulescu, Ștefania Pirvulescu, Lidia Popescu, Maria Moraru-Hurduc, Ion Stoian, Nicolae Țăranu ș.a. (21.00) ■ „Melodii din filme” (21.45).

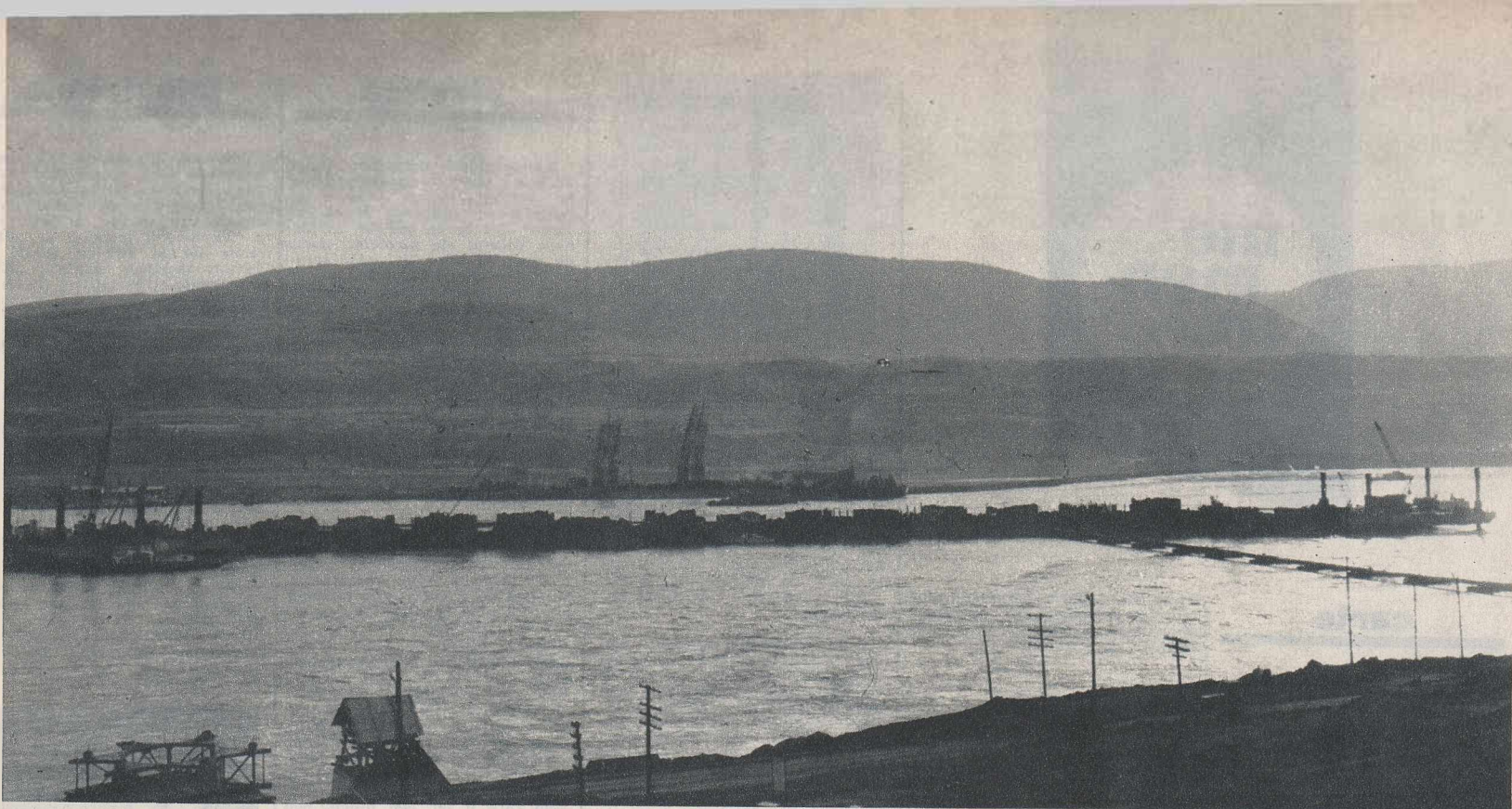
Joi 25 august. În ciclul „Teatrul românesc”: Constituirea mișcării teatrale naționale. Primele spectacole în limba română la Iași și la București (19.30) ■ Un remarcabil eveniment muzical: cel de-al VI-lea Festival internațional de cîntece de la Sopot, Polonia (21.05).

Vineri 26 august. Delicata harpă în obiectivul emisiunii „Galeria instrumentelor” (19.15) ■ Schițele „Infamie” de I. L. Caragiale și „Amfora” de Luigi Pirandello ecranizate de „Studioul mic” (19.30) ■ O călătorie pe Dunăre cu „Teleglob” (21.15) ■ Muzică ușoară pe film cu Nadia Konstandopol din Grecia (21.45) ■ Un grup de balerini ai Teatrului de stat din Brașov ne oferă o seară de balet (22.00).

Sîmbătă 27 august. Tudor Sarcea din Dăbuleni (Oltenia), un rapsod popular (19.15) ■ După rubricile săptămînale „Actualitatea cinematografică” (19.45) și „Teleenciclopedia” (20.00) ■ Reîntîlnire cu Festivalul internațional de cîntece de la Sopot (21.05).

COPERTA NOASTRĂ: desen de Angi PETRESCU-TIPĂRESCU.

FLACARA. Redacția: București, Piața Științei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 5 luni — 28 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poli-grafic „Casa Științei”.

Porțile de Fier — marea construcție hidroenergetică de pe Dunăre : vedere de ansamblu a batardoului celular.

la marea sărbătoare

(Urmări din pag. 4)

GENERAȚIA SOARELUI

și senin care n-avea să fie cotoplit niciodată de norii mizeriei.

Ea e o generație a luminii, o generație care știe că a fost făcută fericită pentru a face și mai fericiți pe cei care vin după ea. A intrat în viață purtată pe umeri; astăzi, generația aceasta are ea însăși umeri puternici. Chipul ei e cel al oțelului și al tractoristului, al proaspătului arhitect sau profesor plecând spre primele lor locuri de muncă — totdeauna însoțiți, întâmpinați, ajutați de cei ce i-au purtat cândva, printre steaguri, la marile manifestații din era noastră nouă. E generația care își definește avântul și puterea creatoare, înrolată în rindurile întregului popor, pe drumul înfăptuirii mărețelor prevederi ale Congresului al IX-lea al partidului. Ea are în față posibilitățile cele mai larg deschise, ea e o generație a împlinirilor — generația adânc datoare tuturor celor dinaintea ei. Cu atîta căldură și grijă crescută, ea e generația puternic legată de toate generațiile de dinaintea ei; niciodată n-au fost mai sudate între ele generațiile, niciodată mai innobilate de un țel atît de strălucitor!

Copiii purtați pe umeri au devenit acum constructori. A crescut o generație, poporul e mai tînăr. Poporul e mai tînăr și deci e mai puternic. Mai tînără e țara, mai puternici fiii ei, mai puternic ca niciodată viteazul ei conducător, partidul.

ÎMPLINIRE

Istoricul 23 August 1944 a deschis porțile acestei împliniri a culturii noastre materiale și spirituale, această dată inaugurînd o fecundă eră de creație. Iubitorii de artă — ei înșiși o creație a rînduieilor noastre sociale preocupate în egală măsură de impulsivitatea fenomenului artistic dar și de educarea sensibilității și capacității de receptare estetică a maselor — intră azi frecvent în sălile de expoziție. Arta devine un bun de consum tot mai larg, sculptura, pictura monumentală, grafica, artele decorative făcînd tot mai mult parte din ambianta cotidiană a contemporanilor noștri. În ultimele două decenii arta plastică românească a intrat, mult mai adînc ca în trecut, și în circuitul valorilor artistice mondiale; ea duce tot mai frecvent pe meridianele globului mărturia sensibilității creatoare a poporului român și se reîntoarce acasă cu omagiile calde ale popoarelor gazdă. În lunile acestui ultim an, lucrări de pictură, grafică, sculptură, artă decorativă au întreprins turnee îndepărtate și prestigioase, au poposit în sălile expozițiilor din S.U.A. și Cuba, din China și Franța, din U.R.S.S. și Anglia, din R. D. Germană, Italia, Bulgaria, din Norvegia și R. F. Germană, purtînd pretutindeni, în însuși miezul lor artistic, valorile umanismului socialist. Numele artiștilor români au căpătat rezonanțe cunoscute în cele mai diferite țări ale lumii; arta noastră are de spus un cuvînt anume, de o elevată ținută etică și estetică, în corul vocilor ce alcătuiesc cultura secolului nostru.

Faptul acesta ne reamintește încă o dată înaltele responsabilități ce revin artistului de azi. Responsabilități ce însoțesc nemijlocit înseși condițiile deosebite care, prin grija partidului, au fost create la noi înfloririi artelor.

UN BINEMERITAT PRESTIGIU

viață. Există însă în viața popoarelor date care se fixează asemenea unor borne indicatoare de viitor, date esențiale, date-cotitură. În perspectiva istorică, 23 August 1944 ne apare ca un asemenea moment hotărîtor; el își prelungește prezența în fiecare clipă de desfășurare a timpului, prezentul însuși este pentru noi o urmare a acestei date-jalon, care se proporționează zi cu zi în monumental.

Faptul că creația noastră artistică contemporană și-a cîștigat la ora actuală un binemeritat prestigiu, faptul că operele cele mai valoroase ale creatorilor români au căpătat certificat de intrare și rămînere în patrimoniul culturii universale, aceasta se datorează, știm cu toții, aceluși fierbinte, răscolitor 23 August făurit sub conducerea partidului și grijii acordate de partid în acești 22 de ani trecuți de atunci, pentru înflorirea culturii noastre naționale. Operele lui Eminescu, Caragiale, Sadoveanu și Arghezi au întreprins lungi călătorii prin lume, povestind în limbile popoarelor despre sensibilitatea și forța creatoare a poporului român în acești ani, iar centenarul teatrului românesc a pășit pentru prima oară peste hotare și tot în acești ani a fost întâmpinat cu aplauze pe scene mondiale consacrate. Arta noastră scenică, atît de bogată în tradiții, a căpătat în contextul vieții socialiste condițiile unei înfloriri fără seamăn. Ea a depășit de mult caracterul empiric devenind o artă cultă, de concepție, așezată pe o bază științifică. Avem bucuria să vedem apărînd în zona artei teatrale mereu forțe noi, talente noi, tineri intelectuali pasionați atît de nobila lor profesiune cît și de cunoaștere. Procesul acesta merge mîna în mîna cu formarea publicului nou, căruia noi ne străduim să-i formăm o aleasă cultură teatrală, să-l apărăm de vulgaritățile din păcate atît de frecvente pe unele scene și ecrane ale lumii; și avem satisfacția să vedem cum spectatorii noștri răspund menajamentelor și grijii noastre cu multă adeziune. Specialiști din întreaga lume au o părere foarte bună, tot mai bună, despre publicul românesc, un public sensibil, cu gust, pe care îl simți realmente prezenți în sală, comunicînd cu actorul, recepționîndu-i toate intențiile, întreaga vibrație. Pentru spectatorul nostru, vizionarea unui spectacol e un act de participare lucidă, realmente activă.

Cîteva vorbe și despre filmul românesc, de fapt abia născu în anii construcției socialiste. El a început să satisfacă cerințele publicului nostru, a început să se impună și peste hotare dar cel mai important mi se pare a fi faptul că, în afara soli dei sale baze materiale, s-a creat, în sfîrșit, și echipa de profesioniști. Sînt convinși că foarte curînd arta filmică românească se va resimți profund de pe urma acestei realități.

Vizita tovarășului Ion Gheorghe Maurer în Danemarca

În ziua de 15 august tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, însoțit de tovarășul Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, a sosit în Danemarca, într-o vizită oficială la invitația guvernului danez.

În fotografie: sosirea pe aeroportul Kastrup din Copenhaga.

mereu prezentă pe meridianele globului

O expresie semnificativă a rolului României în viața economică internațională o constituie prezența ei mereu mai largă la diverse târguri și expoziții economice. Se știe că în anul 1965 România a participat la 35 târguri și expoziții internaționale, față de 19 în 1960. Până la sfârșitul anului 1966 numărul total de prezențe românești în acest domeniu se va ridica la peste 40, iar suprafața de expunere a mărfurilor va totaliza aproape 40.000 mp.

Caracteristica principală a participării țării noastre la aceste manifestări o constituie produsele industriei constructoare de mașini, expuse atât în cadrul unor târguri internaționale cu caracter general, cât și la o serie de târguri specializate. În cursul anului 1966 Republica Socialistă România a expus pentru prima oară tractoare și mașini agricole la Salonul de mașini agricole de la Paris, la Salonul de automobile de la Geneva (aici au fost prezentate și autocamioanele românești „Carpați” și „Bucegi”), la Târgul agricol și zootehnic de la Verona. În cadrul Târgului de mașini și utilaje de la Hanoi s-a fost amenajat, printre altele, un șantier petrolier dotat în întregime cu instalații și utilaje românești.

În ce privește perioada imediat următoare, în luna septembrie întreprinderile românești de comerț exterior vor participa la 13 târguri, în 11 țări europene.

Astfel, la Londra, două expoziții românești vor atrage fără îndoială, ca de obicei, un mare număr de oameni de afaceri, întrunind în același timp și aprecierile publicului vizitator. Este vorba de participarea la tradiționalul Britain's Food Fair (1-17 septembrie), apreciat ca un idevârat „Festival mondial al alimentelor și vinurilor”. Participând la acest târg pentru a cincea oară consecutiv, România va prezenta aici un bogat stand de produse alimentare exportate de întreprinderile „Prodexport”, „Fructexport” și „Agroexport”. Specialitățile culinare omânești sînt deja apreciate de publicul consumator din Marea Britanie. Firmele importatoare, care cumpără în fiecare an importante cantități de produse alimentare, vor organiza cu acest prilej, împreună cu întreprinderile românești, un stand cu vânzare.

Bogăția și fantezia folclorului românesc își vor găsi o frumoasă materializare în expoziția de produse de artizanat organizată de întreprinderea „Cartimex” în cadrul „Handicrafts and Do It Yourself Exhibition” (9-24 septembrie). Va fi o prezentare atractivă a covoarelor cu motive folclorice, a textilelor artizanale, a obiectelor sculptate și a ceramicii negre sau colorate. Vor mai fi expuse albume de artă, discuri microson de muzică populară românească, de muzică ușoară și simfonică, colecții filatelice.

În luna septembrie culorile românești vor mai fi prezente la Salonic, Zagreb, Viena, Brno, Izmir, Damasc ș.a.

A. STĂNESCU

Invitată în Anglia de „London Festival Ballet”, balerina română Magdalena Popa — deținătoarea premiului pentru cea mai bună interpretare feminină la cel de-al III-lea Festival Internațional al dansului de la Paris — participă la o serie de spectacole cu „Lacul lebedelor” de Cealkovski, susținând dublul rol Odette-Odile. Calitățile balerinei române au fost elogiate de presa britanică.

o carte „very shocking”

Întreprinzând încercarea temerară de înfățișa un personaj ilustru în „halat și apuci”, lordul Moran, autorul recent părutului jurnal de confesi „Churchill, the Struggle For Survival 1940-1965” Churchill, Lupta pentru supraviețuire), a așezat pe un butoi cu pubere. El ste astăzi acuzat că a profanat un mormint încă proaspăt, că a încălcat egurile nescrise ale tradiționalei purități socotite drept o virtute națională, deoarece Moran prezintă un Churchill cu totul inedit, altul decît cel utobiografic sau cunoscut din memoria-stica curentă. Prin indiscrețiile sale,

lordul a subminat mitul și legenda țesute în jurul persoanei lui Sir Winston — lucru interpretat drept „very shocking” (foarte șocant) în cercurile aristocrate și ale partidului conservator, al cărui lider fusese decedatul om politic. Iar marea revelație a cărții este socotită de fapt descrierea anilor de crepuscul ai vieții lui Winston Churchill. Ei bine, povestește lordul, după război el era de acum un om uzat. Epuizat din punct de vedere mental și fizic, suferise o serie de crize: așa se și explică multe lucruri altfel de neînțeles. Autorul vrea să spună — susțin cei ce-l atacă astăzi — că după

ce dobindise un mare prestigiu, identificându-se cu destinele țării în anii vltorii celui de-al doilea război mondial, bătrînul „Winnie”, care avea atunci aproape 80 de ani, s-ar fi „agățat” de putere fără a avea aptitudinea de a mai governa.

Clanul Churchill a intervenit cu promptitudine. Tumultuosul fiu al lui Sir Winston, publicistul Randolph Churchill — care întreține arhiva tatălui său — și-a asumat sarcina de a-i „apăra memoria”, pornind la atac împotriva lui Moran, spre a dovedi „falsitatea alegațiilor” și „speculațiile neliniștitoare” cuprinse în carte. Moran răspunde, la rîndul său, susținînd că obținuse, printr-un proces-verbal, consimțămîntul eroului cărții pentru apariția ei. Ceea ce, în armonie cu fostul secretar particular al lui Sir Winston, Randolph

contestă, subliniind că tatăl său a făcut din el „biografii lui oficial”.

Adversarii cărții mai consideră că revelațiile lordului Moran pun în genere probleme de ordin moral: se cuvine oare ca atât de timpuriu să fie dezvăluite numeroase secrete ale vieții unui mare om de stat? De asemenea, recentul congres al Asociației medicale britanice a condamnat implicit, după cum consideră presa, activitatea profesională a lordului Moran, printr-o rezoluție care reafirmă necesitatea ca medicul practician să se conformeze regulii secretului profesional. Oricum, limbutul autor al „luptei pentru supraviețuire” a introdus un subiect de vii controverse în opinia publică britanică.

E. MIRONESCU

s. u. a.: spre izolare totală

Asaltat de ziaristi pe aeroportul din Londra, la întoarcerea sa din vizita fulger întreprinsă în capitala S.U.A., premierul britanic Wilson a făcut câteva scurte declarații. Relatîndu-le, corespondentul agenției Associated Press nu a scăpat faptul că în cadrul acestora „Wilson a respins afirmațiile potrivit cărora dissocierea Angliei de bombardamentele americane de la Hanoi și Haifong ar fi produs o răcire în relațiile sale cu președintele S.U.A.”. Modul formal și precipitat al acestei declarații nu pare însă să fi dus la schimbarea părerii majorității comentatorilor, complet opusă afirmațiilor lui Wilson.

Poate însă că evoluției din ultima vreme a relațiilor Johnson-Wilson nu s-ar fi acordat atîta atenție dacă ea n-ar fi depășit cadrul strict al relațiilor S.U.A.-Anglia. Căci, la urma urmei, motivul acestei bruste schimbări de temperatură în relațiile dintre cei doi oameni de staț occidentali constituindu-l tocmai războiul din Vietnam și mai ales deosebirile de vederi cu privire la escaladarea lui, ea reflectă tendința de izolare tot mai accentuată a politicii agresive a Washingtonului în Asia. „Un număr considerabil de aliați din Europa — scrie cu amărăciune U. S. News and World Report — se îndoiesc în primul rînd de înțelepciunea acțiunilor S.U.A. în Vietnam. Franța condamnă în mod fățiș acest război. Olanda, Belgia, Turcia, Grecia și alte țări... nu au manifestat niciodată interes pentru Vietnam. Alte țări, în guvernele cărora se află socialiști, resping politica S.U.A.”. La rîndul său, cunoscutul comentator James Reston — sub-

liniind în New York Times că „chiar prim-ministrul Angliei, Harold Wilson, a cărui politică economică depinde de sprijinul constant acordat de Johnson lirei sterline, s-a simțit obligat să facă o declarație publică împotriva bombardamentelor de la Hanoi și Haifong” — afirmă: „În prezent nu există nici măcar o singură națiune importantă în lume care să sprijine ultima aventură a lui Johnson...”

Rezultă clar că riposta dată de opinia publică mondială agresiunii americane în Vietnam nu mai este acum ignorată sau măcar minimalizată; mai mult, se recunoaște și atîtîndinea luată împotriva agresiunii de o serie întreagă de guverne din Occident, care se desolidarizează mai mult sau mai puțin fățiș de această politică.

Ba chiar, procesul de izolare a Washingtonului a ajuns să se manifeste pînă și în... Vietnamul de sud. „În cele mai diferite cercuri politice, religioase etc. — subliniază săptămînalul britanic „The Observer” — se prefigurează un nou element tot atît de periculos pentru guvern (este vorba de guvernul marionetă de la Saigon — n.n.) și anume sentimentul de dezangajare față de război... Într-o oarecare măsură acest sentiment este stîrnit de faptul că americanii din Vietnamul de sud luptă în propriul lor război și nu într-un război al vietnamezilor...”

Izolarea Statelor Unite în ce privește războiul din Vietnam este, așadar, din ce în ce mai largă.

I. CIOARĂ

Răspîndite pe tot cuprînsul țării, unități ale apărării antiaeriene nord-vietnameze pricinuesc grave pierderi agresorilor. Într-o singură săptămîină, calificată de presa mondială drept „cea mai neagră pentru agresori”, au fost doborîte 15 bombardiere americane. În fotografie, una dintre bateriile antiaeriene ale unității K din provincia Yen Bai.

1944 23 AUGUST 1966

